

UITVOERINGS- BELEIDSP LAN MJP 2023-2026

MEERJARENPROGRAMMA MET
DOORTASTENDE, INNOVATIEVE
AANPAK VOOR DUURZAME DOELEN

START

INHOUD

INHOUD	1	4	EFFECTIEF TOEZICHT	20
VOORWOORD	2	4.1	Uitgangspunten voor het toezicht	20
SAMENVATTING	3	4.2	Toezichtstrategie	21
1 INLEIDING	6	4.3	Nadere uitwerking toezichtstrategie in brancheplannen	22
1.1 Doelgericht innoveren, doortastend met focus op effect	6	4.4	Bodembescherming	22
1.2 Beleidsuitgangspunten VTH-taken	6	4.5	Samenwerking	23
1.3 Beleidscyclus	7	5	CONSEQUENTE, VOORTVARENDE EN INNOVATIEVE HANDHAVING	25
1.4 Omgevingswet	7	5.1	Uitgangspunten Sanctiestrategie	25
1.5 Leeswijzer	8	5.2	Besluitvorming inzet interventies	27
2 MEERJARENPROGRAMMA INHOUDELIJKE DOELEN (MJP)	9	5.3	Innovatie sanctie-instrumentarium	27
2.1 Procesveiligheid in de industrie	10	5.4	Gedoogstrategie	28
2.2 Beperken van de gevolgen van incidenten	10	6	BUDGETTEREN	30
2.3 Veilig opslaan en omgaan met gevaarlijke stoffen	11	6.1	Inleiding	30
2.4 Ondermijning en milieucriminaliteit	11	6.2	Uitgangspunten budgetsystematiek	30
2.5 Geurhinder voorkomen	12	6.3	De budgetteringssystematiek op hoofdlijnen	31
2.6 Geluidhinder voorkomen	12	6.4	Afspraken	32
2.7 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en PFAS verminderen	12	7	KWALITEITSBORGING	33
2.8 Stikstof en fijnstof verminderen	13	7.1	Borging van de werkwijze	33
2.9 Aanwezigheid van schadelijke stoffen in de bodem voorkomen	13	7.2	Overige activiteiten gericht op kwaliteitsborging	34
2.10 Energiebesparing	13	7.3	Monitoring van de voortgang	36
2.11 Energietransitie	14	8	BIJLAGEN	38
2.12 Circulaire economie	14	Bijlage 1	Totstandkoming en uitwerking focuspunten MJP	38
3 DOORTASTEND VERGUNNEN	15	Bijlage 2	Beschrijving kostprijsmethodiek provinciale en gemeentelijke bedrijven	60
3.1 Uitgangspunten Omgevingsvergunningverlening	16	Bijlage 3	Toelichting op toezichtstrategie	66
3.2 Actualisatieprogramma vergunningen	17	Appendix 1	Begrippenlijst bij de toezichtstrategie	72
3.3 Innovatie instrumentarium vergunningverlening	18			
3.4 Bodemsanering	19			

VOORWOORD

Het verwezenlijken van een gezonde leefomgeving vormt een belangrijk onderdeel van de opgave van onze participanten. Of het nu om de energietransitie, klimaatadaptatie, woningbouw of andere grote opgaven gaat; DCMR wil graag een bijdrage leveren aan het realiseren van die doelen. Een goede leefomgeving draagt bij aan een florierende economie, een goede milieukwaliteit voor de inwoners en het behoud en verdere ontwikkeling van de natuur.

Om onze bijdrage tastbaar en afrekenbaar te maken, stellen wij eens in de vier jaar uitvoeringsbeleidsplannen met daarin opgenomen een meerjarenprogramma. Voor u ligt het uitvoeringsbeleidsplan 2023-2026.

Het vorige uitvoeringsbeleidsplan (UP) 2019 – 2022 werd opgesteld in een periode van hoogconjunctuur. Ruimte voor investeringen en beleid is dan relatief gemakkelijk te vinden. Dít UP daarentegen komt tot stand in een periode vol onzekerheid. Die nieuwe realiteit kenmerkt zich door geopolitieke onrust, afnemende economische groei, hoge inflatie en een ongekende energiecrisis. Tegelijkertijd is er krapte op de arbeidsmarkt. Dat voegt een nieuwe dimensie toe aan de toch al complexe omgeving waarmee participanten, en dus ook wij als milieudienst, te maken hebben.

Een onzekerheid van een heel andere orde is die over de komst van de Omgevingswet. Bij het schrijven hiervan was een nieuwe invoeringsdatum van 1 juli naar de Eerste Kamer gestuurd. Toch willen wij anticiperen op de toekomst

en nieuwe doelen realiseren op bijvoorbeeld het gebied van de klimaatagenda, ondermijning en het tegengaan van de verspreiding van de zogenoemde forever chemicals als PFAS, chemische stoffen die niet of nauwelijks afbreken in de natuur.

Wij zetten stappen naar een duurzame leefomgeving voor zowel de huidige als toekomstige generatie. Waar hinder en milieudruk onvermijdelijk zijn, sturen we op de meest verregaande maatregelen om zo overlast en verontreiniging tot een minimum te beperken.

Het meerjarenprogramma (MJP) geeft inzicht in de prioriteiten en in de accenten die we daarbij leggen. Het vormt het kader voor de uitvoering van wettelijke taken, beleid en ambities van onze participanten. De doelen, die we in het meerjarenprogramma voor de komende vier jaar willen uitwerken, zijn in onze ogen ambitieus maar ook realistisch en haalbaar.

Gezien de snel veranderende koers van de maatschappelijke ontwikkelingen zijn goede monitoring en jaarlijkse bijstelling van focuspunten van groot belang. Zo brengen we een schone, gezonde, hindervrije en duurzame omgeving voor alle inwoners van de Rijnmond dichterbij. DCMR werkt daarom samen met andere overheden en maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), de Veiligheidsregio (VRR) en diverse handhavingspartners.

SAMENVATTING

DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR) is de gezamenlijke milieudienst van de provincie Zuid-Holland en (per 1 januari 2023) dertien gemeenten in de regio Rijnmond. Binnen ons werkgebied vallen veel bedrijven onder het Besluit risico zware ongevallen (Brzo) en straks de Omgevingswet. Maar ook bij heel veel kleinere bedrijven voeren wij milieutaken uit.

Het Uitvoeringsbeleidsplan VTH 2019 – 2022 (UP) loopt af en daarom is het UP geactualiseerd en geïntegreerd met het Meerjarenprogramma 2021-2024 (MJP). Binnen DCMR en bij participanten is nagegaan of de focuspunten (MJP) en de uitvoeringstaken (UP) nog goed aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe beleidsopgaven en college-akkoorden. Op punten zijn ze bijgesteld.

Het plan geeft richting aan de strategische doelen en ambities van de regio voor de komende vier jaar en geeft ook ruimte voor de actualiteit. Om te kunnen reageren op tussentijdse ontwikkelingen vindt er jaarlijks monitoring op de doelen plaats in ons jaarverslag. Eventuele bijstellingen worden in het Algemeen Bestuur geagendeerd.

In het UP zijn de beleidsuitgangspunten van de VTH-taken aangescherpt. We sturen meer op effect en streven naar een vitale, innovatieve en toekomstbestendige regionale economie waarin een circulaire economie en energietransitie voorwaarden zijn. Daarnaast wordt door het samenwerkingsprogramma Brzo+ de kwaliteit van de uitvoering en het level playing field voor bedrijven verstevigd.

In het VTH-stelsel worden strafrechtelijk handhaven en vervolgen veel belangrijker. Net als het uitwisselen

van informatie, het investeren in kennisontwikkeling en het delen van kennis. Bovendien wordt er op basis van één risicoanalyse per regio één uitvoerings- en handhavingbeleid en één uitvoeringsprogramma opgesteld.

Het meerjarenprogramma (MJP) geeft inzicht in de prioriteiten en in de accenten we daarbij leggen. Het vormt het kader voor de uitvoering van wettelijke taken, beleid en ambities van onze participanten. De doelen, die we in het

meerjarenprogramma voor de komende vier jaar willen uitwerken, zijn in onze ogen ambitieus maar ook realistisch en haalbaar.

Gezien de snel veranderende koers van de maatschappelijke ontwikkelingen zijn goede monitoring en jaarlijkse bijstelling van focuspunten van groot belang. Zo brengen we een schone, gezonde, hindervrije en duurzame omgeving voor alle inwoners van de Rijnmond dichterbij. DCMR werkt

daarom samen met andere overheden en maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), de Veiligheidsregio (VRR) en diverse handhavingpartners.

Bijstellen van de focuspunten MJP

- Het focuspunt procesveiligheid in de industrie vraagt nu gericht aandacht voor procesveiligheid bij nieuwe energiedragers en het testen van scenario's in de praktijk.
- De bijstelling van het focuspunt beperken van de gevolgen van incidenten gaat over de gevolgen van incidenten bij nieuwe energiedragers (zoals waterstof, ammoniak en lithiumbatterijen).
- Voor het veilig opslaan en omgaan met gevaarlijke stoffen ligt de focus nu ook op de opslag van

lithiumhoudende energiedragers (PGS 37 is in ontwikkeling).

- PFAS wordt toegevoegd aan het focuspunt zeer zorgwekkende stoffen verminderen om meer inzicht te verkrijgen. Er is aandacht voor het keten- en signaaltoezicht bij ZZS-houdende stoffen, en voor het inzetten op landelijke regelgeving om minimalisatie van ZZS richting lucht, bodem, afval en producten te realiseren.
- Vanwege de ernstige effecten op de gezondheid en leefomgeving is besloten om de komende jaren extra aandacht te geven aan het verminderen van de uitstoot van fijnstof en stikstof. In de bijstelling van het focuspunt is een relatie gelegd met de WHO-advieswaarden.
- In de bijstelling van het focuspunt verminderen van energieverbruik en uitstoot broeikasgassen wordt

er gestuurd op de wettelijke regeling waarbij de energiebesparingsplicht wordt verbreed naar de verplichting tot het verduurzamen van energiegebruik.

- DCMR heeft een programma energietransitie en circulaire economie vastgesteld om de energietransitie te versnellen en minder afhankelijk te worden van fossiele energiebronnen en hun leveranciers. Kennis en expertise, samenwerken en netwerken worden versterkt om zo de transitie te versnellen.

De nieuwe Omgevingswet kijkt verder dan alleen milieu. De scope is een gezonde leefomgeving. Daarom gaan wij meer samenwerken met de GGD om expertises te bundelen.

Verder is het doortastend vergunning verlenen scherper opgesteld, voorsortierend op de wijzigingen die de inwerkingtreding van de Omgevingswet met zich mee zal brengen. DCMR gaat participanten ondersteunen bij het leveren van informatie voor het berekenen van leges. Vergunningsprocedures verlopen efficiënter door de communicatie tussen DCMR en de bedrijven te verbeteren.

Het risico-analysemodel voor de toezichtstrategie wordt herijkt op basis van inzichten uit de literatuur en goede landelijke uitvoeringspraktijken. De toolbox voor toezicht is uitgebreid met instrumenten gebaseerd op de gedragswetenschap.

De toezichtstrategie voor Seveso/Brzo, waarin afstemming en uniformiteit belangrijk zijn, is uitgewerkt. De bevoegde gezagen stellen per regio een uniform uitvoeringsprogramma vast. De uitvoering bij de DCMR wordt vastgelegd in brancheplannen en in een regionaal inspectieplan (met arbeidsinspectie en Veiligheidsregio).

Zodra de Omgevingswet in werking treedt, vervalt de huidige sanctiestrategie (behalve de Seveso/Brzo sanctiestrategie).

De Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO) is gericht op de toekomstige omgevingswet met toepassing van nieuwe instrumenten (bijvoorbeeld de bestuurlijke boete) en kent een sterkere afstemming tussen het bestuurs- en strafrecht.

Voor de kwaliteitsborging bestaat binnen DCMR een reviewpoule om kritisch te kijken naar de beheersing van risico's met het oog de interne processen en samenwerking te verbeteren. Daarnaast neemt DCMR deel aan de door ODNL landelijk georganiseerde collegiale toetsen. Ervaringen delen en van elkaar leren staat in die aanpak voorop.

De Wet Open Overheid (WOO) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Het doel van de wet is meer transparantie over overheidsbesluiten en een meer pro-actieve informatievoorziening vanuit overheidsorganisaties. Voor DCMR gaat dat bijvoorbeeld naast de vergunningen en handhavingsbesluiten ook om besluiten van het dagelijks en algemeen bestuur.

Verder heeft DCMR ambities om een datagedreven organisatie te worden. Hiervoor is in 2021 een informatiestrategie ontwikkeld die komende jaren richting geeft aan de doorontwikkeling van de informatievoorziening, zodat we niet alleen onze medewerkers maar ook onze participanten, burgers en bedrijven van goede informatie(producten) kunnen voorzien.

Voor alle participanten voert de DCMR bodemtaken uit die voortvloeien uit de Omgevingswet. Daarnaast voert de DCMR bodemtaken voor de provincie die voortvloeien uit het overgangsrecht en de taken binnen de Omgevingswet waar de provincie bevoegd gezag voor blijft. De taken voor bodembescherming en -sanering zijn aangepast op grond van de Omgevingswet.

1 INLEIDING

1.1 DOELGERICHT INNOVEREN, DOORTASTEND MET FOCUS OP EFFECT

DCMR wil haar vergunningverlening, toezicht en handhaving (hierna VTH-taken) verder ontwikkelen. Daarbij ligt een accent op innovatie en is er nog meer aandacht voor het effect van ons werk. Het doel van de inzet van dit instrumentarium is het voorkomen en oplossen van knelpunten en het beschermen van de kwaliteit van de leefomgeving. Dit Uitvoeringsbeleidsplan MJP 2023-2026 beschrijft daarvoor de kaders. Ook geeft DCMR adviezen aan overheden over ruimtelijke plannen met als doel een toekomstbestendig gebruik van de fysieke leefomgeving. Deze adviezen dragen eveneens bij aan inhoudelijke opgaven waaraan DCMR werkt.

De aanleiding voor het opstellen van een nieuw Uitvoeringsbeleidsplan MJP is drieledig:

- De behoefte om de inzichten en ervaringen vanuit de uitvoeringspraktijk in de afgelopen jaren vast te leggen in een aanpassing van het uitvoeringsbeleid.
- Veranderingen in de wettelijk eisen die gesteld worden aan de uitvoering van de VTH-taken, in het bijzonder in het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling. Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijven de bestaande wetgeving en bijbehorende termen van kracht. In een addendum maken wij inzichtelijk welke afwijkingen er zijn ten opzichte van dit document tot inwerkingtreding van de Omgevingswet.
- Veranderingen in de beleidsprioriteiten van participanten, vastgelegd in nieuwe nota's en college-akkoorden.

Het Uitvoeringsbeleidsplan MJP omschrijft wat de uitgangspunten, hoofdlijnen en prioriteiten zijn voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en adviestaken. De Omgevingswet vormt hiervoor de basis. Het Uitvoeringsbeleidsplan bouwt voort op uitgangspunten van het Uitvoeringsbeleidsplan VTH 2019 -2022. Nieuw is dat de inhoudelijke focuspunten (voorheen vastgelegd in een separaat Meerjarenprogramma (MJP), na een tussentijdse bijstelling, nu onderdeel zijn van het Uitvoeringsbeleidsplan MJP 2023-2026.

1.2 BELEIDSUITGANGSPUNTEN VTH-TAKEN

Bij de uitvoering van taken hanteert DCMR de volgende beleidsuitgangspunten:

VERANTWOORDELIJKHEID EN VERTROUWEN

Veiligheid en milieu zijn primair de verantwoordelijkheden van bedrijven. Vertrouwen is niet vanzelfsprekend, maar moet worden verdiend en blijken uit adequate naleving van de regels en een pro-actieve houding van de bedrijven.

STUREN OP EFFECT

We zetten onze instrumenten gericht en effectief in waar de risico's het grootst zijn. In het toezicht maken we gebruik van een doordachte mix aan instrumenten, waarbij wij onze ketenpartners betrekken. Bij het verlenen van vergunningen vindt risicobepaling en prioriteitenstelling plaats aan de hand van het beleid van de participant. We sturen op een vitale, innovatieve en toekomstbestendige regionale economie waarin circulariteit en energietransitie essentieel zijn.

CONSEQUENTE EN VOORTVARENDE HANDHAVING

Handhaving vindt plaats op strikte en consequente wijze: volgens de vastgestelde sanctiestrategie. De inzet van handhavingsinstrumenten wordt waar nodig afgestemd met andere inspectiediensten.

ACTUELE VERGUNNINGEN

Vergunningen van bedrijven moeten actueel en handhaafbaar zijn. Nieuwe wetgeving en richtlijnen worden uiterlijk binnen vier jaar na van kracht worden verankerd in de vergunning. Incidenten kunnen aanleiding zijn om een vergunning versneld te actualiseren.

PROFESSIENEEL

DCMR voldoet aan de krachtens de Omgevingswet vastgestelde kwaliteitscriteria, baseert zicht bij de uitvoering van taken op state of the art kennis en voldoet aan de verordeningen die door participanten zijn vastgesteld aan kwaliteit.

TRANSPARANTIE

We communiceren met alle belanghebbenden op een toegankelijke manier over de uitvoering van onze taken en over initiatieven en ontwikkelingen die mogelijk effect hebben op de woon- en werkomgeving van mensen. De organisatie kent een sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die de resultaten van onze werkzaamheden inzichtelijk maakt.

SAMENWERKEN

Het samenwerkingsprogramma Brzo+ voert regie op de uitvoering van VTH-taken bij Seveso-bedrijven en initieert ontwikkeltrajecten om de kwaliteit van de uitvoering

en het level playing field voor bedrijven te verbeteren. De inspectiepartners acteren daarbij als één overheid richting bedrijfsleven.

De inzichten en richtlijnen die hieruit voortkomen zijn medebepalend voor het inrichten van Uitvoeringsbeleidsplan MJP en de uitvoering van taken in het algemeen.

Dit document beschrijft de vertaling van deze uitgangspunten naar uitvoeringsbeleid voor de VTH-taken in de periode 2023-2026. Daarbij ligt een accent op innovatie en focus op het effect van ons werk.

1.3 BELEIDSCYCLUS

Participanten hebben beleidsplannen opgesteld die richtinggevend zijn voor de uitvoering van VTH-taken door DCMR. De beleidskaders van de participanten en de taakuitvoering door de DCMR zijn volgens het principe van de 'beleidsacht', ook wel de *Big8* genoemd, met elkaar verbonden (zie figuur). De *Big8* kent een strategisch/ beleidsmatige plan-do-check-act-cyclus en een meer operationele uitvoeringscyclus.

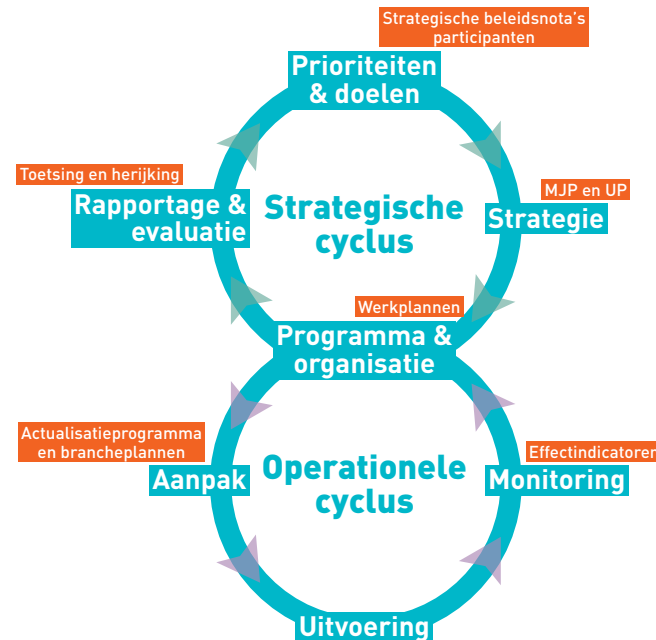
De bovenste cyclus die een periode van meer (doorgaans vier) jaren omvat, begint bij de beleidsprioriteiten van de participanten. Op strategisch niveau worden die vertaald in dit document: het Uitvoeringsbeleidsplan VTH (voortliggend) en daarin opgenomen een bijgesteld Meerjarenprogramma met inhoudelijke doelen en prioriteiten (het MJP was vastgesteld in 2020).

Het Uitvoeringsbeleidsplan MJP geeft een antwoord op de vraag: hoe en met welke middelen voert de DCMR zijn taken uit? Het Meerjarenprogramma beantwoordt de vraag op welke milieu inhoudelijke thema's daarbij de focus ligt en welk effect wordt nagestreefd. In de evaluatiefase doet DCMR aan de hand van uitvoeringsresultaten aanbevelingen

voor eventuele bijstelling van het beleid en de strategische uitgangspunten voor de uitvoering. Dit document bevat het bijgestelde Meerjarenprogramma.

Een sluitende beleids- en uitvoeringscyclus en professionele medewerkers met adequate kennis zijn van belang om de kwaliteit en continuïteit van de werkzaamheden te kunnen waarborgen. Dit betekent ook dat DCMR tijdig wordt betrokken bij het evalueren, actualiseren en opstellen van provinciale en gemeentelijke (thematische) beleidsstukken die voor de uitvoeringspraktijk van belang zijn.

Op basis van het Uitvoeringsbeleidsplan 2023- 2026 en een inhoudelijke probleemanalyse stelt DCMR een risicogestuurd en effectgericht programma op voor de uitvoering, het startpunt voor de onderste cyclus

van de *Big8*. Het actualisatieprogramma voor de vergunningverlening en het brancheprogramma voor het toezicht zijn belangrijke onderdelen in de onderste cyclus van de *Big8*. Het programma wordt jaarlijks op uitvoeringsniveau bijgesteld op basis van ervaringen en resultaten in het voorgaande jaar. De uitvoering wordt per participant vastgelegd in een jaarlijks werkplan, dat de basis vormt voor de financiering.

1.4 OMGEVINGSWET

De Omgevingswet en de daaronder vallende besluiten worden de nieuwe grondslagen voor onze taakuitvoering en brengen veel inhoudelijke en procesmatige veranderingen met zich mee. Belangrijke wijzigingen na inwerkingtreding zijn:

- Gemeenten stellen een omgevingsvisie op waarbinnen zij - rekening houdend met landelijke en provinciale plannen - hun beleidsvisie voor de gemeentelijke leefomgeving formuleren.
- Een omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan. In het omgevingsplan krijgen naast de ruimtelijke ordeningsaspecten ook gezondheid en milieu een belangrijke plek. In gebieden waar milieueisen en -regels gelden, kunnen ook andere functies gaan gelden.

De Omgevingswet vraagt om verschillende belangen integraal af te wegen om tot een besluit te komen. Samenwerking tussen ketenpartners is daarbij cruciaal. In het licht van de Omgevingswet wordt bij nieuwe activiteiten breder gekeken dan alleen milieu. De scope is een gezonde leefomgeving. Milieu en veiligheid zijn een onderdeel van die gezonde leefomgeving. Dat betekent dat DCMR bij nieuwe activiteiten en ontwikkelingen ook gefocust moet zijn op gezondheid. Dit kan alleen als we in een vroeg stadium de samenwerking opzoeken tussen de verschillende expertises binnen en buiten DCMR. Denk daarbij aan de GGD en de veiligheidsregio. Dit vraagt

om een gezamenlijke aanpak omdat alleen zo alle onderwerpen onder het grote begrip gezondheid aan de orde kunnen komen

De integrale aanpak vanuit de Omgevingswet leent zich goed voor de aanpak van complexe, veelomvattende onderwerpen zoals circulaire economie en energietransitie. Het is bij deze onderwerpen noodzakelijk om de problematiek vanuit meerdere invalshoeken te benaderen en de soms tegenstrijdige belangen tegen elkaar af te wegen.

1.5 LEESWIJZER

Na de inleiding in hoofdstuk 1 komen per hoofdstuk de volgende onderwerpen aan de orde:

Hoofdstuk 2: in het Meerjarenprogramma zijn de inhoudelijke doelen en focuspunten benoemd, vanuit de verschillende beleidsopgaven van onze participanten.

Hoofdstuk 3: geeft weer hoe we met doortastend vergunningverlening de procedures en actualisatie van vergunningen kunnen versnellen.

Hoofdstuk 4: effectief toezicht bereiken we met een risicogestuurde en datagedreven aanpak en we bevorderen de naleving door de inzet van passende instrumenten.

Hoofdstuk 5: geeft de handhavingsaanpak met vernieuwde landelijke sanctiestrategie weer.

Hoofdstuk 6: beschrijft de wijze van budgetteren van gemeentelijke en provinciale VTH-taken.

Hoofdstuk 7: beschrijft de kwaliteitsborging.

Zo ontstaat een samenhangend plan dat voor de komende vier jaar vastlegt hoe de financiering, prioriteitstelling en uitvoering van VTH-taken plaatsvindt en welke focuspunten we daarmee realiseren.

In de bijlagen is de uitwerking van de focuspunten van het MJP opgenomen.

2 MEERJARENPROGRAMMA INHOUDELIJKE DOELEN (MJP)

DCMR voert de VTH-taken uit binnen de door de participanten en andere overheden gestelde beleidskaders. In het meerjarenprogramma geven wij, samen met onze participanten, richting aan de strategische doelen en ambities van de regio. Dit doen we door het aanbrengen van focus en prioritering in de taakuitvoering.

DCMR voert de VTH-taken uit binnen de door de participanten en andere overheden gestelde beleidskaders. In het meerjarenprogramma (MJP 2021-2024) geven wij, samen met onze participanten, richting aan de strategische doelen en ambities van de regio. Dit doen we door het aanbrengen van focus en prioritering in de taakuitvoering.

In het MJP benoemen we focuspunten waaraan we de komende vier jaren extra aandacht besteden; naast de reguliere taakuitvoering. Per focuspunt formuleren we doelen (in termen van te bereiken effecten) en activiteiten die bijdragen aan de realisatie van die doelen. Deze activiteiten werken we programmatisch uit.

Tegelijkertijd zetten we een monitoringprogramma op dat bestaat uit indicatoren die het mogelijk maken om de voortgang op en het effect van de activiteiten te monitoren. Hierdoor vindt er een verschuiving plaats van sturing op inzet naar sturing op het effect van die inzet.

In bijlage 2 staat de wijze van totstandkoming van de focuspunten en ook de uitwerking van de focuspunten naar de aanpak en activiteiten in de uitvoering beschreven.

FOCUSPUNTEN

	BELEIDSOPGAVES				
	Veiligheid 	Ondermijning 	Gezondheid 	Leefbaarheid 	Duurzaamheid
2.1 PROCESVEILIGHEID	X				
2.2 INCIDENTEN	X				
2.3 GEVAARLIJKE STOFFEN	X		X		
2.4 ONDERMIJNING		X		X	
2.5 GEURHINDER				X	
2.6 GELUIDHINDER			X	X	
2.7 ZEER ZORGWEEKKENDE STOFFEN			X		
2.8 FIJNSTOF EN STIKSTOF			X	X	
2.9 BODEMVERONTREINIGING			X		X
2.10 ENERGIEBESPARING					X
2.11 ENERGIETRANSITIE	X			X	X
2.12 CIRCULAIRE ECONOMIE	X		X		X

OPBOUW FOCUSPUNTEN

De uitwerking van de focuspunten zijn geordend naar de verschillende beleidsopgaves. Er is een vaste indeling gehanteerd:

- Inleiding, met de overweging of bijstelling van het doel of de aanpak gewenst is
- De beleidsopgave die bij het focuspunt hoort.
- Om welke gebiedssoort(en) het gaat. Hierbij zijn er drie mogelijkheden: industrieel (inclusief industrieterreinen), stedelijk en landelijk gebied.
- De scope van het focuspunt; in welke processen en voor welke branches is het focuspunt relevant.
- De doelstelling(en).
- De aanpak, activiteiten en prioriteiten.
- De indicatoren die de voortgang en het effect van onze inspanning weerspiegelen.
- Een eventuele verbinding met andere focuspunten.

BIJSTELLING VAN DE AANPAK VAN FOCUSPUNTEN

Om in te kunnen spelen op actualiteit en nieuwe ontwikkelingen is in 2022 onderzoek gedaan naar gewenste bijstelling van de focuspunten. De inhoudelijke experts en de participanten zijn bevraagd op de mate waarin de focuspunten door (maatschappelijke) ontwikkelingen en op basis van de monitoringsresultaten nog aansluiten bij de actuele en prioritaire beleidsopgaven. Als gevolg daarvan zijn enkele bijstellingen in (de aanpak van) focuspunten doorgevoerd:

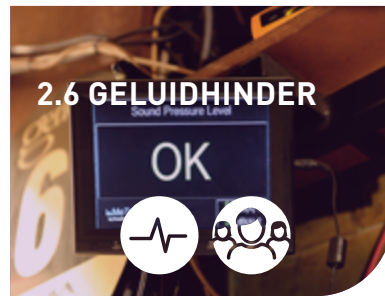
- **Veiligheid:** aandacht voor procesveiligheid bij nieuwe energiedragers (zoals waterstof en buurtbatterijen) en het testen van scenario's in de praktijk.
- **Gezondheid:** relatie met WHO advieswaarden en keten- en signaaltoezicht bij ZZS zijn benoemd. Het focuspunt asbest is naar de reguliere taakuitvoering gebracht. De illegale verwijdering ervan valt onder het focuspunt ondermijning.
- **Duurzaamheid:** (wettelijke) ontwikkelingen op het gebied van energie en het DCMR-programma energietransitie en circulaire economie (en landelijke doeluitkeringen) zijn aanleiding de energiebesparing sneller te realiseren en mogelijk de transitie te versnellen. Daarnaast is het vergroten van de kennis van milieu-effecten van nieuwe circulaire bouwstoffen en de risico's daarvan benoemd.
- **Prioritering** is aangegeven in geval keuzes in de uitvoeringspraktijk nodig zijn.

1 Voor de indicatoren geldt dat deze zijn geoperationaliseerd en getest en op basis daarvan geschrapt, aangepast of aangevuld.

- Veiligheid
- Ondermijning
- Gezondheid
- Leefbaarheid
- Duurzaamheid

VOOR DE INDUSTRIE ZIJN DE VOLGENDE FOCUSPUNTEN RELEVANT, VANUIT DE BELEIDSOPGAVE VELLIGHEID:

2.1 PROCESVEILIGHEID IN DE INDUSTRIE

Voor de procesveiligheid is het van belang dat we naast "ontwerp en techniek" ook kijken naar de operationele veiligheid. Het gaat hierbij om het juist bedienen en opereren van installaties. Naast instrumentele veiligheid heeft ook de veiligheidscultuur een belangrijke rol. Procesveiligheid is niet geheel in voorschriften en normen te beschrijven. Wel kunnen we een continue inspanning van het bedrijf verlangen, waardoor het uitgedaagd wordt continu te verbeteren. Aandacht voor operationele veiligheid draagt bij aan het voorkomen van incidenten en de gevolgen hiervan. Nieuw is de procesveiligheid bij nieuwe energiedragers en het testen van scenario's in de praktijk.

[Bekijk hier bijlage 1.1](#)

2.2 BEPERKEN VAN DE GEVOLGEN VAN INCIDENTEN

De overheid beoordeelt door risicostudies (QRA en HAZOP) of een bedrijf zich op een locatie kan vestigen. Het gaat dan over bedrijven die onder de Sevesorichtlijn vallen (eerder Bevi). In de risicostudies staan kritische veiligheidsvoorzieningen die bepalend zijn voor beperking van de omvang van een incident of de kans dat een incident kan voorkomen. Verder vindt er onderzoek plaats naar de omgeving: of er gevoelige objecten liggen binnen het risico-, invloeds-, of aandachtsgebied van het bedrijf. De gevolgen van nieuwe energiedragers (zoals waterstof, ammoniak en Lithiumbatterijen) bij incidenten worden voortaan ook meegenomen.

In de vergunning dienen de kritische veiligheidsvoorzieningen te staan, deze moeten voldoen aan de beste

beschikbare techniek. Tijdens inspecties is onderzoek nodig of een bedrijf nog steeds aan de uitgangspunten van de risicostudies voldoet. Daarnaast is het van belang dat bedrijven leren van incidenten en ze steeds opnieuw de juiste voorzorgsmaatregelen nemen om incidenten te voorkomen en gevolgen te beperken. Wanneer bedrijven niet aan de eisen van de beste beschikbare technieken voldoen, ontstaan er vermijdbare veiligheids- en milieurisico's.

[Bekijk hier bijlage 1.2](#)

2.3 VEILIG OPSLAAN EN OMGAAN MET GEVAARLIJKE STOFFEN

Opslag van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken moeten bedrijven maatregelen nemen. Die maatregelen staan in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (verder PGS). PGS-richtlijnen bevatten doelen die de risico's beheersen en de negatieve effecten voor mens en milieu beperken. Op dit moment worden veel richtlijnen geactualiseerd. Het is belangrijk dat wij zorgen dat bedrijven de meest actuele PGS-regels toepassen bij de opslag van gevaarlijke stoffen. Dit verkleint het restrisico voor de omgeving. Met name relevant binnen dit focuspunt zijn de PGS 15, 29 en 31. Ook de opslag van lithiumhoudende energiedragers (PGS 37 is in ontwikkeling) is belangrijk.

[Bekijk hier bijlage 1.3](#)

VOOR (MET NAME) MKB ZIJN DE VOLGENDE FOCUSPUNTEN RELEVANT, VANUIT DE BELEIDSOPGAVE LEEFBAARHEID:

2.4 ONDERMIJNING EN MILIEUCRIMINALITEIT

De aanpak van ondermijnende criminaliteit staat hoog op de agenda, zowel landelijk als bij de gemeenten in ons werkgebied. Bedrijven zijn steeds vaker een dekmantel voor criminele activiteiten. Het vermengen van onder- en bovenwereld zien wij in een aantal branches terug: bij garagebedrijven, horeca, afvalverwijderingsbedrijven en opslagboxen op bedrijventerreinen. Van een groot percentage bedrijfspanden, stallen en loodsen in de regio is het feitelijke gebruik onbekend. Zicht van de overheid ontbreekt of is versnipperd over verschillende organisaties, waarmee het risico op ondermijning toeneemt. Naast de aanpak van ondermijning, waarin we samen optrekken met de gemeenten, is binnen ons reguliere werkveld met name bij de afvalbranches het risico op crimineel gedrag hoog. Het verdienmodel nodigt uit tot crimineel handelen. Bedrijven krijgen vaak betaald voor het innemen van afval nog voordat ze de verwerking hebben geregeld. Dit levert grote milieu- en gezondheidsrisico's op omdat de bedrijven het afval onjuist kunnen verwerken en dumpen. Zo kan het afval in de leefomgeving of voedselketens terecht komen. Het aanpakken van deze milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt een regio-overstijgende ketenaanpak.

[Bekijk hier bijlage 1.4](#)

2.5 GEURHINDER VOORKOMEN

De woningbouwopgave van de gemeenten heeft tot gevolg dat bedrijvigheid en woningen dicht bij elkaar komen te liggen, waarmee het risico op geurhinder toeneemt. Daarom besteden we de komende jaren aan de voorkant van

projecten extra aandacht aan de advisering over geurhinder. De afgelopen drie jaar maakten inwoners binnen ons werkgebied gemiddeld ruim 5.600 keer per jaar melding van stankoverlast.

Geurhinder kan verschillende oorzaken hebben. Overlast als gevolg van voedselbereiding komt voor bij horeca en detailhandel als onder of vlak naast woningen de uitlaat op leefniveau uitkomt en de ontgeuringsinstallaties niet voldoende functioneren. Bij de voedingsmiddelenindustrie kan geurhinder optreden bij specifieke processen waarbij de geuremissies niet onder controle zijn.

De grootste geurhinder wordt veroorzaakt door de branche 'houden van dieren' (veehouderijen, maneges, mestopslagen, insectenkwekerijen). Het is het gevolg van het niet voldoen aan de geldende afstandseisen en/of illegale uitbreidingen. Daarnaast kunnen ook de aanwezige luchtwassers niet voldoende functioneren. Bij de grote industrie ontstaat geurhinder vaak bij een niet goed functionerende dampretourverwerking of te snel pompen.

[Bekijk hier bijlage 1.5](#)

2.6 GELUIDHINDER VOORKOMEN

Geluidhinder heeft een negatief effect op de gezondheid, de leefbaarheid van de woonomgeving en op de fauna. Het maatschappelijk draagvlak voor geluidproducerende activiteiten neemt af. Tegelijkertijd is er sprake van realiseren van nieuwe woningen in de buurt van geluidsbronnen waarmee het risico op geluidhinder verder toeneemt. We moeten de balans tussen leefbaarheid en het ruimtegebruik dus goed in de gaten houden.

We richten ons binnen dit focuspunt op twee onderwerpen:

- Het voorkomen van hinder van nestgeluid van afgemeerde schepen.

- Het verminderen van geluidhinder door vrijetijdsbesteding (horeca, sport en recreatie en evenementen).

Nestgeluid is het geluid dat afgemeerde schepen produceren als er niet op of aan de schepen wordt gewerkt en er geen laad- en losactiviteiten plaatsvinden. Nestgeluid kan leiden tot geluidoverlast bij omwonenden. Naast het hinderaspect zijn er ook juridische aspecten. Veel bedrijven in het Rijnmondgebied waar schepen afmeren, moeten een verandervergunning aanvragen om nestgeluid mee te nemen in de geluidvoorschriften. Nestgeluid kan effect hebben op woningbouwplannen in de omgeving van bedrijven waar schepen aan de kade liggen. Ook kan het effect hebben op de beschikbare geluidruimte en de ontwikkelingsmogelijkheden van de haven.

De branches horeca, sport en recreatie en evenementen hebben een gemeenschappelijke uitdaging. Aan de ene kant zijn het branches die zorgen voor vermaak en ontspanning voor inwoners. Tegelijkertijd komt het merendeel van de geluidgerelateerde klachten (geluid, trilling- en contactgeluiden) vanuit deze branches. De afgelopen jaren zien we een toename van evenementen, 24-uurs sportscholen en buiten sporten. Ook de horeca blijft een bron van geluidhinder voor inwoners. Met de toenemende verdichting van de woonomgeving verwachten we dat deze trend doorzet. Hierbij is het de uitdaging de balans tussen rust en reuring te bewaken. Zo voorkomen wij overbelasting van (woon)gebieden en houden we deze gebieden leefbaar. Nieuw ten opzichte van het voorgaande MJP is de aandacht voor de koppeling naar ruimtelijke plannen en gezondheidsaspecten.

[Bekijk hier bijlage 1.6](#)

VOOR (MET NAME) INDUSTRIE ZIJN ONDERSTAANDE FOCUSPUNTEN RELEVANT, VANUIT DE BELEIDSOPGAVE GEZONDHEID:

2.7 ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN (ZZS) EN PFAS VERMINDEREN

Een zeer zorgwekkende stof is een stof die gevaarlijk is voor mens of milieu omdat deze bijvoorbeeld carcinogeen, mutageen of reprotoxisch is of zich in de voedselketen ophoopt. Het voorkomen van verspreiding van deze stoffen naar lucht, bodem, afvalwater en via afval(verwerking) is dus belangrijk voor het behouden van een gezonde leefomgeving. ZZS kunnen in de bodem terechtkomen door het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen op of in de bodem. Dit wordt geregeld in het Besluit bodemkwaliteit (verder Bbk), dat onvoldoende rekening houdt met ZZS.

Wij hanteren een brede definitie van ZZS (met inbegrip van PFAS), die verder gaat dan de huidige stoffenlijsten van het RIVM.

De volgende stoffen behoren volgens ons eveneens tot de groep ZZS:

- opkomende stoffen', zoals genoemd door de waterkwaliteitsbeheerders. Dit zijn stoffen waarvan de schadelijkheid nog niet volledig bekend is.
- stoffen die het RIVM bestempelt als: "behandelen als ZZS" of "behandelen als potentiële ZZS" potentiële ZZS
- Door bedrijven zelf geclassificeerde stoffen als CMR1A/B.

We bekijken per participant hoe strikt we deze brede definitie toepassen.

Nieuw is het geven van meer inzicht in PFAS als onderdeel van ZZS, het keten- en signaaltoezicht bij ZZS-houdende stoffen en aandacht voor het inzetten op landelijke regelgeving om minimalisatie van ZZS richting lucht, bodem, afval en producten te realiseren.

[Bekijk hier bijlage 1.7](#)

2.8 STIKSTOF EN FIJNSTOF VERMINDEREN

Bij dit focuspunt gaat het om de vermindering van de uitstoot van fijnstof (PM10 en PM2.5) en stikstof door bedrijven en activiteiten die onder de verantwoordelijkheid van DCMR vallen. Met stikstof bedoelen we: stikstofverbindingen. Het gaat dus zowel om stikstofoxiden als om ammoniak. Nieuw in het focuspunt is de relatie gelegd met de WHO-advieswaarden.

Onder de Omgevingswet is gezondheid een belangrijke beleidsopgave. Fijnstof en stikstofdioxide (NO₂) zijn verantwoordelijk voor ongeveer 3,5 procent van de nationale ziektelast en veroorzaken in Nederland jaarlijks 11.000 doden (RIVM, VTV 2018). Luchtvervuiling is daarmee een belangrijke oorzaak van ziekte en kost de gemiddelde Nederlander volgens RIVM 13 maanden levensverwachting. De huidige wettelijke grenswaarden vormen geen bescherming tegen deze gezondheidseffecten. In 2021 heeft de WHO haar advieswaarden naar beneden bijgesteld omdat gezondheidseffecten en sterfte optreden bij zeer lage concentraties. Daarnaast dragen stikstofoxiden, samen met ammoniak (NH₃), bij aan de stikstofdepositie op kwetsbare natuurgebieden. Vanwege deze ernstige effecten op de gezondheid en leefomgeving is daarom besloten dit focuspunt de komende jaren extra aandacht te geven. Het Schone Lucht Akkoord (SLA), afgesloten en ondertekend door het Rijk, gemeenten en provincies, onderschrijft

³ Klachten over vliegverkeer zijn hierbij buiten beschouwing gelaten

⁴ De Covid-19 maatregelen hebben in 2020 en 2021 vanzelfsprekend gezorgd voor minder overlast van horeca en evenementen.

en benadrukt het belang van emissiereductie voor de volksgezondheid.

[Bekijk hier bijlage 1.8](#)

2.9 AANWEZIGHEID VAN SCHADELIJKE STOFFEN IN DE BODEM VOORKOMEN

Het is wettelijk verplicht om de bodem te beschermen tegen de aanwezigheid van schadelijke stoffen. Bij verschillende bedrijfsactiviteiten is er een risico dat schadelijke stoffen vrijkomen en in de bodem terecht komen. Om de impact op de bodemkwaliteit te beperken, moeten de bedrijfsactiviteiten - in lijn met de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming - voldoen aan een 'verwaarloosbaar bodemrisico'. Als bedrijven hieraan niet voldoen, bestaan er milieurisico's voor het betreffende gebied en het grondwater.

Het bedrijf kan met een maatwerkverzoek een aanvaardbaar bodemrisico aanvragen. Saneringsmaatregelen zijn vaak kostbaarder dan preventieve maatregelen. Het begrip 'verwaarloosbaar bodemrisico' komt niet terug onder de Omgevingswet, maar het uitgangspunt blijft hetzelfde: bodemverontreiniging zoveel mogelijk voorkomen.

Wij voerden een inventarisatie onder de RIE-bedrijven (Richtlijn industriële emissie) uit. Die toonde aan dat lang niet alle bedrijven aan deze wettelijke verplichting voldoen of maatwerk aangevraagd hebben. Als gevolg daarvan is er een aanpak nodig om de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de bodem te voorkomen.

[Bekijk hier bijlage 1.9](#)

VOOR INDUSTRIE EN MKB- ZIJN DE VOLGENDE FOCUSPUNTEN RELEVANT, VANUIT DE BELEIDSOPGAVE DUURZAAMHEID:

2.10 ENERGIEBESPARING

Energiebesparing is noodzakelijk. Het hoort bij de landelijke en lokale klimaataanpak waarin de klimaatdoelen staan. Energiebesparing is daarnaast aantrekkelijk voor de energiegebruiker omdat het tot kostenbesparing leidt. Ook moeten we hernieuwbare bronnen benutten zoals zon, wind of geothermie. En we moeten mobiliteit terugdringen door mobiliteitsmanagement. Het betekent minder inzet van fossiele brandstoffen (met name benzine en diesel).

Bedrijven met een verbruik vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas (equivalent) per kalenderjaar hebben een energiebesparingsplicht.

Op grond van het huidige Bouwbesluit (straks het BBL) moeten in 2023 duizenden kantoorgebouwen in ons gebied verplicht een energielabel C hebben en daarbij de huidige erkende maatregelen uit het eerdere activiteitenbesluit toepassen. Het toetsen hierop is een verplichte taak van de gemeente per 1 januari 2023. Er is een grote overlap tussen de circa 10.000 kantoorgebouwen en de 6.000 bedrijven die onder de energiebesparingsplicht vallen, zodat gecombineerd toezicht een efficiencyvoordeel oplevert. Hierbij stemmen we vooraf met gemeenten de programma's en aanpak af.

In het bijstellen van het focuspunt speelt mee, dat als gevolg van de maatschappelijke ontwikkeling de energieprijzen spectaculair zijn gestegen en daardoor investeringen in energiebesparingsmaatregelen eerder rendabel zijn. Door landelijke financiering kan de inzet op het toezicht worden geïntensiveerd. Er komt een wettelijke regeling waarbij de energiebesparingsplicht wordt verbreed naar

de verplichting tot het verduurzamen van energiegebruik. Het opwekken van duurzame energie kan daarmee ook een rendabele maatregel zijn. Bovendien wordt de doelgroep van bedrijven waarop de geactualiseerde energiebesparingsplicht van toepassing is hierbij vergroot (inclusief ETS-bedrijven). De regeling introduceert een onderzoeksplicht voor de 'energie-zeer-grootverbruikers'.

[Bekijk hier bijlage 1.10](#)

2.11 ENERGIETRANSITIE

De energietransitie is noodzakelijk omdat de inzet van fossiele brandstoffen tot uitstoot van CO2 leidt en de klimaatopwarming versterkt. De energie die we niet kunnen besparen, moeten we uiteindelijk groen maken door de inzet van hernieuwbare bronnen. Terugverdientijden voor bedrijven zijn lang omdat de investeringen hoog zijn. Ook ontbreekt het, zeker bij kleinere bedrijven, vaak aan de benodigde technische kennis. Door grootschalige inzet en verdere technische ontwikkeling kan duurzaam energiegebruik tot kostenbesparing leiden. Soms zit er nog een stap tussen naar fossielarm, bijvoorbeeld bij het benutten van restwarmte van de industrie. Benutting van restwarmte kunnen we als energiebesparing zien, omdat die warmte anders in de lucht of het water belandt en de ontvangers van die restwarmte (in woningen, bij het mkb of de glastuinbouw) dan minder fossiele brandstof hoeven te gebruiken. Bovendien blijft het benutten van restwarmte van de industrie van belang, zelfs als het gebruik van fossiele brandstoffen langzaam stopt. Het is immers noodzakelijk dat we hoogwaardige energie efficiënt gebruiken.

De ingrijpende ontwikkelingen in 2022 rond de oorlog in Oekraïne en de stijgende energieprijzen die daar het gevolg van zijn heeft Europa verenigd in de ambitie om de energietransitie verder te versnellen en daardoor minder afhankelijk te worden van fossiele energiebronnen en hun leveranciers. De plicht tot verduurzaming van het energieverbruik en de onderzoeksplicht voor energie-zeer-grootverbruikers (inclusief ETS) per 2023 ondersteunt het proces.

DCMR heeft in 2021 een programma energietransitie en circulaire economie vastgesteld, waarin vijf meerjarige doelen zijn opgenomen.

- 1 Door kennisnetwerken en samenwerking versterken we onze kennispositie op energietransitie en circulariteit

- 2 Onze VTH-aanpak zorgt voor een versnelling van duurzame initiatieven
- 3 We hebben kennis van opwekken van duurzame energie en nieuwe energiedragers en hun impact op de leefomgeving
- 4 We bevorderen het gebruik van secundaire grondstoffen op een veilige en verantwoorde manier
- 5 We willen bijdragen aan regelgeving die bijdraagt aan een landelijk "level playing field" voor duurzame initiatieven en deze versnelt.

[Bekijk hier bijlage 1.11](#)

2.12 CIRCULAIRE ECONOMIE

In 2030 moet Nederland 50 procent minder grondstoffen verbruiken en in 2050 moet Nederland een volledige circulaire economie hebben. In deze circulaire economie bestaat geen afval en gebruiken we grondstoffen steeds opnieuw. Zowel nieuwe als bestaande bedrijven zijn bezig met het ontwikkelen van circulaire initiatieven. Ze waarderen reststromen op zodat ze het als product of de grondstof ervan kunnen gebruiken.

DCMR heeft in 2021 een meerjarig programma Energie-transitie en Circulaire vastgesteld (zie focuspunt energietransitie) om kennis en expertise, samenwerking en netwerken te versterken om zo de transitie te versnellen. Het vergroten van de kennis van milieu-effecten van nieuwe circulaire bouw- en grondstoffen en de risico's daarvan zijn benoemd.

[Bekijk hier bijlage 1.12](#)

3 DOORTASTEND VERGUNNEN

Het Rijnmondgebied kent een hoge dichtheid aan bedrijven in de onmiddellijke nabijheid van dichtbevolkte woongebieden. Om de milieudruk voor de leefomgeving van mensen op een aanvaardbaar niveau te houden en bij bedrijven de hoogste milieu- en veiligheidseisen effectief en slagvaardig te kunnen afdwingen, is adequate vergunningverlening essentieel.

De wijzigingen die de Omgevingswet meebrengt op het gebied van vergunningverlening zijn:

- de introductie van participatie en de Omgevingstafel;
- de reguliere procedure wordt uitgangspunt;
- de vergunning van rechtswege vervalt;
- soms is instemming nodig van een ander bestuursorgaan voordat een vergunning wordt verleend (de vergunning met instemming). Dit komt in plaats van de verklaring van geen bedenkingen;
- de introductie van de binnenplanse en buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
- de introductie van de milieubelastende activiteit. Dit vervangt het inrichtingenbegrip;
- naast de meldingsplicht komt een informatieplicht voor milieubelastende activiteiten.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) zijn onderwerpen opgenomen waarvoor maatwerkregels opgesteld kunnen worden. Maatwerkregels van de gemeente worden opgenomen in het Omgevingsplan en gelden voor een gebied of voor een categorie van gevallen. Maatwerkregels moeten voldoen aan de uitgangspunten van de Omgevingswet.

Gemeenten kunnen met een maatwerkregel een vergunningplicht opnemen in het Omgevingsplan, bijvoorbeeld voor een milieubelastende activiteit die niet is geregeld in het Bal. Op maatwerkregels kan worden gehandhaafd.

In samenwerking met de gemeente kan worden gezien of maatwerkregels in het Omgevingsplan de vergunning kunnen ontlasten bijvoorbeeld door welzijnsniveaus voor onder meer lucht, geluid, geur, licht en veiligheid (bijvoorbeeld via de bestaande themaplatforms) verder concreet te maken, waarbij richtinggevende principes als uitgangspunten of randvoorwaarden functioneren.

Onder de Omgevingswet is het mogelijk om ook voor milieuvergunningen leges in rekening te brengen. De hoogte van de leges is volgens de (model) legesverordening afhankelijk van de soort en hoeveelheid milieubelastende activiteiten. DCMR zal de participanten ondersteunen bij de legesberekeningen. Om deze milieubelastende activiteiten goed vast te leggen dient het VTH-systeem van DCMR aangepast te worden naar de systematiek van de Omgevingswet.

3.1 UITGANGSPUNTEN OMGEVINGSVERGUNNINGVERLENING

Uitgangspunt bij de omgevingsvergunning en de procedure om te komen tot een omgevingsvergunning, is dat de verantwoordelijkheid ligt daar waar deze thuis hoort. Degene die een omgevingsvergunning aanvraagt, is verantwoordelijk voor het leveren van een goede, heldere en volledige vergunningaanvraag waarop het bevoegd gezag een besluit kan nemen alsmede voor de naleving van deze vergunning. Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning is verantwoordelijk voor een vergunning die helder, goed gemotiveerd en op tijd is verleend.

Voor de minder complexe activiteiten geldt geen vergunningplicht. Activiteiten waar een vergunningplicht op ligt, zijn dus in de regel zowel juridisch als milieutechnisch complex. Dat betekent dat er hoge eisen (moeten) worden gesteld aan een aanvraag om vergunning. Immers als een aanvraag niet goed is, zal dat minimaal leiden tot een lange(re) doorlooptijd, waarin formele juridische stappen moet worden gezet om te komen tot een goede aanvraag. Dit leidt tot een hoge(re) administratieve last voor zowel de initiatiefnemer als het bevoegd gezag en lange(re) doorlooptijd van de procedure.

VOOROVERLEG

Wij zien het vooroverleg als een essentiële stap om te komen tot een goede, heldere en volledige aanvraag. Daarbij is het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om dit vooroverleg op tijd in te zetten. Als het vooroverleg wordt overgeslagen, kan niet worden gegarandeerd dat een vergunning op tijd wordt verleend.

Met de komst van de Omgevingswet wordt de reguliere behandeltermijn voor vergunningen acht weken. Het doel hierachter is om de handelingssnelheid bij een vergunningprocedure te verhogen en sneller en zakelijker te besluiten. Tegelijkertijd hebben wij tijd nodig om de aanvragen goed te kunnen behandelen. Daarom wordt er in het vergunningenproces zo nodig gebruik gemaakt van de wettelijke opschortings- en verlengingsmogelijkheden, zoals bij het indienen van een complexe aanvraag zonder afdoende vooroverleg of bij een aanvraag van onvoldoende kwaliteit.

Als een aanvraag onvolledig of van onvoldoende kwaliteit is, wordt deze - nadat de mogelijkheid is geboden om de aanvraag aan te vullen - buiten behandeling gelaten. Ook als dit ertoe leidt dat er leges moeten worden betaald. Het is daarom wenselijk dat het bevoegd gezag het vragen van aanvullende gegevens in beginsel beperkt tot één keer en alleen die gegevens en bescheiden vraagt die echt nodig zijn voor een goede beoordeling van de aanvraag. Dit past in een zakelijke houding die het bevoegd gezag aanneemt, waarbij het let op de wettelijk vereiste en maatschappelijk gewenste handelingssnelheid.

DCMR hanteert daarnaast de volgende uitgangspunten voor het verlenen van vergunningen:

- Bedrijven dienen gebruik te maken van de Best Beschikbare Technieken (BBT) en – waar vanuit milieu hygiënisch oogpunt gewenst en haalbaar – BBT+ maatregelen te nemen.
- Vergunningen bevatten doelvoorschriften. Middelvoorschriften zijn aan de orde wanneer (landelijke) voorschriften onvoldoende helder zijn, er sprake is van slecht naleefgedrag of wanneer doelvoorschriften niet toereikend zijn.

- Vergunningen worden inzichtelijk gemaakt door middel van geconsolideerde overzichten
- Jaarlijks worden vergunningen getoetst op actualiteit.

DOORTASTEND WERKEN

De afgelopen jaren is geconstateerd dat de procedures om te komen tot een omgevingsvergunning zeer tijdrovend en langshepend zijn. Dit en de krapte op de arbeidsmarkt nopen ons om na te denken over een andere aanpak van de vergunningprocedures. Door het verbeteren van de communicatie tussen DCMR en de bedrijven zal een betere beheersing van het proces worden bewerkstelligd met als gevolg grip op doorlooptijden van vergunningprocedures. Deze aanpak houdt het volgende in:

- **Rol** - minder adviserend. De projectleider omgevingsvergunningen heeft een zakelijkere houding in de vergunningprocedures en in het vooroverleg.
- **Proces** – aantal beoordelingen/afkeuringen van stukken wordt ingeperkt. Bij een onvoldoende voortvarende aanpak van een aanvrager wordt het vooroverleg beëindigd en wordt een definitieve aanvraag verwacht.
- **Indieningsvereisten** – er zijn checklists per milieuthema beschikbaar op de website van DCMR. Daarnaast zijn er ook BBT-tools en een ZZS-formats. Bij het vooroverleg wordt hiernaar verwezen.
- **Concept-(ontwerp)beschikking** - wordt eenmaal voorgelegd aan de aanvrager, om de feitelijke onjuistheden en/of misverstanden eruit te halen. Er zal geen langdurig overleg plaatsvinden over de inhoud.
- **Risicogestuurd vergunnen** - Er wordt landelijk nagedacht over een strategie om per branche te bepalen hoe diep welke milieuthema's (onder andere lucht, bodem, veiligheid, geluid) moeten worden behandeld in een vergunningprocedure. Voor de overige onderwerpen zouden de standaardvoorschriften voldoende;

- **Robuuste vergunning** - een vergunning die ruimte en flexibiliteit biedt aan het bedrijf om wijzigingen in de bedrijfsvoering sneller door te kunnen voeren dan in de huidige situatie
- **Prioriteitenmatrix** - opgesteld om vergunningsproducten aan de hand van de criteria "belangrijkheid" en "urgentie" prioritair in te delen. Prioritaire procedures krijgen op basis van deze matrix voorrang.

STARTNOTITIE VERGUNNING

DCMR stelt voor uitgebreide Wabo-vergunningprocedures een startnotitie op. Dit document benoemt alle relevante onderwerpen die bij de (voorbereiding van de) vergunning aan de orde zijn. Dit maakt het mogelijk in een vroegtijdig stadium te onderkennen welke aspecten – bestuurlijk, technisch, juridisch, handhaving – een rol spelen en in de vergunning aandacht behoeven.

Belangrijke aspecten die in de startnotitie aan bod komen zijn:

- **Actuele (juridische) eisen** – Het gaat hier bijvoorbeeld om eisen op het gebied van Best Beschikbare Technieken en de richtlijnen in het kader van de Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen (PGS-richtlijnen). Het opnemen van de meest recente milieueisen in de vergunning dwingt de toepassing van de nieuwste technische ontwikkelingen af en resulteert uiteindelijk in een zo gering mogelijke milieudruk op de omgeving.
- **Ruimtelijke toets** – Deze is bedoeld om te waarborgen dat bedrijven passen in de omgeving waar zij zich vestigen. Voordat een bedrijf zich ergens vestigt wordt daarom bekeken of de voorgenomen bedrijfsactiviteiten aansluiten bij de gebiedsfuncties. Is dit het geval, dan kan een bedrijf zich ontwikkelen zonder overlast voor de

omgeving te veroorzaken. Daarom vindt bij de procedure van vergunningverlening een toets aan de vigerende omgevingsplannen plaats. Bovendien gaat DCMR na of een plan MER-plichtig is.

- **Handhaafbaarheid** – Het meenemen van eerder opgedane toezicht- en handhavingservaringen kan er in de definitieve vergunning toe leiden dat er in plaats van doelvoorschriften zogenoemde middelvoorschriften worden opgelegd. Terwijl bedrijven bij doelvoorschriften zelf voor een groot deel kunnen bepalen hoe zij de opgelegde verplichtingen vormgeven, liggen de te nemen maatregelen bij middelvoorschriften vast. Het toepassen van deze voorschriften, die het bedrijf dus minder vrijheid laten, is mogelijk bij bedrijven waarvan uit toezicht- en handavingsgegevens blijkt dat deze niet goed tot zelfregulering in staat zijn. Wanneer de vergunning is opgesteld, vindt – via een gezamenlijke opleveringscontrole van de vergunningverlener en toezichthouder bij het bedrijf – de overdracht plaats naar toezicht.
- **Doelen en knelpunten** – Lokale doelen en of te verwachten knelpunten op onder meer bestuurlijk en/of juridisch vlak kunnen van invloed zijn op de vergunningverlening. Denk aan een mogelijk juridisch afbreukrisico als gevolg van bijvoorbeeld een strengere lokale emissie-eis dan landelijk is voorgeschreven. Daarom onderhoudt DCMR hierover intensief contact met onder meer besturen van gemeenten of het provinciebestuur.
- **Samenwerking** - met betrokken partners, zoals de veiligheidsregio en verantwoordelijken voor exploitatievergunning.

3.2 ACTUALISATIEPROGRAMMA VERGUNNINGEN

Het actualiseren van omgevingsvergunningen is nodig om de milieudruk als gevolg van de activiteiten van bedrijven zoveel mogelijk terug te dringen en de veiligheid te vergroten. Bovendien draagt actualisatie bij aan het in stand houden van een level playing field tussen bedrijven onderling.

Jaarlijks vindt er daarom een actualisatietoets plaats op het vergunningenbestand, waarbij:

- Een toetsing plaatsvindt op actualiteit van alle vergunningen naar aanleiding van nieuwe wet- en regelgeving;
- Een toetsing plaatsvindt van vergunningen van tien jaar oud op inhoud en overzichtelijkheid. Voor Seveso/Brzo-bedrijven geldt dat deze hieraan eens in de vijf jaar worden onderworpen;
- De inhoudelijke toets richt zich in ieder geval op de thema's 'luchtkwaliteit', 'externe veiligheid' en 'zeer zorgwekkende stoffen';

DCMR stelt jaarlijks op basis van de uitgevoerde toets een actualisatieprogramma op met daarin de volgorde en prioritering van de actualisaties. Deze zijn afhankelijk van de risico's voor veiligheid en de leefomgeving en de wettelijke termijnen voor implementatie van nieuwe wet- en regelgeving. Bij de totstandkoming van het actualisatieprogramma worden de politiek bestuurlijke prioriteiten zoals die onder meer als focuspunten zijn vastgelegd in het Meerjarenprogramma, de resultaten van de actualisatietoets en de bevindingen van toezicht en handhaving in het afgelopen jaar betrokken.

ACTUALISATIE VAN VERGUNNINGEN

Voordat wij overgaan tot actualiseren van vergunningen zullen we bedrijven verzoeken om informatie aan te leveren. In het verzoek om informatie zullen wij gedetailleerd beschrijven welke informatie wij nodig hebben. Indien er niet of onvoldoende gegevens door het bedrijf worden aangeleverd, kan in het geval van een verplichte actualisatie worden overgegaan tot het vorderen van deze gegevens of zal worden overgegaan tot actualiseren van de vergunning op basis van de voorhanden informatie.

PRIORITEITENLADDER ACTUALISATIES

Voor Seveso/Brzo-bedrijven is op landelijk niveau een prioriteitenladder afgesproken.

Bij de toepassing van deze ladder staat voorop dat het de voorkeur heeft in het geval van een aanvraag – of een te verwachten aanvraag – hierin de actualisatie mee te nemen.

- 1 Actualisaties naar aanleiding van BBT-conclusies of BREF's.
- 2 Actualisaties naar aanleiding van nieuwe Nederlandse BBT-documenten op het gebied van externe veiligheid. Actualisaties naar aanleiding van:
 - a) Tijdens het toezicht geconstateerde ernstige tekortkoming of bij een acute situatie;
 - b) nieuwe Nederlandse BBT-documenten;
 - c) een incident bij een inrichting of naar aanleiding van aanbevelingen uit een incidentenonderzoek door bijvoorbeeld de Onderzoekraad voor Veiligheid.
- 3 Uitkomsten uit een actualisatietoets voor zover deze geen relatie hebben met punt 1 tot en met 3b.
- 4 Actualisatie naar aanleiding van jurisprudentie of bevindingen tijdens toezicht (anders dan een ernstige tekortkoming of acute situatie).
- 5 Projectmatige onderwerpen die een lokaal karakter hebben, landelijk de aandacht hebben of voortvloeien

uit regionaal beleid. Denk hierbij aan Codevoorschriften, energie-intensivering, duurzaamheidsthema's of 'grote kans, klein effect'-benadering in het Rijnmondgebied).

EXTERNE VEILIGHEID EN VERGUNNINGVERLENING

DCMR past bij vergunningverlening de landelijke werkstandaard 'Externe veiligheid in vergunningverlening' toe. In oprichtingsvergunningen wordt een groepsrisico onder de oriëntatiewaarde voorgeschreven en een zo laag mogelijk groepsrisico uitgaande van Best Beschikbare Technieken. In bestaande situaties streeft DCMR ernaar om overschrijdingen terug te dringen tot onder de oriëntatiewaarde.

3.3 INNOVATIE INSTRUMENTARIUM VERGUNNINGVERLENING

Met het programma Versterking Uitvoering Vergunningverlening werkt DCMR aan een vlotte en soepele afwikkeling van vergunningaanvragen en -actualisaties door een breed palet aan acties. Belangrijke elementen in het programma zijn:

- Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is om initiatieven integraal te beoordelen op de gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Een gemeente zal bij het maken van het omgevingsplan integraal afwegen voor een goede toedeling van functies aan locaties. Daarbij dient vergunningverlening onder de Omgevingswet sneller en beter uitgevoerd te worden.
- De VNG stelt voor om in het voortraject van gemeentelijke vergunningverlening een zorgvuldige afweging te maken in wenselijkheid en mogelijkheid voor een bepaald initiatief. Dit kan gaan in de vorm van een intaketafel waarin strategische stakeholders uit de gemeente bepalen of een initiatief wenselijk is. Een intaketafel kan gevolgd worden door een omgevingstafel waarin samen met alle betrokkenen de

aanvraag inhoudelijk zodanig vorm gegeven wordt dat de vergunningprocedure soepel kan verlopen.

- Dit nieuwe instrumentarium zal steeds meer vorm krijgen. DCMR zal aan een omgevingstafel steeds vaker een rol krijgen, en wellicht zal ook vaker gevraagd worden om advies te leveren voor de intaketafel.
- Provinciale aanvragen zullen niet behandeld worden aan een intake- of omgevingstafel. Ook hier zal echter een meer integrale benadering gevraagd worden.
- Actieve informatievoorziening. Het actief informeren van bedrijven en adviesbureaus en goed vooroverleg leidt tot betere aanvragen. Hiertoe worden met regelmaat bijeenkomsten met bedrijven en adviesbureaus georganiseerd.
- Standaardisering van werkwijzen. Er wordt een protocol opgesteld met onder meer een werkwijze op het gebied van vooroverleg, rapportageverplichtingen, indieningsvereisten, BRIKS, BIBOB, proefnemingen (bijvoorbeeld ten behoeve van circulaire economie) en de afweging tussen middel- en doelvoorschriften op basis van een risicoanalyse van het bedrijf. Oogmerk hierbij is het ontwikkelen van een standaardwerkwijze en de ambitie om termijnen te versnellen, maar vooral ook transparantie naar de initiatiefnemer. De werkprocessen zijn beschreven in de zogenaamde Handleiding in stappen 2.0. die regelmatig geactualiseerd wordt; het reviewprogramma checkt of de werkwijze conform de handleiding is.
- Digitalisering. De Omgevingswet beoogt procedures te vereenvoudigen en te verkorten, ook ten aanzien van vergunningverlening. DCMR werkt daarom aan een andere inrichting van het proces en op een aanpassing van de inhoud van de vergunning(verlening). DCMR doet dit onder meer via het project AADV (altijd actuele digitale vergunning) dat is bedoeld om een actueel en digitaal beeld te genereren van de voor een bedrijf geldende verplichtingen. Hiermee is het mogelijk het

proces van het verstrekken en wijzigen van vergunningen te versnellen. Het streefbeeld is een zogenoemde 'altijd actuele dynamische vergunning' waarin wijzigingen eenvoudig te verwerken zijn.

- Goede afspraken met ketenpartners. Verbeterde werkafspraken met ketenpartners als de Veiligheidsregio en Rijkswaterstaat, kunnen onnodige vertraging voorkomen.

3.4 BODEMSANERING

Provincie en gemeenten zijn op grond van de Omgevingswet bevoegd gezag voor (onderdelen van) het bodemsaneringsdossier. Onder de Omgevingswet geldt de Wet bodembescherming alleen nog maar voor verontreinigingen die onder het overgangsrecht vallen.

De overige taken die we kennen uit de Wbb, zoals het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit (Bbk), het Besluit financiële bepalingen bodemsanering en de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken, afgeven van beschikkingen, meldingen en beoordelingen in verband met geschiktheid voor het gebruik en verstrekken adviezen ten behoeve van omgevingsvergunningen, zullen grotendeels gaan vallen onder Milieubelastende Activiteiten (MBA's) in het kader van de Omgevingswet.

Indien een saneringsactiviteit niet onder een MBA valt of past, neemt de DCMR een Maatwerkbesluit bodem Omgevingswet.

4 EFFECTIEF TOEZICHT

DCMR zet in op effectief toezicht. Dit houdt in dat de dienst toezicht gericht inzet op die plaatsen waar de risico's het grootst zijn, met instrumenten die effectief zijn en die we voortdurend innoveren.

4.1 UITGANGSPUNTEN VOOR HET TOEZICHT

Bij de uitvoering van het toezicht hanteert de DCMR de volgende uitgangspunten:

VERANTWOORDELIJKHEID WAAR DEZE HOORT

Bedrijven zijn primair zelf verantwoordelijk voor naleving van regels en moeten zorgen voor actieve en betrouwbare informatie over (risicovolle) activiteiten. DCMR controleert als toezichthouder of bedrijven zich aan de regels houden. Daarbij is het uitgangspunt dat vertrouwen moet verdiend worden en toezicht noodzakelijk is.

FREQUENTIE VAN HET TOEZICHT

Bij alle Seveso/Brzo-bedrijven vindt minstens eenmaal per jaar Brzo- en Wabo-toezicht plaats en bij de Rieinrichtingen vindt minstens eenmaal per jaar Wabo-toezicht plaats. Bij alle overige bedrijven wordt aan de hand van een branchegerichte benadering en de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het houden van risicogericht toezicht, bepaald wanneer en op welke wijze toezicht wordt gehouden;

RISICOGERICHT

Risicogericht werken betekent dat DCMR zich in de eerste plaats richt op die milieubelastende activiteiten en bedrijven en locaties die de grootste risico's met zich meebrengen.

Het gaat daarbij om alle risico's voor een veilige en schone leefomgeving. Bij Seveso/Brzo-bedrijven wordt de risicobeoordeling gedaan op basis van het landelijk afgesproken Toezichtsmodel, en is er speciale aandacht voor de veiligheidsprestatie van het bedrijf. Daarbij gaat het onder meer om de procesveiligheid en de heersende veiligheidscultuur.

STUREN OP EFFECT

DCMR maakt voor het toezicht gebruik van een doordachte mix aan toezichtinstrumenten, die zijn toegesneden op de branche en de aan te pakken toezicht uitdaging. De DCMR meet zoveel mogelijk het effect van ingezette instrumenten. Dit kan ertoe leiden dat DCMR ervoor kiest instrumenten in te zetten in aanvulling op de traditionele. Uitgangspunt is dat met de instrumentenmix toezichtdoelen eerder, duurzamer en/of beter bereikt worden. Daarbij is ruimte voor experimenteren met instrumenten die traditioneel niet tot het toezichtinstrumentarium horen.

MILIEUTHEMA'S

Bij de inrichting van het toezicht spelen de beleidsprioriteiten van de participanten voor de milieuthema's een belangrijke rol. De beleidsprioriteiten van de participanten in combinatie met de feitelijke impact op de fysieke

leefomgeving en het ingeschatte inherente risico bepalen welke thema's het zwaarste wegen en waar DCMR de meeste capaciteit op inzet¹. In het meerjarenprogramma (MJP, hfdst 2) zijn samen met de participanten specifieke doelen geïdentificeerd.

4.2 TOEZICHTSTRATEGIE

Toezichtstrategie heeft betrekking op de wijze waarop DCMR het toezicht vormgeeft. De uitgangspunten daarbij en de uitwerking op een aantal punten met voorbeelden is als bijlage 3 bijgevoegd. Hoe DCMR optreedt bij overtredingen staat beschreven in de sanctiestrategie en is samengevat in hoofdstuk 5. Toezicht is maatwerk. De methodiek om de maatwerkaanpak vorm te geven, bestaat uit twee stappen:

STAP 1: KOPPELING ANALYSEMODEL - TOEZICHTSTRATEGIE

De koppeling tussen het risiconiveau en de inzet van toezicht komt als volgt tot stand:

- 1 DCMR heeft het bedrijvenbestand op basis van het risiconiveau volgens het risico-analysemodel RIAN geanalyseerd. In dit analysemodel zijn gegevens die relevant zijn voor de risicobepaling geregistreerd (onder meer het naleefgedrag en de inherente risico's verbonden aan de bedrijfsvoering).
- 2 Dit model is aan herijking toe. Binnen het DCMR Toezichtslab loopt een project om dit model opnieuw vorm te geven op basis van inzichten uit de literatuur en goede uitvoeringspraktijken bij andere Omgevingsdiensten en landelijke inspecties. Ontwikkelingen vragen bijvoorbeeld om een effectieve manier van inzet op het gebied van cybersecurity. Welke rol we als DCMR op dit gebied kunnen spelen is onderdeel van gesprek tussen de participanten en

DCMR. De eerste resultaten van dit project worden in 2023 verwacht.

- 3 Bij provinciale bedrijven, zoals raffinaderijen en chemiebedrijven, wordt ook het risiconiveau per (type) RIE-installatie of activiteit bepaald.
- 4 DCMR deelt de branches op basis van de risicoanalyse in naar hun zogenoemde toezichtintensiteit. Basisprincipe is dat hoe hoger de intrinsieke risico's die volgens het Risico-analysemodel zijn verbonden aan een activiteit, hoe hoger de toezichtintensiteit is. Per branche bepaalt DCMR vervolgens aan de hand van een nadere analyse welke aandacht een afzonderlijk bedrijf krijgt.

STAP 2: GEMOTIVEERDE KEUZEVRILHEID INSTRUMENTENMIX

De 'aanpak op maat' kent meerdere toezichtintensiteiten voor branches en bedrijven met daarbinnen differentiatie-mogelijkheden op basis van gewenst of ongewenst gedrag en waar dit relevant is naar installaties en activiteiten.

De 'aanpak op maat' gaat ervan uit dat per branche/bedrijf een afweging plaatsvindt met betrekking tot de in te zetten toezichtinstrumenten om tot een juiste mix van deze instrumenten te komen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van gedragswetenschappelijke inzichten en methoden, om te komen tot de meest effectieve mix van instrumenten. Enkele voorbeelden van 'instrumenten die op maat in een combinatie (mix) kunnen worden toegepast:

- Informeren over wetgeving;
- Vereenvoudigen van brieven;
- Leertrajecten op uitwisseling goede praktijken bevorderen tussen bedrijven,
- Samen met brancheorganisaties en/of andere toezichthouders starten van informatiecampagnes;
- Begeleiden van buurtleden;

- Inzet van mediation;
- Oefenen met het doen van goede voorvalmeldingen;
- Toezicht op milieuzorg en/of veiligheidsbeheer systemen;
- Controle ter plaatse op maatregelen;
- Het laten uitvoeren van een test met het blussysteem;
- Een onderzoek naar de veiligheidscultuur binnen een bedrijf;
- Remote sensing met bijvoorbeeld satellieten, drones of bewakingscamera's;
- Het op afstand uitlezen van bedrijfsregistraties;
- De uitvoering van Administratief Toezicht (AT) heeft in recente ontwikkelingen/dossiers als Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), circulaire economie en milieucriminaliteit meerwaarde.

¹ De provincie Zuid-Holland stelt jaarlijks beleidsprioriteiten vast, voortvloeiend uit landelijke en provinciale prioriteiten en -ontwikkelingen.

4.3 NADERE UITWERKING TOEZICHT-STRATEGIE IN BRANCHEPLANNEN

DCMR stelt voor de prioritaire branches plannen op met een meerjarige looptijd (doorgaans vier jaar). De verschillende plannen maken duidelijk hoe de elementen van de risicomethodiek zijn gewogen. Bovendien maken zij inzichtelijk tot welk toezichtaanpak de risicoanalyse leidt. Uit de brancheplannen blijkt welke factoren hebben geleid tot een (branche)aanpak op maat.

Dit houdt in dat in deze plannen is opgenomen:

- Op welke bedrijven focuspunten uit het MJP van toepassing zijn, op basis van een type bedrijf, installatie of activiteit;

- Of er factoren zijn die een vorm van intensiever (verzwaard) toezicht nodig maken. Te denken valt daarbij aan wensen van de participant, MJP-focuspunten en VTH-aandachtspunten van de provincie;
- Of op brancheniveau ontwikkelingen zichtbaar zijn die invloed kunnen/moeten hebben op het toezichtregime;
- Of klachten en incidenten of meervoudige constatering van kleine overtredingen moeten leiden tot een vorm van intensiever (verzwaard) preventief toezicht. Vraag is dan bovendien wanneer in die gevallen verdieping of verbreding van het toezicht aan de orde is;
- De inzet en effectiviteit van de gebruikte toezichtinstrumenten;
- Wat de frequentie en aanpak zijn bij meerdere installaties van hetzelfde type binnen een bedrijf.

De branchegerichte manier van werken vergroot de kennis van de branches. Voor een aantal branches wordt deze aanpak gecombineerd met een gebiedsgerichte aanpak. Op die wijze is het mogelijk gebiedskennis en signalen over een gebied mee te nemen bij de aanpak van het toezicht.

4.4 BODEMBESCHERMING

Het toezicht op de naleving van het Bal ten aanzien van de Bodem MBA's voert DCMR uit namens de provincie en gemeenten. Jaarlijks voert DCMR een risicoanalyse uit op basis van de te verwachten complexiteit van de bodemsaneringstaak ter onderbouwing van de capaciteit (kwaliteit en kwantiteit). Specifieke aandachtspunten en risico's voor bodemsaneringen en de daaropvolgende nazorg bij restverontreinigingen zijn:

- Het 'gedrag' van de (rest)verontreiniging (verontreinigende stoffen) in de grond en het grondwater;
- Risico's van de activiteiten voor de uitvoerders van de sanering en voor de omgeving;
- Eerder vertoond naleefgedrag van de saneerder, mkb'er, directievoerder, aannemer en eigenaar/gebruiker.

Met behulp van een risicobeoordeling krijgen gemelde activiteiten prioriteit. Conform de Landelijke handavingsstrategie Omgevingswet (LHS) zal met andere OD's en de ILT worden gekeken hoe deze prioritering op basis van landelijk nalevingsgedrag verscherpt kunnen worden.

Voor het toezicht op bodemsanering en nazorg is een toezichtplan opgesteld. Jaarlijks wordt het toezichtplan bijgesteld ten aanzien van de ontwikkelingen in de markt en mogelijke speerpunten voor toezicht. Het toezichtplan is bedoeld voor een eenduidige uitvoering van toezicht. Dit plan maakt de toezichthouder duidelijk wat hij/zij bij de

te onderscheiden toezichttaken kan verwachten. Bij geconstateerde overtredingen wordt de landelijke handhavingsstrategie Omgevingswet toegepast.

BESCHERMING GRONDWATER VOOR DRINKWATERVOORZIENING

In de provinciale omgevingsverordening zijn de milieubeschermingsgebieden voor grondwater vastgelegd. DCMR heeft een toezicht- en handhavingstaak. DCMR bezoekt deze gebieden zo vaak als nodig maar minimaal één maal per jaar ten behoeve van toezicht en handhaving.

4.5 SAMENWERKING

Er zijn diverse samenwerkingsafspraken tussen DCMR en ander bestuursorganen onderling en met strafrechtelijke organen. Voor Sevesobedrijven gelden de volgende landelijke samenwerkingsafspraken.

SEVESO

De provincies hebben gezamenlijke ambities op het gebied van Seveso/Brzo in een Meerjarenagenda (MJA) vastgesteld. Uitvoering als 'zijnde één overheid' is het uitgangspunt dat op basis van de (meerjarenagenda versterking omgevingsveiligheid) MVO- en MJA- programma wordt geborgd in de samenwerking op landelijk niveau tussen de twaalf provincies, tussen de Brzo-omgevingsdiensten en in Brzo+. Afstemming en uniformiteit zijn hierbinnen sleutelbegrippen.

De bevoegde gezagen stellen per regio een uniform uitvoeringsprogramma vast. Het beleid is vastgelegd in de Nota VTH 2022-2026 van de provincie. De uitvoering bij de DCMR wordt vastgelegd in brancheplannen en een regionaal inspectieplan.

In januari 2022 is door Brzo+ begonnen met het landelijk implementeren van de nieuwe Brzo-inspectiemethodiek LBR (Landelijke benadering risicobedrijven) en de bijbehorende nieuwe database Gir 2.0. Zowel LBR als Gir 2.0 zijn blijvend in ontwikkeling.

Bij alle Sevesobedrijven wordt elk jaar een aangekondigde Brzo-inspectie uitgevoerd. Daarnaast wordt éénmaal per maand bij een geselecteerd bedrijf ook een onaangekondigde Brzo-inspectie uitgevoerd waarbij de focus vooral op implementatie ligt.

Bij de inspectieplanning wordt rekening gehouden met:

- Het Toezichtsmodel (TZM).
- De Brzo+ Meerjaren Uitvoeringsagenda.

- Het MVO (meerjarenagenda versterking omgevingsveiligheid van het Rijk) en MJA- (Meerjarenagenda van de provincies).
- De inspectie-onderwerpen die met de opdrachtgevers (provincies) zijn afgestemd.

Niet-routinematige inspecties worden uitgevoerd om ernstige klachten, ernstige ongevallen en bijna-ongevallen, incidenten en gevallen van niet-naleving zo spoedig mogelijk te onderzoeken.

Van de uitgevoerde Seveso-inspecties wordt per inspectie een gezamenlijk inspectierapport opgesteld conform landelijk format. Onderdeel van dit rapport is de Openbare samenvatting die is opgesteld in een voor derden

begrijpelijke 'taal'. Overigens is op alle inspectie-informatie de Wet open overheid (Woo) van toepassing.

Gezamenlijk Brzo-toezicht wordt uitgevoerd op basis van een wettelijk kader en daarnaast zijn er met enige regelmaat initiatieven van inspectiediensten om elkaar kleinschalig op specifieke inspectie-onderwerpen te benaderen en inspecties af te stemmen. Het RMO (Regionaal managementoverleg) van Zuid-Holland en Zeeland en de Havenboegschroef onder andere zijn regionale overleggen waar ook andere inspectiediensten dan de Brzo-inspectiepartners in vertegenwoordigd zijn als het Openbaar Ministerie (OM). Daarnaast zijn er samenwerkingstrajecten opgestart met ILT en de NEA en worden er gesprekken gevoerd met Lloyds in verband met kennisdeling.

SIGNAALTOEZICHT

Bij signaaltoezicht wordt toezichtinformatie waarvoor de betreffende toezichthouder niet de bevoegde instantie is, gedeeld met de bevoegde toezichthouder.

INFORMATIEGESTUURDE HANDHAVING

DCMR is aangesloten, net als de meeste omgevingsdiensten en enkele andere toezichtsorganisaties, bij Inspectieviermilieu (Ivm). Daarmee worden handhavingsprocessen en informatiesystemen van externe partijen aan elkaar gekoppeld en krijgen partijen de mogelijkheid om in elkaars gegevens te kijken.

KETENTOEZICHT

Met ketentoezicht wordt geprobeerd vat te krijgen op een hele keten door samen te werken met ketenpartners zoals de politie en aangrenzende omgevingsdiensten. Daarnaast kunnen ketenpartners geïnformeerd worden, bijvoorbeeld wanneer grond vanuit het toezichtsgebied van één van de partners naar het gebied van een andere partner

getransporteerd wordt, of wanneer partijen grond bij één van de partners geweigerd wordt.

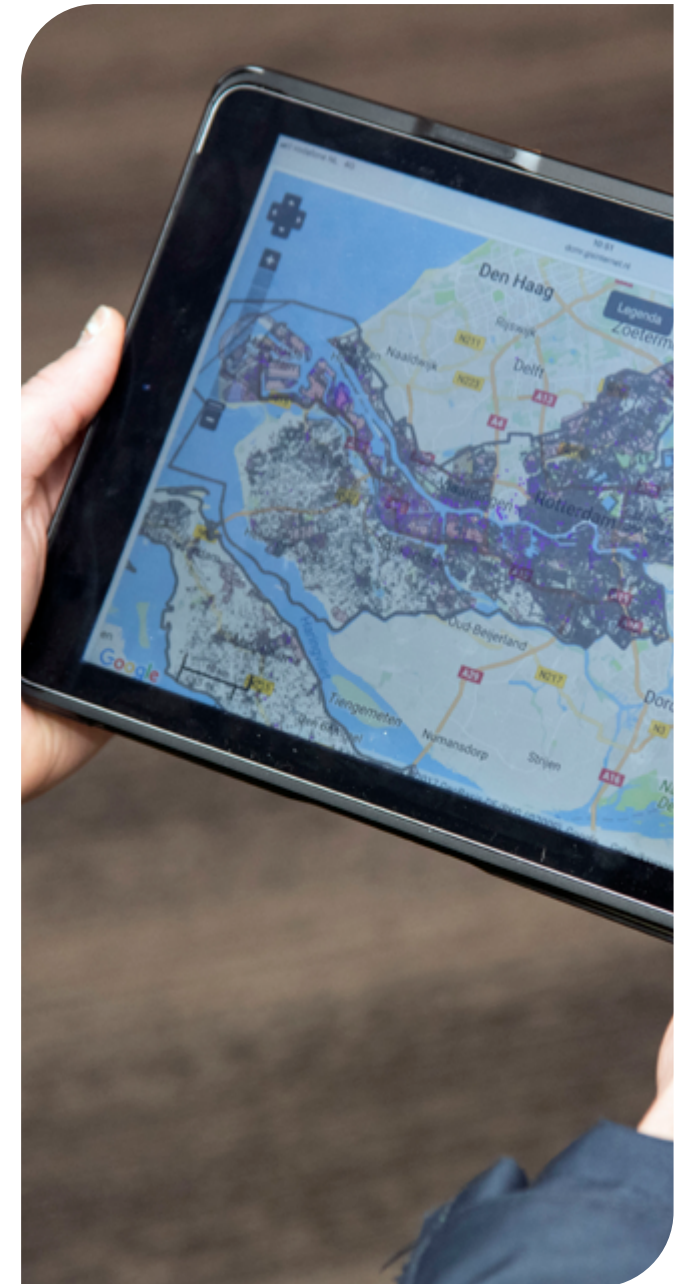
Met name op de thema's ondermijning, grondstromen en ZZS in afval zoekt DCMR actief naar mogelijkheden voor samenwerking in de keten. Er ligt ook een bestuurlijke opdracht om door te ontwikkelen als het gaat om de samenwerking met andere partners die de komende periode meer vorm zal gaan krijgen, bijvoorbeeld in een uitvoeringsplan samenwerking.

5 CONSEQUENTE, VOORTVARENDE EN INNOVATIEVE HANDHAVING

Aan de basis van de manier waarop DCMR optreedt tegen milieuovertredingen ligt de sanctiestrategie. Deze sanctiestrategie is richtinggevend voor het opleggen van een passende handhavingsactie naar aanleiding van overtredingen. De ernst van de overtreding én het gedrag van de overtreder bepalen de inzet van de handhavingsacties. De sanctiestrategie is gericht op een effectieve en risicogestuurde benadering. Waar slagvaardig doorpakken geboden is, zet DCMR het handhavingstraject dwingend in, vanzelfsprekend binnen de grenzen van de wet en het beleid.

5.1 UITGANGSPUNTEN SANCTIESTRATEGIE

- Bij overtredingen worden conform de sanctiestrategie passende handhavingsacties ingezet.
- Deze handhavingsacties (aanschrijving, bestuursrechtelijke/strafrechtelijke sanctie, nacontrole) worden voortvarend opgepakt en binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld/opgelegd.
- Bestuurs- en/of strafrechtelijke sancties worden zo opgelegd dat zij -binnen de grenzen van de wet (proportionaliteit) - zo effectief mogelijk zijn om de overtreding te beëindigen of herhaling te voorkomen. Dit kan betekenen dat er hoge dwangsommen worden opgelegd, en overgegaan wordt tot het opleggen van bestuursdwang wanneer de situatie daarom vraagt. In voorkomende gevallen kan DCMR de vergunning zelfs (gedeeltelijk) intrekken. Straffen kunnen worden opgelegd door het opmaken van een proces-verbaal, een BSBm (bestuurlijke strafbeschikking milieu) of een bestuurlijke boete. Bestuursrechtelijke sancties en strafrechtelijke sancties kunnen, indien noodzakelijk, gelijktijdig worden ingezet.
- Bij een overtreding die begaan is door een ander bestuursorgaan of een ander orgaan behorend tot de overheid wordt de sanctiestrategie ook gevolgd. Er vindt een vooraankondiging plaats aan het management van de betreffende organisatie en er wordt aandacht gevraagd voor de voorbeeldfunctie van overheidsorganen.

⁷ Dit vergt goede afspraken over de gezamenlijk te hanteren termijnen bij participanten die de vaststelling van handhavingsbesluiten niet hebben gemandateerd.

DE HUIDIGE SANCTIESTRATEGIE MILIEUOVERTREDINGEN ZIET ER SCHEMATISCH ALS VOLGT UIT:

Mogelijke gevolgen m.b.t. milieu, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie door gedrag van de overtreder

Van deze effectieve en risicogerichte aanpak is bijvoorbeeld sprake bij een overtreding met aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen voor het milieu, begaan door een calculerende overtreder (C4). Deze wordt aangepakt met een last onder dwangsom waarbij een voorwaardelijke bestraffing (geldsom) opgelegd wordt om de overtreding zo snel mogelijk te beëindigen. Daarnaast wordt een strafrechtelijk traject ingericht om de overtreding te bestraffen vanwege de aangebrachte schade door de calculerende houding van de ondernemer. Terwijl diezelfde overtreding, begaan door een proactieve ondernemer (A4), alleen met een last onder dwangsom wordt afgedaan.

SEVESO/BRZO SANCTIESTRATEGIE

In de landelijke overlegstructuur voor Seveso/Brzo-bedrijven is een gezamenlijke, landelijk geldende, sanctiestrategie ontwikkeld die specifiek geldt voor Seveso/Brzo-bedrijven. Dit is een concretisering van de sanctiestrategie milieuovertredingen zoals hierboven genoemd. De concretisering voor Seveso/Brzo-bedrijven is noodzakelijk om handhaving door de drie Seveso/Brzo-bevoegde gezagen (DCMR, Inspectie SZW en de Veiligheidsregio's) op dezelfde wijze te laten plaatsvinden.

LANDELIJKE HANDHAVINGSSTRATEGIE OMGEVINGSWET (LHSO)

Eind 2022 is de nieuwe LHSO door het Bestuurlijk omgevingsberaad vastgesteld. Het hierop volgend implementatietraject vindt plaats nadat de Omgevingswet in werking is getreden en wordt gecoördineerd vanuit het Interbestuurlijk Programma (IBP). Na vaststelling van dit uitvoeringsbeleidsplan 2023-2026 door de participanten gaat DCMR werken overeenkomstig de nieuwe LHSO zodra de Omgevingswet in werking is getreden. De huidige sanctiestrategie vervalt op dat moment.

De Seveso/Brzo sanctiestrategie blijft overigens onverminderd van kracht. De nieuwe LHSO is geactualiseerd en gericht op de toekomstige Omgevingswet met toepassing van nieuwe instrumenten (bijvoorbeeld de bestuurlijke boete) en kent een sterkere afstemming tussen het bestuurs- en het strafrecht. Tegelijkertijd is de impact voor de werkwijze bij DCMR beperkt, aangezien grote delen gelijk zijn gebleven (bijvoorbeeld de sanctiematrix blijft grotendeels gelijk) en al overeenkomstig de uitgangspunten van de toekomstige LHSO wordt gewerkt.

5.2 BESLUITVORMING INZET INTERVENTIES

Om te borgen dat de sanctiestrategie consequent en voortvarend wordt toegepast en dat deze toepassing binnen de organisatie beklijft, kent DCMR een dienstbreed te volgen besluitvormingsprocedure voor de toepassing van de sanctiestrategie. Daarnaast is een vast onderdeel in de opleiding voor nieuwe toezichthouders het kennen en eigen maken van de sanctiestrategie in de praktijk.

De dienstbreed te volgen besluitvormingsprocedure kent de volgende uitgangspunten:

- Er vindt een collegiale toets plaats op het handhavingsadvies van de toezichthouder.
- De vaststelling van feiten, de beoordeling daarvan en de besluitvorming daarover, worden verifieerbaar en transparant van elkaar onderscheiden en vastgelegd in het zaakstelsel.

Wanneer de toezichthouder tijdens een controle overtredingen constateert, legt deze de overtredingen vast in het controleverslag en geeft hij/zij een gemotiveerd advies over de handhavingsactie(s) die moet(en) volgen op de geconstateerde overtredingen. De toezichthouder stemt het handhavingsadvies af in het zogenoemde 'driehoeksoverleg' met de teammanager, jurist en een Boa. De uitkomst van het driehoeksoverleg wordt ter finale besluitvorming aan de unitmanager voorgelegd. De unitmanager is eindverantwoordelijk voor het inzetten van de gepaste interventie(s) op overtredingen. DCMR registreert de uitkomsten van deze procedure per stap in het zaakstelsel. Strafrechtelijk vindt er vervolgens nog afstemming plaats met het Functioneel Parket waar de uiteindelijke vervolging wordt ingesteld.

Mede op basis van de gegevens uit de besluitvormingsprocedure vindt periodiek een review op de juiste toepassing van de sanctiestrategie plaats. Daarbij is niet alleen de

toetsing van de besluitvorming over de toepassing van de sanctiestrategie aan de orde. Ook vindt controle plaats op de daadwerkelijke uitvoering van de handhavingsacties.

5.3 INNOVATIE SANCTIE-INSTRUMENTARIUM

Het huidige sanctie-instrumentarium is niet altijd voldoende effectief. De DCMR (zie hoofdstuk 4) onderzoekt daarom of er mogelijkheden zijn om sneller een spontane naleving te bereiken bij de diverse branches. Een innovatieve aanpak bij het toezicht kan invloed hebben op de sanctiestrategie.

De 'waarschuwingstap' komt daarbij mogelijk te vervallen. De achterliggende gedachte is, dat wanneer de doelgroep gericht en effectief is geïnformeerd – en daarmee bekend is

met de belangrijkste regels – een waarschuwing niet meer nodig is. Andere voorbeelden van formele en informele handhavings-instrumenten zijn onder meer het openbaar maken van sancties of misstanden (of het dreigen daarmee), lik op stuk boetes die direct betaald moeten worden, en een betere informatiepositie. Ook het 'op het matje roepen' van hoger management heeft een plaats binnen het palet aan handhavingsinstrumenten. Op termijn ontstaat hiermee een uitgebreider en effectiever sanctie-instrumentarium, dat met meer (kosten)effectiviteit kan worden ingezet.

TOOLBOX INTERVENTIES

Landelijk loopt er een initiatief die leidt tot een zogeheten Interventietoolbox, ontwikkeld vanuit de NVWA en het

Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie. DCMR is aangesloten bij deze landelijke ontwikkeling maar zal vooral vanuit OD.nl aangesloten zijn op de doorontwikkeling die in 2023 beschikbaar moet zijn. De interventietoolbox is op dit moment gericht op inzet vanuit het strafrecht maar de bestuursrechtelijke interventies gaan mogelijk ook een plaats krijgen. Het gebruik van deze toolbox kan leiden tot een breder pallet van mogelijke interventies om van daaruit zo effectief en efficiënt mogelijk de inzet en capaciteit van de DCMR te benutten.

LANDELIJKE EN REGIONALE AANPAK MILIEUCRIMINALITEIT

Een klein deel van de milieuovertredingen is dusdanig ernstig dat het te definiëren is als middelzware of zware milieucriminaliteit. Dit vereist vaak regionale of landelijke aanpak. De samenwerking met regionale en landelijke organisaties (waaronder ILT-IOD) zetten wij proactief in. We maken hierbij gebruik van kennis en expertise die DCMR zelf niet bezit.

5.4 GEDOOGSTRATEGIE

De gedoogstrategie legt vast onder welke voorwaarden handhavend optreden tegen overtreders tijdelijk achterwege kan blijven. Handhaven blijft het uitgangspunt en gedogen is uitzonderlijk. De algemene landelijke nota 'Grenzen aan gedogen' vormt het landelijk kader voor gedogen. Bij gedogen hanteert DCMR de volgende uitgangspunten:

- Handhaven moet, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden. Gedogen dient zoveel mogelijk beperkt te blijven in omvang en tijd.
- Gedogen gebeurt expliciet en na een zorgvuldige en transparante afweging van belangen.
- In het geval van een gedoogsituatie vindt actief toezicht plaats. Dit toezicht richt zich op de vraag of de redenen om te gedogen nog steeds gegrond zijn en of er sprake

is van naleving van de opgelegde beperkingen en voorschriften.

Op grond van jurisprudentie van de bestuursrechter en op basis van het landelijk gedoogbeleid is gedogen alleen gerechtvaardigd in uitzonderlijke omstandigheden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om:

- Situaties waarin overmacht een rol speelt. Indien een rechtvaardigingsgrond voor de overtreding bestond, is volgens artikel 5:5 Awb handhaving niet toegestaan. Er is dan een wettelijke plicht tot gedogen.
- Overgangssituaties. Het kan hierbij gaan om situatie waarbij concreet zicht is op legalisatie, bedrijfsverplaatsingen, beëindiging van een activiteit, experimenten, et cetera.
- Gevallen waarin het achterliggende belang overduidelijk beter is gediend met gedogen.
- Gevallen waarin het opleggen van een last onevenredig is in verhouding tot de belangen die met handhaving zijn gediend.

DE GEDOOGBESCHIKKING

Wanneer DCMR op basis van de relevante uitgangspunten aan het bevoegd gezag adviseert om een situatie te gedogen, is het nodig een gedoogbeschikking af te geven. Het gedogen van een in beginsel illegale situatie kan namelijk alleen door middel van een expliciete beschikking van het bevoegd gezag. Het gedoogtraject stopt niet wanneer de gedoogbeschikking met voorwaarden is afgegeven. Gedurende de looptijd van de beschikking ziet de DCMR toe op de naleving van de aan de beschikking verbonden voorwaarden.

6 BUDGETTEREN

Het beschikbare budget vormt een belangrijk kader voor de inrichting van de vergunnings-, handnavings- en toezichtstaken. Om te waarborgen dat de uitvoering op een toereikend niveau plaatsvindt, is het van belang dat het budgettair kader op een transparante wijze is afgestemd op de aard en de omvang van het bedrijvenbestand.

6.1 INLEIDING

Het gaat hierbij om de bedrijfsgebonden taken met een wettelijke basis. Het budget zoals dat met de budgetteringsmethode berekend wordt, zal als regel het grootste deel van het werkplanbudget omvatten. Het is daaraan echter niet gelijk. Ieder werkplan kent naast de wettelijke bedrijfsgebonden taken ook andere posten, wettelijk, alsook niet-wettelijk.

Omdat het voor de provincie om omvangrijk en complexe bedrijven gaat, is de uitwerking voor bedrijven die onder bevoegd gezag van de provincie vallen veel gedetailleerder dan die voor gemeenten bedrijven. Om die redenen zijn beiden apart beschreven in bijlage 2. Daarnaast maakt voor de provincie de inzet op voorvallen en incidenten bij bedrijven (nog) geen onderdeel uit van de kostprijsystematiek, omdat de inzet hiervoor doorgaans omvangrijk en onvoorspelbaar is.

Het met de systematiek berekende budget vormt een uitgangspunt voor de werkplanbesprekingen. Dit uitgangspunt staat garant voor een basis kwaliteitsniveau, waarbij de mogelijkheid bestaat om bestuurlijke wensen toe te voegen. Voor de VTH-taken past het gemeentelijk kwaliteitsniveau van de werkplannen 2021 bij dit uitgangspunt. Om die reden en vanwege transparantie

is afwijken naar beneden alleen gemotiveerd mogelijk. Hiermee blijft de budgettering ook voor de participanten onderling transparant.

6.2 UITGANGSPUNTEN BUDGETSYSTEMATIEK

DCMR hanteert voor de budgetsysteematiek de volgende uitgangspunten:

- Er wordt gewerkt met bedrijfskentallen. Het bedrijfskental staat voor de bewerkelijkheid van een bedrijf, uitgedrukt in een gemiddeld aantal uren per jaar. Impliciet zijn daarmee in het bedrijfskental de structurele factoren milieurelevantie, grootte en juridische status verdisconteert.
- Een vast deel van het budget wordt gereserveerd voor de zogenoemde borgingstaken.
- De omvang en aard van het bedrijvenbestand van een participant is bepalend voor de hoogte van het budget.
- Voor Wabo-toezicht geldt dat het intrinsiek risico (themascores per branche voor gemeenten en per installatie voor PZH) medebepalend is voor de hoogte van het deelbudget voor Wabo-toezicht.
- Uitvoering van het MJP 2023-2026 past binnen de basis.

6.3 DE BUDGETTERINGSSYSTEMATIEK OP HOOFDLIJNEN

De budgetteringssystematiek kent de volgende indeling in clusters:

- Reguleren
- Wabo-toezicht
- Handhaving
- Bezwaar en beroep
- Borgingstaken
- Seveso/Brzo-toezicht
- Overige VTH-taken

Voor de eerste vijf clusters is een budgetteringssystematiek uitgewerkt. Het cluster Seveso/Brzo-toezicht geldt alleen voor de provincie, omdat sinds 2016 alle Brzo-plichtige bedrijven onder bevoegd gezag van de provincie vallen. Het cluster Overige VTH-taken bevat niet-bedrijfsgebonden taken, bestuurlijke wensen en overige wettelijke VTH-taken die niet onder de andere clusters vallen (bijvoorbeeld EPTR-oorndelingen).

Voor de VTH-taken die onder de eerste vijf clusters vallen zijn bedrijfskentallen afgeleid. Het intrinsiek risico en de in het MJP opgenomen focuspunten bepalen de prioriteiten. Voor de bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen, is dit gedetailleerd uitgewerkt in een actualisatieprogramma voor reguleren en toezichtactiviteiten per installatie voor toezicht. Dit levert een uniek budget per bedrijf op. Hierbij zijn voorvallen en incidenten niet meegenomen in de systematiek.

Vanwege het grote aantal bedrijven is dit voor bedrijven die onder gemeentelijk bevoegd gezag vallen uitgewerkt per branche in plaats van per bedrijf. Hoe hoger de themascores en hoe meer focuspunten van toepassing zijn voor een branche – en hoe hoger daarmee het intrinsiek risico is –

hoe hoger de gemiddelde inzet per bedrijf in een branche zal zijn.

Omdat niet alle bedrijven in een branche een gelijke juridische status hebben (vergunningplichtig, meldingplichtig of informatieplichtig) of van gelijke zwaarte zijn, is onderscheid gemaakt naar zwaarte en juridische status. Dit levert een uniek budget op per type en categorie, waarmee de basis gevormd is voor de bedrijfskentallen.

Voorvallen en incidenten maken al wel onderdeel uit van de gemeentelijke systematiek. Voor zowel bestuursrechtelijke als strafrechtelijke handhaving werken wij met een opslagpercentage. Ook voor bezwaar en beroep wordt gewerkt met een opslagpercentage.

BORGINGSTAKEN

Op basis van de wet gelden eisen die erop neerkomen dat in de uitvoering van VTH-taken een complete plan-do-check-act cyclus (inclusief kwaliteitsborging) moet zijn opgenomen. Activiteiten die daarop betrekking hebben zijn: meerjarenprogrammering, uitvoeringsprogramma's, monitoring, omgevings- en risicoanalyse, planning en control, werkinstructies en protocollen, plannen van aanpak (onder meer voor sancties, gedoogbeleid, en vergunning), volgen van ontwikkelingen in beleid en regelgeving voor VTH-taken en het voeren van overleg met externe partners.

Dergelijke taken vatten wij hier samen met de term 'borgingstaken'. Voor deze 'borgingstaken' wordt in totaal 6500 uur uit het gezamenlijke budget van de participanten ingezet. Dit komt in de huidige situatie overeen met 2,5 procent. Elke participant draagt bij aan deze borgingstaken, naar rato van de zwaarte van het bedrijvenbestand waarvoor de participant bevoegd gezag is. Het budget voor de borgingstaken is onderdeel van het budget dat op basis van de bedrijfskentallen wordt bepaald. Het is

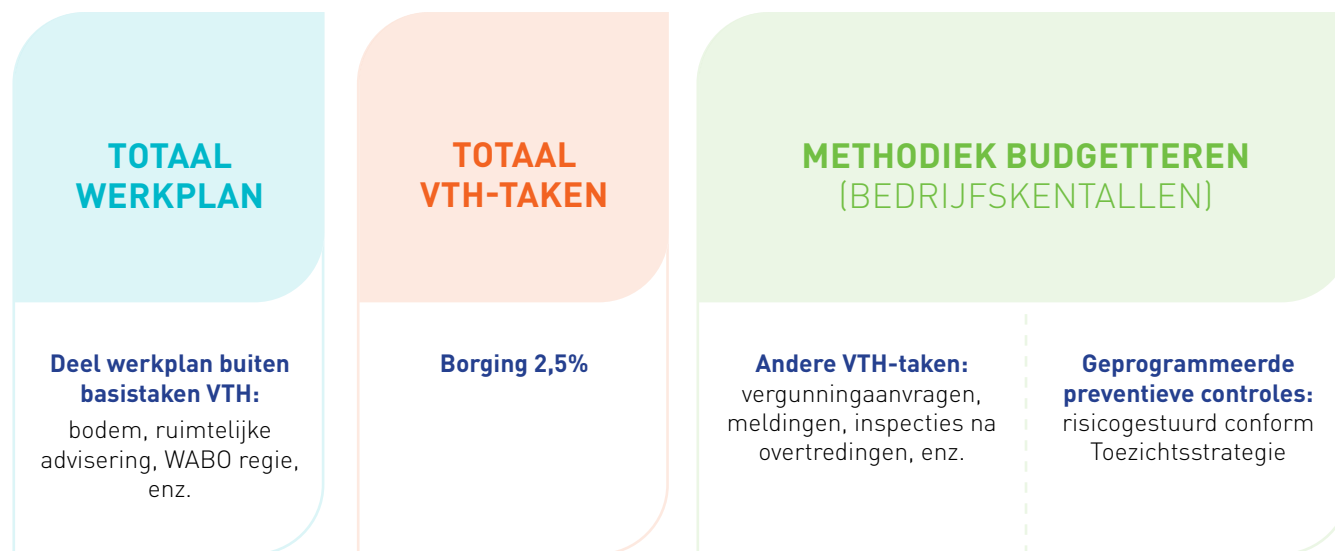
dus niet additioneel. In bijlage 3 staan de borgingstaken nader toegelicht.

6.4 AFSPRAKEN

Bij de methodiek voor budgettering horen de volgende afspraken:

- Het budget fluctueert met de omvang en de opbouw van het bedrijvenbestand. Komen er bedrijven bij, of gaan ze naar een zwaardere categorie (voor bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, gaat het hier om een uitbreiding van het aantal installaties), dan stijgt het berekende budget en omgekeerd.
- Bedrijfskentallen en de omvang van de borgingstaken kunnen alleen door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld en gewijzigd (dus niet door individuele participanten).
- Het berekende budget voor gemeenten fungeert als referentie bij de vaststelling van de jaarlijkse budgetten in het kader van het werkplan. Hiervan kan slechts in bijzondere gevallen gemotiveerd worden afgeweken. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn waarbij de categorie indeling veel hoger is dan overeenkomt met wat noodzakelijk, bijvoorbeeld als er wel een vergunning is verleend maar geen relevante bedrijfsactiviteit plaatsvindt. In dat geval is een verlaging van het budget ten opzichte van wat berekend is mogelijk.

De relatie tussen de diverse delen van het werkplanbudget wordt in het figuur hieronder verduidelijkt:

7 KWALITEITSBORGING

In de voorafgaande hoofdstukken is beschreven hoe DCMR de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving de komende jaren effectief en innovatief inricht. Vervolgens is het noodzakelijk om deze werkwijzen - ook op basis van wettelijke eisen - in de daadwerkelijke uitvoering van het werk te borgen.

Aan de uitvoering van VTH-taken moet een complete plan-do-check-act cyclus (inclusief kwaliteitsborging) ten grondslag liggen. De taken die hieronder vallen worden in dit plan samengevat met de term 'borgingstaken'.

[Bekijk hier de bijlage 3.](#)

7.1 BORGING VAN DE WERKWIJZE

Het is van groot belang dat alle medewerkers van DCMR zich bij de uitvoering van de VTH-taken houden aan de in dit plan vastgelegde principes en methodes. De borging daarvan en kwaliteitscontrole daarop als onderdeel van het risicomanagement vindt langs verschillende wegen plaats. In het onderstaande komen deze kort aan de orde.

In de directe aansturing van medewerkers door hun leidinggevenden is de uitvoeringskwaliteit regelmatig onderwerp van bespreking. De resultaten van reviews en audits kunnen hiervoor aanleiding zijn, maar ook dilemma's die optreden bij de uitvoering van het werk. De roulatie van medewerkers heeft de aandacht, net als het opleidingsniveau en de eisen die daaraan kunnen worden gesteld.

Ook de kritische massa van medewerkers conform de landelijke kwaliteitscriteria zien wij als een aandachtspunt. Werkprocessen staan beschreven in het 'Handboek voor de inspecteur' en in de 'Handleiding in stappen voor de vergunningverlening en adviseurs' die periodiek worden

geactualiseerd; steekproefsgewijs wordt de werkwijze gecheckt. Daarnaast werken veel teams met dag- of weekstarts waarin de voortgang en verbetering van het werk aan bod komen. Bij deze teams zijn continu verbeterprojecten geweest en dit gebeurt met hulp van de processpecialisten door heel de organisatie.

KWALITEITSCRITERIA

DCMR heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. Kader stellend daarvoor zijn de kwaliteitseisen uit de Omgevingswet en de door de participanten vastgestelde Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving. Cruciaal voor het leveren van kwaliteitsproducten is de beschikbaarheid van vakmanschap en expertise binnen de verschillende domeinen bijvoorbeeld vergunningverlening, toezicht en handhaving (generiek), juridische aspecten, bouwen, milieu en ruimtelijke ordening.

Participanten gaan in hun vastgestelde verordeningen voor kwaliteit steeds van een minimale omvang uit. De criteria geven de organisaties een ondergrens aan van het aantal medewerkers en hun deskundigheid om de activiteiten in continuïteit te kunnen uitvoeren.

De krappe arbeidsmarkt is een aandachtspunt. Daarom zet DCMR in op onder meer recruitment en arbeidsmarktcommunicatie. Om aan de kwaliteitscriteria voor processen te voldoen, volgt DCMR de beleidscyclus

(Big 8) en verbetert DCMR continu de processen, producten en manier van werken.

Bovendien onderzoeken wij met een Klanttevredenheids-onderzoek (KTO) regelmatig bij bedrijven, melders bij de meldkamer en externe partners hoe tevreden mensen zijn over onze producten en dienstverlening. DCMR rapporteert in het jaarverslag of aan deze criteria is voldaan. Om de rapportage hierop binnen de provincie te uniformeren, werkt de dienst mee in een provinciale werkgroep.

REVIEWS

Binnen DCMR onderzoekt een reviewpoule een bedrijfsproces (borging van de doelrealisatie), een casus of bedrijfsdossier (diagnostisch onderzoek, learning history) of compliance. Externe en interne (wet- en) regelgeving en procedureafspraken vormen input voor het referentiemodel, dat als basis van het onderzoek wordt opgesteld. Na afronding van het onderzoek wordt de uitvoering nadrukkelijk betrokken bij de uitkomsten. Dit zorgt voor een managementreactie en follow up van afspraken.

Verschillende signalen vanuit de organisatie, stakeholders of de risicomanagementcyclus kunnen leiden tot een review. Het doel is om kritisch te kijken naar de beheersing van risico's met het oog de interne processen en om samenwerking te verbeteren. 'Niet-bij-het-dossier betrokken' reviewers voeren het onderzoek uit.

De Auditcommissie DCMR stelt de reviewonderwerpen vast, monitort de voortgang en bespreekt de uitkomsten. Ook resultaten van (externe) audits, benchmarks en de interne risicomanagementcyclus worden hier geagendeerd als onderdeel van kwaliteitsborging.

COLLEGIALE TOETS EN VISITATIE

DCMR neemt deel aan de collegiale toetsen die landelijk worden georganiseerd door ODNL, waarbij omgevingsdiensten elkaar onderling bevragen op de procescriteria zoals die voor de milieutaken zijn vastgelegd in de Omgevingswet. Ervaringen delen en van elkaar leren staat in die aanpak voorop.

In navolging van het rapport van de Commissie van Aartsen is in 2022 een visitatiemethodiek geïntroduceerd waarbij een volgende ontwikkelstap naar continue verbetering, transparantie en verankering richting bestuur van omgevingsdiensten wordt gemaakt. Belangrijke elementen zijn de onafhankelijke voorzitter en de openbaarheid van de rapportage.

7.2 OVERIGE ACTIVITEITEN GERICHT OP KWALITEITSBORGING

INTERBESTUURLIJK PROGRAMMA VERSTERKING VTH-STELSEL

In 2021 concludeerde de bestuurlijke Commissie Van Aartsen dat het stelsel van omgevingsdiensten niet goed functioneert: het is te vrijblijvend en gefragmenteerd. Door het ministerie van I&W, IPO, VNG en de gezamenlijke omgevingsdiensten is daarom een verbeterprogramma opgesteld, dat bestaat uit zes pijlers. In dit interbestuurlijk programma werken diensten aan onder meer verbetering van de VTH-informatievoorziening, kwaliteit en kennisuitwisseling, betere afspraken over mandaten en financieringsstructuur en het versterken van de aanpak van milieucriminaliteit. DCMR neemt actief deel aan de projecten van het Interbestuurlijk Programma (IBP).

WGR

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) gewijzigd. Het doel van de wijziging is het versterken van de betrokkenheid van gemeenteraden en provinciale staten bij het werk van gemeenschappelijke regelingen. Dit vraagt een betere informatievoorziening tussen DCMR en de raads- en statenleden. Er komen nieuwe afspraken over participatie en de wijze waarop via zienswijzen inbreng kan worden geleverd.

De aanpassing van de wet wordt voorbereid samen met de participanten. Met de gemeenten en provincie verkennen wij welke informatie zal worden uitgewisseld en hoe participatie concreet kan worden ingevuld. Daarbij bouwt DCMR ook voort op de bestaande praktijk, zoals de bezoeken van gemeenteraden aan DCMR en de toelichting vanuit de dienst in raads- of statencommissies.

WET OPEN OVERHEID

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet beoogt meer transparantie over overheidsbesluiten en een meer pro-actieve informatievoorziening vanuit overheidsorganisaties. De wet bepaalt welke besluiten en documenten actief openbaar moeten worden gemaakt.

Voor DCMR gaat dat bijvoorbeeld om vergunningen en handhavingsbesluiten en ook om besluiten van het dagelijks en algemeen bestuur. Op dit moment wordt een deel van de besluiten zoals beschreven in de Woo al bekendgemaakt op onze website dcmr.nl. Voor het implementeren van de Woo geldt een termijn tot 2026. DCMR zal gebruik maken van het nieuwe landelijk instrument voor openbaarmaking en zal zorgdragen dat tijdig aan de nieuwe eisen wordt voldaan.

MANDATEN

Mandaten vanuit de participanten bepalen het werkveld van DCMR. Over alle dossiers (waar DCMR mandaat voor heeft) waar iets speelt, zoals bijvoorbeeld een dwangsom of vergunningprocedure, vindt communicatie plaats met de participanten. De participant wordt geïnformeerd en in ambtelijke en bestuurlijke overleggen vindt toelichting plaats.

DCMR heeft voor de invoering van de Omgevingswet alle participanten een standaard mandaten en takenpakket aangeboden. Elke gemeente kan kiezen of ze het standaard pakket door DCMR laten uitvoeren, of sommige mandaten niet en andere taken juist als extra.

PROGRAMMA'S

DCMR werkt met programma's. Deze lopen over alle afdelingen heen en zijn afhankelijk van de opgaves. De programma's zijn: Verduurzaming Industrie, Circulaire Economie en Energie Transitie van de bebouwde omgeving, Milieucriminaliteit, Implementatie AADV, Complexe bedrijfsdossiers onder provinciaal bevoegd gezag, Complexe bedrijfsdossiers onder gemeentelijk bevoegd gezag, Organisatieontwikkeling en Data gedreven organisatie. Het Algemeen Bestuur is op 9 december 2021 akkoord gegaan met een vierjarig programma Energietransitie en Circulaire Economie (2022 – 2025, zie hoofdstuk 2).

ORGANISATIEONTWIKKELING

DCMR zet in op een traject van organisatieontwikkeling. Dit niet alleen vanuit onze visie, maar dit is ook wat de toekomst en de buitenwereld van DCMR vraagt. Verschillende aspecten hiervan zijn: digitalisering (zoals AADV), data-gedreven werken, opgabegericht werken (voor participanten) en werken aan kwaliteit. Kwaliteit en Datagericht werken worden hieronder nader toegelicht.

KWALITEIT

De vier aspecten van kwaliteit bij DCMR zijn: 1) op tijd leveren, 2) kwaliteit van producten en diensten, 3) organisatiekwaliteit en 4) tevredenheid stakeholders of klanttevredenheid (KTO). Hiertoe hebben wij een Strategisch Kader Kwaliteit vastgesteld. Jaarlijks inventariseren wij én de doelen en activiteiten op kwaliteit en bepalen wij de inzet voor vervolg. Op die manier is werken aan kwaliteit een continu onderdeel van het werk geworden.

DATAGEDREVEN ORGANISATIE

Om waardevolle informatie uit betrouwbare data via een transparant proces te leveren, brengen we onze informatiehuishouding op orde en zorgen wij voor goede, betrouwbare informatieproducten. Dit doen wij op basis van een organisatie brede informatiestrategie die in 2021 is vastgesteld. Deze informatiestrategie geeft de komende jaren richting aan de doorontwikkeling van de informatievoorziening, zodat we niet alleen onze medewerkers maar ook onze participanten, burgers en bedrijven van goede informatie(producten) kunnen voorzien.

De doorontwikkeling van de data gedreven organisatie vindt plaats in een programma waaraan de zogeheten Chief Data Officer leiding geeft. Dit betreft een veranderingopgave en raakt vooral de manier waarop wij samenwerken in projectteams. Voorbeelden van de uitkomsten van het programma zijn:

- Gegevensregisters: zorgen datakwaliteit continue op orde blijft
- Data loket: één loket voor data aanvragen van buiten DCMR
- Multi-disciplinaire datateams: opgabegericht samenwerken aan innovatieve dataproducten

EXTERNE COMMUNICATIE

De externe communicatie van DCMR richt zich op onder meer bedrijven, bewoners en maatschappelijke partijen op verschillende manieren:

- Proactief door bijvoorbeeld de geplande evenementen in ons gebied aan te geven
- Interactief, door middel van bijvoorbeeld bewonersavonden
- Reactief, door snel te reageren bij incidenten en de betrokkenen in te lichten
- Maatschappelijk betrokken door bijvoorbeeld de Kinderraad.

7.3 MONITORING VAN DE VOORTGANG

Met de instrumenten vergunningverlening, toezicht en handhaving streeft DCMR ernaar om een bijdrage te leveren aan het wegnemen en voorkomen van milieuknelpunten en het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Concreet laat zich dit onder meer vertalen naar het voorschrijven van maatregelen om overschrijding van de normen voor een acceptabel hinderniveau op de milieuthema's tegen te gaan. Het eisen van een goede naleving is onderdeel van onze inzet om de milieuprestaties bij bedrijven te verbeteren en daarmee een duurzame en schone, stille en veilige leefomgeving te bevorderen.

De bijdrage van de projecten en overige VTH-activiteiten aan de verbetering van de leefomgevingskwaliteit komen terug in de jaarlijkse monitoring. Daarbij vindt in elk geval rapportage plaats op activiteitsniveau. Waar mogelijk brengen

wij in het jaarverslag de effecten van de inspanningen in beeld, mede in relatie tot de in het MJP geformuleerde doelstellingen voor de verschillende milieuthema's. Hiertoe ontwikkelen wij KPI's en datakwaliteit verder door. Op basis van de monitoring is het mogelijk om de aanpak en het effect van VTH-processen bij te sturen en te optimaliseren.

Voor de monitoring maakt DCMR gebruik van ervaringen die wij hebben opgedaan tijdens de uitvoering. Die ervaringen hebben wij vastgelegd in diverse rapportages zoals de tussenrapportages, eindrapportages aan participanten en het jaarverslag DCMR. De verschillende bronnen bevatten niet alleen cijfermateriaal, maar vertellen ook het verhaal achter die cijfers.

De combinatie van cijfers en verhalen geeft een breed beeld van wat is bereikt, welke ontwikkelingen binnen de branches spelen en waar mogelijk extra inzet of bijstelling van prioriteiten gewenst of nodig is. In ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de participanten komen deze effecten en eventuele bijstellingen in prioritering of uitvoering aan de orde. Daarmee wordt de Big8 gesloten, door resultaten uit de uitvoering (zie hoofdstuk 1) terug te brengen in de beleidscyclus.

BIJLAGEN

8 BIJLAGEN

BIJLAGE 1 TOTSTANDKOMING EN UITWERKING FOCUSPUNTEN MJP

OMGEVINGSANALYSE MJP

In het voorjaar van 2020 heeft een omgevingsanalyse plaatsgevonden door experts van DCMR. De functie van een omgevingsanalyse is om onderwerpen of ontwikkelingen op te halen die de komende jaren extra aandacht behoeven. Bijvoorbeeld nieuwe wet- en regelgeving, de collegeprogramma's van onze participanten of signalen vanuit de uitvoering.

In de omgevingsanalyse hebben wij per thema de belangrijke onderwerpen geselecteerd. Dat zijn die onderwerpen waar nu of in de nabije toekomst risico's kunnen optreden. Een risico is een "ongewenste situatie waarbij mogelijke maatschappelijke schade, gerelateerd aan de doelen van de participanten en wetgever, optreedt". Het kan dan gaan om ongewenst, schadelijk of risicovol gedrag dan wel het niet optimaal regelen van de vergunde situatie of ruimtelijke inpassing.

Het resultaat van de omgevingsanalyse is een document met daarin:

- Een opsomming van de resultaten uit de analyses, herkenbaar gerangschikt en logisch gestructureerd.
- Een eerste vertaling van deze resultaten in potentiële focuspunten en ontwikkelpunten.

Op basis van de omgevingsanalyse formuleerden wij een aantal beleidsopgaves. Het Meerjarenprogramma levert een bijdrage aan die beleidsopgaves.

VEILIGHEID

De regio Rijnmond heeft een combinatie van een hoge bevolkingsdichtheid en een sterke concentratie van bedrijven en grote industrie. Hierdoor staat er hoge druk op de kwaliteit van de leefomgeving. Het is belangrijk om de risico's van externe veiligheid zo ver mogelijk in te perken en de toenemende bebouwing op veilige afstand te houden. Voor de externe veiligheid is veel wet- en regelgeving beschikbaar, maar deze is ook regelmatig aan wijzigingen onderhevig. Dit betekent voor vergunningplichtige bedrijven dat zij hun vergunningen moeten aanpassen. Ook moet worden gestimuleerd en gecontroleerd of de bedrijven de regelgeving ook daadwerkelijk naleven.

ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

De boven- en onderwereld lijkt zich in Nederland steeds meer te vermengen. Criminelen maken gebruik van onder meer het midden- en kleinbedrijf (mkb) om geld wit te wassen en criminele handelingen uit te voeren rond drugs en andere zaken. Vanuit het werkveld milieu hebben wij vooral te maken met het illegaal dumpen van afval en bijvoorbeeld met het op een verkeerde manier behandelen van verontreinigde grond of afvalstromen.

LEEFBAARHEID

Veel participanten hebben de komende jaren een enorme woningbouwopgave. Er is veel behoefte aan woningen voor diverse doelgroepen. De ruimte voor het bouwen van al

die woningen is echter beperkt. Vaak kiezen gemeenten voor verdichting of voor het opschuiven van de woningbouw naar de directe nabijheid van drukke (spoor-)wegen, haven of industrieterreinen. Daarnaast neemt ook het aantal horecagelegenheden, terrassen en evenementen toe.

Duurzaamheidsinitiatieven in het kader van energietransitie kunnen ook gevolgen hebben voor de leefbaarheid, bijvoorbeeld door geluidsoverlast van warmtepompen. Die ontwikkelingen hebben als risico dat overlast door geur- geluid- en lichthinder toeneemt waardoor de leefbaarheid van de woonomgeving onder druk komt te staan.

GEZONDHEID

In 2020 ondertekenden diverse overheden (gemeenten en de provincie) het Schone Lucht Akkoord (SLA) waarbij het de bedoeling is om in alle relevante sectoren een dalende trend in te zetten van emissies naar de lucht. Het doel van het akkoord is om in 2030 50 procent gezondheidswinst te behalen ten opzichte van 2016. Voor asbest geldt dat de Rijksoverheid als ambitie heeft: vanaf 2040 geen nieuwe asbestslachtoffers. De activiteiten richten zich op verbeteren van luchtkwaliteit, terugbrengen van emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar lucht, afvalwater, bodem en afval, asbestverwijdering en geluidhinder, scharen wij in dit MJP onder gezondheidsrelevant.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een belangrijke maatschappelijke opgave die alle participanten onderschrijven. In 2050 moeten we CO2 neutraal zijn. Sommige participanten willen dit al eerder bereiken. Onderwerpen die binnen dit beleidsdoel vallen, zijn energietransitie, energiebesparing en circulaire economie. Op gebied van circulaire economie kent het Rijk daarnaast een beleidsdoel dat we in 2050 volledig draaien op herbruikbare grondstoffen. Deze ontwikkelingen bieden kansen voor duurzaamheid maar leveren in sommige gevallen ook extra veiligheidsrisico's of kans op overlast op.

In 2022 is beoordeeld of de eerder vastgestelde focuspunten nog voldoende aansluiten bij de actuele beleidsopgaven. In de beoordeling hebben wij de maatschappelijke ontwikkelingen, monitoring van resultaten van de uitvoering, de nieuwe college-akkoorden van gemeenten en de beleidsnota van de provincie meegenomen. Op basis hiervan zijn bijstellingen opgenomen in de (aanpak) van de focuspunten.

RISICOANALYSE

De risicoanalyse is uitgevoerd door een groot aantal inhoudelijk experts, vanuit de verschillende hoofdprocessen. De resultaten van de risicobeoordeling hebben wij meegenomen in de uiteindelijk afweging tot het komen van focuspunten. Het resultaat is richtinggevend en niet leidend voor het eindresultaat.

De risico-analyse moet inzicht geven in de gevolgen voor de fysieke leefomgeving bij overtreding van voorschriften en in de kansen dat deze overtredingen zullen plaatsvinden. De analyse leidt tot een gekwantificeerd risico op basis waarvan verantwoorde keuzes gemaakt kunnen worden in de prioritering.

Het wegen van risico's vindt primair plaats aan de hand van twee criteria: de kans en het effect. Het toetsingskader voor het beoordelen van risico's bevat daarom twee vragen die voor elk te prioriteren onderwerp moeten zijn beantwoord:

- 1 Wat is het ingeschatte potentiële effect van een eventueel "schadegeval" op het moment dat het zich voor doet?
- 2 Hoeveel situaties vinden er plaats waarin het risico op schade ontstaat (de kans)?

Bij het inschatten van de effecten is gekeken naar het effect op veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid. De inschattingen op die vier aspecten zijn voor drie verschillende gebiedssoorten, gemaakt te weten; de landelijke omgeving, de woonomgeving en de industriële omgeving. Hiermee doen wij recht aan de verschillende karakteristieken van de gebieden van de verschillende participanten.

INSCHATTEN BESTUURLIJKE PRIORITEIT

Naast de risicobeoordeling willen we ook de bestuurlijke prioriteit en de wettelijke verplichtingen met betrekking tot de verschillende onderwerpen meewegen bij de keuze van de focuspunten. De bestuurlijke prioriteit is ingeschat op basis van het inzicht van de DCMR-experts en vervolgens bijgesteld na een uitraag bij de ambtelijke vertegenwoordiging van de participanten.

PRIORITERING EN SELECTIE FOCUSPUNTEN

Op basis van de combinatie van risicoscores en de score op bestuurlijke relevantie hebben wij een keuze gemaakt voor de focuspunten en beleidsopgaves vanaf 2020.

FOCUSPUNTEN MJP

FOCUSPUNTEN EN BELEIDSGAVES

De volgende criteria zijn aangehouden voor selectie van de focuspunten die zijn opgenomen in dit plan:

- De aanpak van de geselecteerde focuspunten draagt in belangrijke mate bij aan één of meer van de genoemde beleidsopgaves: veiligheid, gezondheid, leefbaarheid, duurzaamheid en ondermijning. De focuspunten sluiten daarmee aan op de beleidsprioriteiten van de participanten.
- Aandacht is nodig vanwege:
 - o De grootte van de risico's
 - o Bestuurlijke relevantie
 - o Ontwikkelingen in wet- en regelgeving of andere maatschappelijke ontwikkelingen.

In deze bijlage staan de twaalf geselecteerde focuspunten, met een korte omschrijving waar wij ons de komende vier jaar extra op gaan richten, welke aanpak we hierbij volgen en wat we uiteindelijk willen bereiken. Bij de uitvoering bezien wij de focuspunten waar nodig in samenhang. Gekeken wordt naar een brede inzet van instrumenten vanuit de verschillende hoofdprocessen. Hierbij betrekken wij ketenpartners.

Onderwerpen die niet specifiek een focuspunt zijn, blijven uiteraard ook onze aandacht houden. Voor deze onderwerpen geldt dat de reguliere taakuitvoering voldoende is om de risico's te beheersen.

Jaarlijks bekijken we, naar aanleiding van actuele ontwikkelingen, of herijking nodig is. De frequentie en aard van inspecties en het actualiseren en beoordelen van vergunningen, vinden plaats binnen bestaande wettelijke kaders, landelijke afspraken, afspraken met de participanten en de Nota VTH.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe de geselecteerde focuspunten bijdragen aan de genoemde beleidsopgaves.

FOCUSPUNTEN EN HOOFDPROCESSEN DCMR

Op basis van de gekozen aanpak leiden de focuspunten tot activiteiten in één of meerdere van onze hoofdprocessen. Deze hoofdprocessen zijn toezicht en handhaving, vergunningverlening, advisering of ruimtelijke advisering. Hierbij gaan we uit van een integrale aanpak. De diverse disciplines delen informatie, werken met elkaar samen en stemmen werkzaamheden op elkaar af.

Dit geldt voor de individuele focuspunten, maar zeker ook daar waar er raakvlakken zijn tussen verschillende focuspunten of tussen focuspunten en reguliere taken. Daar waar focuspunten raakvlakken hebben qua scope, doel of effect wordt dit benoemd in de paragrafen: 'Verbinding

tussen focuspunten'. Uiteraard zijn er ook verbindingen tussen focuspunten en reguliere taken. Daar waar een dergelijke verbinding het logisch maakt om in de uitvoering focuspunten en reguliere taken te koppelen (werk-met-werk maken), wordt dit opgenomen in de werkplannen, dan wel brancheplannen.

Onderstaande inhoudelijke veranderingen die voortvloeien uit de Omgevingswet is voor een aantal van de focuspunten relevant:

- Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelt sommige activiteiten niet meer op rijksniveau. De regels voor deze activiteiten komen in het omgevingsplan te staan. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de horecasector. De onderbouwing daarbij is dat de problematiek bij deze sectoren vooral lokaal is. Daarom is besloten om de gemeenten verantwoordelijk te maken voor deze regels.

- Voor heel veel bedrijven zijn de geluidsregels straks niet meer opgenomen in rijksregels maar komen in het omgevingsplan te staan.
- Bij onderwerpen die nog wel op rijksniveau worden geregeld is het detailniveau minder en wordt er soms vanuit gegaan dat deze onderwerpen met algemene en specifieke zorgplichtbepalingen kunnen worden gereguleerd. Dit heeft consequenties voor de manier waarop het houden van toezicht wordt uitgevoerd.
- De verantwoordelijkheid voor de taken op het gebied van bodemsanering gaan van de provincie naar de gemeenten.

FOCUSPUNTEN	BELEIDSOPGAVES				
	Veiligheid	Ondermijning	Gezondheid	Leefbaarheid	Duurzaamheid
Procesveiligheid	•				
Incidenten	•				
Gevaarlijke stoffen	•		•		
Ondermijning		•		•	
Geurhinder				•	
Geluidhinder			•	•	
Zeer zorgwekkende stoffen			•		
Fijnstof en stikstof			•	•	
Bodemverontreiniging			•		•
Energiebesparing					•
Energietransitie	•			•	•
Circulaire economie	•		•		•

FOCUSPUNTEN	HOOFDPROCESSEN			
	Vergunningverlening	Toezicht en handhaving	Advisering/ beleid	Ruimtelijke Advisering
Procesveiligheid		•		
Incidenten	•	•	•	
Gevaarlijke stoffen	•	•		
Ondermijning	•	•		
Geurhinder	•	•	•	•
Geluidhinder	•	•	•	•
Zeer zorgwekkende stoffen	•	•	•	
Fijnstof en stikstof	•	•	•	•
Bodemverontreiniging	•	•	•	
Energiebesparing	•	•	•	
Energietransitie	•		•	•
Circulaire economie	•	•	•	•

BIJLAGE 1.1 PROCESVEILIGHEID IN DE INDUSTRIE

INLEIDING

Voor de procesveiligheid is het van belang dat we naast "ontwerp en techniek" ook kijken naar de operationele veiligheid. Het gaat hierbij om het juist bedienen en opereren van installaties. Naast instrumentele veiligheid heeft ook de veiligheidscultuur een belangrijke rol. Wij kijken de komende jaren ook naar de procesveiligheid bij nieuwe energiedragers en het testen van scenario's in de praktijk.

Procesveiligheid is niet volledig in voorschriften en normen te beschrijven. Wel kunnen we een continue inspanning van het bedrijf verlangen, waardoor het uitgedaagd wordt continu te verbeteren. Aandacht voor operationele veiligheid draagt bij aan het voorkomen van incidenten en de gevolgen hiervan.

BELEIDSGAVES Veiligheid

GEBIEDSSOORT

Bedrijven waarvoor operationele veiligheid een relevant issue is, bevinden zich voornamelijk in het industriële gebied. Gezien de potentieel grote effecten, reikt het veiligheidsrisico tot in de woonomgeving (veelal stedelijk, mogelijk ook landelijk).

SCOPE

Dit focuspunt draait om het veilig opereren van (risicovolle) installaties en de veilige toepassing van nieuwe energiedragers. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn: veiligheidscultuur, alarmmanagement, cybersecurity, procesbesturing, kritische instrumentatie en andere operationele aspecten. De hoofdprocessen die relevant zijn

voor de aanpak van dit focuspunt zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving en ruimtelijk adviseren/beleid. Relevante branches zijn onder meer chemie, tank op- en overslag en raffinaderijen.

DOELSTELLING

Wij willen dat bedrijven komen tot verbetering van hun veiligheidsprestaties om het aantal incidenten met een operationele oorzaak te verminderen.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN VERGUNNINGVERLENING:

Wij onderzoeken of we door voorschriften op te stellen de invulling van cybersecurity bij bedrijven verder kunnen concretiseren.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Wij informeren, controleren en handhaven met extra aandacht voor procesveiligheid. Dit zorgt voor verbetering van de procesveiligheid zoals alarmmanagement, procesbesturing, kritische instrumentatie en andere operationele aspecten, mede voor de procesveiligheid van nieuwe energiedragers. Wij houden toezicht op het testen van scenario's in de praktijk.

ADVISEREN/BELEID

Met communicatie, kennisdeling en informatie stimuleren we bedrijven om continu bezig zijn met het verbeteren van hun veiligheidscultuur. Dat beïnvloedt de houding en het gedrag van medewerkers op een positieve manier. Uitvoeren van een vijfjaarlijkse veiligheidscultuurbeoordeling per bedrijf en een cultuurmeting ter vergelijking tussen bedrijven.

We adviseren over de veilige ruimtelijke inpassing van nieuwe energiedragers.

INDICATOREN

- Aantal overtredingen op het thema veiligheid.
- Resultaten van cultuurmetingen.
- Benchmark op cybersecurity.
- Ervaringen van ondernemingen over de veiligheidscultuur.
- Aantal veiligheidsadviezen in ruimtelijke plannen over nieuwe energiedragers.

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN

Dit focuspunt heeft een binding met het focuspunt 'Beperken van de gevolgen van incidenten'. Die verbinding zit in het feit dat een vergroting van de Procesveiligheid in de industrie een bijdrage levert aan het voorkomen van het ontstaan van incidenten. Daarnaast kan er raakvlak ontstaan met het focuspunt Energietransitie, waar nieuwe brandstoffen gestimuleerd worden. Deze moeten uiteindelijk ook opgeslagen worden.

[Terug naar tekst](#)

BIJLAGE 1.2 BEPERKEN VAN DE GEVOLGEN VAN INCIDENTEN

INLEIDING

De overheid beoordeelt met risicostudies (QRA en HAZOP) of een bedrijf zich op een locatie kan vestigen. Het gaat dan over bedrijven die onder de Sevesorichtlijn vallen (eerder Bevi). In de risicostudies staan kritische veiligheidsvoorzieningen die bepalend zijn voor beperking van de omvang van een incident of de kans dat een incident kan voorkomen.

Verder vindt er onderzoek plaats naar de omgeving: of er gevoelige objecten liggen binnen het risico-, invloeds-, of aandachtsgebied van het bedrijf. In de vergunning dienen de kritische veiligheidsvoorzieningen te staan. Deze moeten voldoen aan de beste beschikbare techniek. Wanneer bedrijven niet aan die eisen voldoen, ontstaan er vermijdbare veiligheids- en milieurisico's. Tijdens inspecties is onderzoek nodig of een bedrijf nog steeds aan de uitgangspunten van de risicostudies voldoet. Daarnaast is het van belang dat bedrijven leren van incidenten en ze steeds opnieuw de juiste voorzorgsmaatregelen nemen om incidenten te voorkomen en gevolgen te beperken.

De komende jaren kijken wij ook naar de gevolgen van incidenten bij nieuwe energiedragers (zoals waterstof, ammoniak en Lithiumbatterijen).

BELEIDSOPGAVE

Veiligheid

GEBIEDSSOORT

De combinatie van de aanwezigheid van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen of risicovolle installaties in een relatief dicht bewoond gebied, komt voornamelijk voor in de gebieden industrie (bron) en stedelijk (effect).

SCOPE

Dit focuspunt omvat het voorkomen van incidenten en het beperken van de gevolgen van een incident bij Seveso/Bevi-bedrijven. Relevante hoofdprocessen in de aanpak zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving en ruimtelijke advisering.

DOELSTELLINGEN

Wij willen zware ongevallen zoveel mogelijk voorkomen en de gevolgen daarvan voor de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk beperken. Incidentinformatie voor Seveso/Bevi-bedrijven is op een toegankelijke en goed ontsluitbare wijze vastgelegd en die informatie wordt benut om te leren van incidenten.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN VERGUNNINGVERLENING:

Het actueel maken en houden van de vergunningen van risicovolle bedrijven (Seveso/Bevi) aan de hand van actuele risicostudies. Hiertoe behoort ook de optie om financiële zekerheid als vereiste toe te voegen.

Bij de actualisatietoets besteden we expliciet aandacht aan de huidige vergunning: is deze passend en zijn er mogelijk veiliger alternatieven op basis van actuele risicostudies.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Tijdens controles onderzoeken we of een bedrijf nog steeds aan de uitgangspunten van de risicostudies voldoet. Wij onderzoeken en analyseren incidenten bij bedrijven binnen en mogelijk buiten de regio. De hierbij gevonden trends, de resultaten en analyse gebruiken wij als input voor het risicogericht toezicht op bedrijven.

We brengen het databeheer van incidenteninformatie op orde voor Seveso/Bevi-bedrijven (compleet, overzichtelijk). Door communicatie en kennisdeling stimuleren we bedrijven om te leren van incidenten en om nieuwe incidenten te voorkomen.

RUIMTELIJKE ADVISERING

Bij vestiging, uitbreiding of gebiedsontwikkeling toetsen we de QRA en risicokaart.

INDICATOREN

- Aantal incidenten (ongevallen) bij Bevi-bedrijven.
- Percentages inspecties waarbij de QRA niet op orde was.
- Aantal gewijzigde vergunningen op kritische veiligheidsvoorzieningen.
- Aantal Bevi-bedrijven waar kennisdeling- of overdracht heeft plaatsgevonden.
- Aanwezigheid van goed ontsloten, complete en overzichtelijke incidenteninformatie.

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN

Dit focuspunt heeft een binding met het focuspunt: 'Procesveiligheid in de industrie'. Die verbinding zit in het feit dat het beperken van de gevolgen van een incident uit twee dimensies bestaat: het voorkomen van het ontstaan van een incident en het beperken van de gevolgen van een incident als het heeft plaatsgevonden. Dit focuspunt gaat meer in op de tweede dimensie. Het focuspunt Procesveiligheid in de industrie gaat vooral in op de eerste dimensie.

[Terug naar tekst](#)

BIJLAGE 1.3 VEILIG OPSLAAN EN OMGAAN MET GEVAARLIJKE STOFFEN

INLEIDING

Opslag van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee. Om die risico's zoveel mogelijk te beperken, moeten bedrijven maatregelen nemen. Deze maatregelen staan in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (verder PGS). PGS-richtlijnen bevatten doelen die de risico's beheersen en de negatieve effecten voor mens en milieu beperken. Op dit moment worden veel PGS-reeksen geactualiseerd. Het is belangrijk dat wij zorgen dat bedrijven de meest actuele PGS'en toepassen bij de opslag van gevaarlijke stoffen. Dit verkleint het restrisico voor de omgeving. Met name relevant binnen dit focuspunt zijn de PGS 15, 29 en 31. Ook de opslag van lithiumhoudende energiedragers (PGS 37 is in ontwikkeling) behoort daartoe.

BELEIDSGAVE

Veiligheid en gezondheid

GEBIEDSSOORT

Het gaat om bedrijven in industrieel gebied. De risico's kunnen effect hebben op een veilige en gezonde leefomgeving. Het veiligheidsrisico kan reiken tot in de woonomgeving (veelal stedelijk, mogelijk ook landelijk).

SCOPE

Alle bedrijven waar opslag en activiteiten plaatsvinden met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en die vallen binnen het werkingsgebied van de PGS 15, 29, 31 en 37. Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak zijn vergunningverlening en toezicht en handhaving.

DOELSTELLINGEN

- Het aantal overtredingen met gevaarlijke stoffen per jaar vertoont een dalende trend.
- Het aantal incidenten met gevaarlijke stoffen per jaar heeft een dalende trend.
- Minimaal 75 procent van de vergunningen is geactualiseerd op basis van de PGS 15, 29,31 en 37.
- Minimaal 75 procent van de uitgevoerde controles bij PGS-bedrijven hebben PGS als aandachtspunt.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

Voor PGS 31 sluiten we aan bij de landelijke afspraken.

VERGUNNINGVERLENING

Wij passen vergunningen van bedrijven aan zodat de meest actuele PGS 15, 29, 31 en 37 van toepassing is op hun opslagactiviteiten met gevaarlijke stoffen.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Wij houden expliciet toezicht op de naleving van de PGS'en en treden handhavend op als de bedrijven zich niet houden aan de gestelde eisen.

INDICATOREN

- Aantal en aard incidenten met gevaarlijke stoffen.
- Aantal bedrijven met een geactualiseerde vergunning (ten opzichte van het aantal PGS-bedrijven met verouderde voorschriften).
- Aantal controles bij bedrijven met PGS'en als aandachtspunt.
- Aantal overtredingen omtrent PGS'en.

1.4 ONDERMIJNING EN MILIEUCRIMINALITEIT VOORKOMEN

INLEIDING

De aanpak van ondermijnende criminaliteit staat hoog op de agenda, zowel landelijk als bij de gemeenten in ons werkgebied. Bedrijven zijn steeds vaker een dekmantel voor criminele activiteiten. Wij zien de vermenging van onder- en bovenwereld in een aantal branches terug: bij garagebedrijven, horeca, afvalverwijderingsbedrijven en opslagboxen op bedrijventerreinen.

Van een groot percentage bedrijfspanden, stallen en loodsen in de regio is het feitelijke gebruik onbekend. Zicht van de overheid ontbreekt of is versnipperd over verschillende organisaties, waarmee het risico op ondermijning toeneemt.

Naast de aanpak van ondermijning, waarin we samen optrekken met de gemeenten, is binnen ons reguliere werkveld met name bij de afvalbranches het risico op crimineel gedrag hoog. Het verdienmodel nodigt uit tot crimineel handelen. Bedrijven krijgen vaak betaald voor het innemen van afval nog voordat ze de verwerking hebben geregeld. Dit levert grote milieu- en gezondheidsrisico's omdat de bedrijven het afval onjuist kunnen verwerken en dumpen. Zo kan het afval in de leefomgeving of voedselketens terecht komen. Het aanpakken van deze milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt een regio-overstijgende ketenaanpak.

BELEIDSOPGAVE

Ondermijning en leefbaarheid

GEBIEDSSOORT

De focus ligt in eerste instantie op industriegebieden en bedrijventerreinen, maar onze blik wordt ook steeds relevanter in het landelijk en stedelijk gebied.

SCOPE

Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak zijn vergunningverlening en toezicht en handhaving (inclusief intelligence en opsporing). Branches waar dit speelt zijn garagebedrijven, horeca, detailhandel, opslaglocaties en afval.

DOELSTELLINGEN

Wij willen ondermijning samen met de andere overheidspartners zoveel mogelijk aan het licht brengen en aanpakken en we willen barrières opleggen om ondermijning in specifieke branches in de toekomst tegen te kunnen gaan. Door een ketenaanpak om criminele activiteiten tegen te gaan, willen we de milieurisico's in de afvalsector verminderen.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

Door inzet van data en informatie achterhalen wij waar mogelijk sprake is van ondermijnende activiteiten in een bepaald geografisch gebied. Vanuit onze datagedreven organisatie willen wij niet alleen fysiek maar ook digitaal de ogen en oren zijn van de overheid. Door regiobrede deelname, landelijke afstemming en een ketenaanpak in de afvalsector dragen we bij aan een uniforme aanpak. Zo voorkomen we een waterbedeffect.

DIT LEIDT TOT DE VOLGENDE ACTIVITEITEN: VERGUNNINGVERLENING

Bij startnotities binnen de afvalsector vindt er conform Bibob-beleid een check plaats op het risico op milieucriminaliteit.

TOEZICHT EN HANDHAVING

- Proactieve bijdrage ondermijningsacties van de gemeenten in meerdere branches.
- Deelname aan de gezamenlijke inspectie met ketenpartners, inclusief het leveren van data-analyses, en het delen van informatie.
- Het opleiden van toezichthouders in het herkennen van signalen van ondermijning.
- Afstemming over de geplande controles en integrale acties tussen ons en de gemeente.
- Ketenaanpak milieucriminaliteit in de afvalsector.
- Data-analyse van afval, asbest en grondstromen. Hiermee kunnen we gericht probleembedrijven indiceren voor proactieve opsporing en (keten)toezicht.
- Controleren op illegaal verwijderen van asbest samen met handhavingspartners.
- Uitvoeren van Bibob-onderzoeken conform vastgesteld beleid.

INDICATOREN

- Aantal keren dat DCMR deelneemt aan ondermijningsacties.
- Aantal risicoanalyses voor participanten.
- Aantal gecontroleerde bedrijfspanden door ondermijningsteams per gemeente.
- Aantal strafrechtelijke onderzoeken in de afvalbranche.
- Aantal Bibob-onderzoeken totaal en binnen de afvalbranche.

BIJLAGE 1.5 GEURHINDER VOORKOMEN

INLEIDING

De afgelopen drie jaar maakten inwoners binnen ons werkgebied gemiddeld ruim 5.600 keer per jaar melding van geurhinder. Geurhinder kan verschillende oorzaken hebben. Geurhinder als gevolg van voedselbereiding bij horeca en detailhandel komt voor onder of vlak naast woningen, waarbij de uitlaat op leefniveau uitkomt en de ontgeuringsinstallaties niet voldoende functioneren.

Bij de voedingsmiddelenindustrie kan geurhinder optreden bij specifieke processen waarbij de geuremissies niet onder controle zijn. De grootste geurhinder wordt veroorzaakt door de branche 'houden van dieren' (veehouderijen, maneges, mestopslagen, insectenkwekerijen). Het is het gevolg van het niet voldoen aan de geldende afstandseisen en/of illegale uitbreidingen. Daarnaast kunnen ook de aanwezige luchtwassers niet voldoende functioneren.

Bij de grote industrie ontstaat geurhinder vaak bij een niet goed functionerende dampretourverwerking of te snel pompen. Niet doelmatig werkende ontgeuringsinstallaties, luchtwassers of andere nageschakelde technieken ter voorkoming van geuremissie, veroorzaken vaak geurhinder.

Hinder door geur kan, zeker als die regelmatig optreedt, een ernstige verstoring van de leefomgeving en het woongenot betekenen. Tegelijkertijd lijkt er sprake van een verlaging van de tolerantiegrens voor geuroverlast. Burgers ervaren eerder overlast en maken hier ook vaker melding van.

De woningbouwopgave van de gemeenten heeft tot gevolg dat bedrijvigheid en woningen dicht bij elkaar komen,

waarmee het risico op geurhinder toeneemt. Daarom besteden we de komende jaren aan de voorkant van projecten extra aandacht aan de advisering over geurhinder. Geurhinder was ook onderdeel van het vorige MJP. Destijds lag de focus op geurhinder van de industrie. Niet alleen industriële bedrijven veroorzaken geuroverlast en daarom kiezen we voor dit MJP een aanpak in meerdere branches, industrieel en mkb.

BELEIDSGAVES Leefbaarheid

GEBIEDSSOORT

Geurhinder komt voor op en rond industrieel gebied, in landelijk en in stedelijk gebied.

SCOPE

Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak zijn toezicht en handhaving, vergunningverlening, advisering/beleid en ruimtelijke advisering. Relevante branches zijn horeca, detailhandel (voedselbereiding), voedingsmiddelenindustrie, houden van dieren, chemie, afval(water)verwerkers, tank op- en overslag en raffinaderijen.

DOELSTELLING

We willen geurhinder, ervaren door burgers, verminderen en waar mogelijk voorkomen.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

De focus van de aanpak van geuremissie richt zich op twee punten: verscherpt toezicht en handhaving en regulering op de aanwezigheid, onderhoud en doelmatige werking

van ontgeuringsinstallaties, luchtwassers of andere nageschakelde technieken.

Extra aandacht voor het aspect geurhinder bij advisering rond ruimtelijke plannen aan de gemeenten.

DIT LEIDT TOT DE VOLGENDE ACTIVITEITEN: VERGUNNINGVERLENING

We actualiseren vergunningen voor in elk geval de BREF afvalverwerking en de BREF Large Volume Organic Chemical Industry (voortzetting lopend traject).

Als vast onderdeel van de actualisatietoets gaan we ook na of er geurklachten zijn, of bedrijven voldoen aan het geurmaatregelniveau of vergund hinderniveau en of er (aanvullende) nageschakelde techniek nodig is.

Op aangeven vanuit toezicht bekijken wij in geval van klachten bekeken of de vergunning geactualiseerd dient te worden.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Voor de relevante branches wordt een proactieve aanpak op de aanwezigheid van en de doelmatig werking van ontgeuringsinstallaties, luchtwassers of andere nageschakelde technieken opgenomen in de brancheplannen.

Voortzetting inzet geurrondes bij blijvende geuroverlast. We scherpen het uitrukprotocol milieupiket bij geurklachten aan waardoor we de problemen sneller kunnen onderzoeken en oplossen.

⁹ Binnen de Veehouderijen is de aanpak van geurhinder in grote lijnen anders dan dit focuspunt (o.a. op basis van de wet geurhinder bij veehouderijen). De aanpak voor inspectie bij bedrijven met landbouwhuisdieren wordt in het brancheplan Houden van dieren uitgewerkt en op basis daarvan uitgevoerd.

ADVISERING/BELEID

We brengen de (gecumuleerde) geurbelasting van meerdere bedrijven in een gebied in beeld, zodat we een reëler beeld van de werkelijke geurbelasting in woonwijken en bedrijventerreinen kunnen geven.

RUIMTELIJKE ADVISERING

Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen adviseren we proactief over luchtkwaliteit én over geur. We ontwikkelen daarvoor een format dat we gebruiken bij de advisering aan de gemeenten als het ruimtelijke ordening betreft.

INDICATOREN

- Aantal klachten over geurhinder die niet het gevolg zijn van incidenten.
- Nalevingspercentages aanwezigheid, onderhoud en doelmatigheid nageschakelde technieken binnen de horeca.
- Aantal overtredingen op geur binnen de industriële branches.
- Aantal adviezen voor vergunningverlening en ruimtelijke projecten waarin geur als onderwerp is meegenomen.

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN

Het focuspunt geur heeft een relatie met energietransitie en circulaire economie. Dit begint bij het nemen van bronmaatregelen om geuremissie te voorkomen, maar het beperkt zich daartoe niet. Het gaat ook over het verantwoord omgaan met energie bij de keuze voor de toepassing van nageschakelde technieken en het gaat bij die keuze ook over productterugwinning, voorkomen van afval of hergebruik van product bij terugwinning. Bij vergunningverlening en (ruimtelijke) advisering moet daarvoor aandacht zijn en het moet leiden tot concrete overwegingen.

BIJLAGE 1.6 GELUIDHINDER VOORKOMEN

INLEIDING

Geluidhinder¹⁰ heeft een negatief effect op de gezondheid, de leefbaarheid van de woonomgeving. Het maatschappelijk draagvlak voor geluidproducerende activiteiten neemt af. Tegelijkertijd is er sprake van realiseren van nieuwe woningen in de buurt van geluidbronnen waarmee het risico op geluidhinder verder toeneemt. We moeten de balans tussen leefbaarheid en het ruimtegebruik dus goed in de gaten houden.

We richten ons binnen dit focuspunt op twee onderwerpen:

- Het voorkomen van hinder van nestgeluid van afgemeerde schepen.
- Het verminderen van geluidhinder door vrijetijdsbesteding (horeca, sport en recreatie en evenementen).

Geluidhinder in de horeca was ook een focuspunt in het vorige MJP. De aanpak, gericht op preventie, heeft al geleid tot minder geluidklachten in de horeca en dit zetten we met het huidige MJP door. We verbreden dit naar de aanpak van geluidsoverlast voor de sport en recreatie en evenementen en de aanpak van nestgeluid.

Nestgeluid is het geluid dat afgemeerde schepen produceren als er niet op of aan de schepen wordt gewerkt en er geen laad- en losactiviteiten plaatsvinden. Nestgeluid kan leiden tot geluidsoverlast bij omwonenden. Naast het hinderaspect zijn er ook juridische aspecten. Veel bedrijven in het Rijnmondgebied waar schepen afmeren moeten een verandervergunning aanvragen om nestgeluid mee

te nemen in de geluidvoorschriften. Nestgeluid kan effect hebben op woningbouwplannen in de omgeving van bedrijven waar schepen aan de kade liggen. Ook kan het effect hebben op de beschikbare geluidruimte en de ontwikkelingsmogelijkheden van de haven.

De branches horeca, sport en recreatie en evenementen hebben een gemeenschappelijke uitdaging. Aan de ene kant zijn het branches die zorgen voor vermaak en ontspanning voor inwoners. Tegelijkertijd komt het merendeel van de geluidgerelateerde klachten (geluid¹¹, trilling- en contactgeluiden) vanuit deze branches.

De afgelopen jaren zien we een toename van evenementen, 24-uurs sportscholen en buiten sporten. Ook de horeca blijft een bron van geluidhinder voor inwoners. Met de toenemende verdichting van de woonomgeving verwachten we dat deze trend doorzet. Hierbij is het de uitdaging de balans tussen rust en reuring te bewaken. Zo voorkomen we overbelasting van (woon)gebieden en houden we deze gebieden leefbaar.

BELEIDSOPGAVE Leefbaarheid en gezondheid

GEBIEDSSOORT

Nestgeluid speelt met name waar industriële gebieden (haven) en stedelijke gebieden bij elkaar komen. Geluidhinder bij de horeca, sport en recreatie en evenementen speelt met name in de stedelijke omgeving.

SCOPE

Nestgeluid van afgemeerde schepen is relevant voor alle hoofdprocessen: vergunningverlening, inspectie en handhaving, advisering/beleid en ruimtelijke advisering.

Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak horeca, sport en recreatie en evenementen zijn toezicht en handhaving, advisering/beleid en ruimtelijke advisering.

DOELSTELLINGEN

Nestgeluid

Minder geluidhinder door nestgeluid. Binnen het project 'nestgeluid werkgebied DCMR' willen we hieraan bijdragen met het reguleren van nestgeluid.

Horeca, sport en recreatie en evenementen

We willen een betere balans verkrijgen tussen vrijetijdsgeluid en de woonomgeving. Dat moet leiden tot minder geluidsklachten vanuit de branches horeca, sport en evenementen.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN NESTGELUID VERGUNNINGVERLENING

Binnen project nestgeluid werken we samen met gemeenten aan een aanpak voor nestgeluid van afgemeerde schepen. Er wordt een strategie opgesteld om, op termijn, nestgeluid op te nemen in omgevingsvergunningen, waardoor nestgeluid bij bedrijven wordt gereguleerd. Ook worden voorstellen geformuleerd hoe om te gaan met nestgeluid in woningbouwplannen en in handavingskwesties. De implementatie gebeurt in overleg met de gemeenten.

¹⁰ Geluidhinder inclusief hinder van laagfrequent geluid en trillingen.

¹¹ Klachten over vliegverkeer zijn hierbij buiten beschouwing gelaten

¹² De Covid-19 maatregelen hebben in 2020 en 2021 vanzelfsprekend gezorgd voor minder overlast van horeca en evenementen.

Omdat bij de vaststelling van de geluidzones van industrieterreinen in de jaren '90 geen rekening is gehouden met nestgeluid, kan dit tot knelpunten leiden. Wij inventariseren de benodigde en beschikbare geluidruimte van bedrijven en industrieterreinen en kijken of knelpunten oplosbaar zijn met maatregelen/maatwerk.

HORECA, SPORT EN RECREATIE EN EVENEMENTEN

TOEZICHT EN HANDHAVING

In de brancheplannen voor Horeca, Sport en Recreatie en Evenementen zetten we de aanpak op geluidhinder voort en breiden we die op de volgende punten uit:

We adviseren de gemeente over geluidgerelateerd beleid, bijvoorbeeld algemeen evenementen- of horecabeleid. Maar bijvoorbeeld ook bij het verplaatsen van activiteiten van binnen naar buiten (terrassen, buitensport) en bij bestemmingswijzigingen van locaties (voordat detailhandel of kantoor, horeca en/of fitnessruimte wordt).

We adviseren de gemeente over het waar, wanneer en hoe bij evenementen en we trekken samen op met de gemeenten als het gaat om het versterken van de communicatie naar de omgeving (omwonenden) bij evenementen. We voeren geluidmeetronde uit en zetten de monitoring van horecaconcentratiegebieden voort. We geven voorlichting aan ondernemers en verenigingen over normen en mogelijke uitzonderingen.

ADVISERING/BELEID

Een belangrijk onderdeel van geluid(hinder) is de beleving. We hebben en vragen in de komende jaren extra aandacht voor dit aspect. Met nader onderzoek krijgen we meer inzicht in de beleving van geluidhinder en voorkomen we dat de focus enkel ligt op normoverschrijding.

RUIMTELIJKE ADVISERING

We benoemen kwaliteitscriteria voor horecaconcentratiegebieden. Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen adviseren we proactief over geluid.

INDICATOREN

- Aantal handhavingszaken
- Aantal verleende beschikkingen waarin nestgeluid als geluidbron is opgenomen
- Aantal klachten over nestgeluid
- Percentage bedrijven in de branches horeca en sport en recreatie met meldingen van geluidhinder
- Aantal klachten over geluidhinder door evenementen

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN: NIEUWE GELUIDSRISICO'S EN -KANSEN

De energietransitie is in volle gang. Windparken worden op steeds meer plekken gerealiseerd en geprojecteerd. Ook de warmtepomp is een nieuwe geluidsbron die in de woongebieden wordt geïntroduceerd. Daarnaast neemt het gebruik van airconditioning toe. Deze nieuwe bronnen zijn niet altijd aan regels gebonden of vallen buiten onze bevoegdheid. Toch zullen zij impact hebben op de hinderbeleving en de gevoeligheid van mensen voor geluid. Anderzijds kunnen, bij de elektrificatie van materieel, verbrandingsmotoren juist worden omgezet in elektromotoren. Hierdoor is winst te behalen met een lagere geluidemissie. Voor deze ontwikkelingen is aandacht nodig bij (nieuw)bouwprojecten en energietransitieprojecten.

Omdat bovenstaande onderwerpen in ontwikkeling zijn, hebben we in dit MJP geen losstaande aanpak gedefinieerd, maar zullen we deze verweven in onze reguliere werkzaamheden en de projecten die voortkomen uit dit MJP.

BIJLAGE 1.7 ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN ZZS EN PFAS VERMINDEREN

INLEIDING

Een zeer zorgwekkende stof is een stof die gevaarlijk is voor mens of milieu omdat deze bijvoorbeeld carcinogeen, mutageen of reprotoxisch is of zich in de voedselketen ophoopt. Het voorkomen van verspreiding van deze stoffen naar lucht, bodem, afvalwater en via afval(verwerking) is dus belangrijk voor het behouden van een gezonde leefomgeving. ZZS kunnen in de bodem terecht komen door het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen op of in de bodem. Het Besluit bodemkwaliteit (verder Bbk) houdt onvoldoende rekening met ZZS.

Wij hanteren een brede definitie van ZZS, die verder gaat dan de huidige stoffenlijsten van het RIVM.

De volgende stoffen behoren volgens ons eveneens tot de groep ZZS:

- ‘opkomende stoffen’, zoals genoemd door de waterkwaliteitsbeheerders. Dit zijn stoffen waarvan de schadelijkheid nog niet volledig bekend is.
- stoffen die het RIVM bestempelt als: “behandelen als ZZS” of “behandelen als potentiële ZZS”.
- potentiële ZZS.
- door bedrijven zelf geclassificeerde stoffen als CMR1A/B.

We bekijken per participant hoe strikt we deze brede definitie toepassen.

Nieuw is het geven van meer inzicht in PFAS als onderdeel van ZZS, het keten- en signaaltoezicht bij ZZS-houdende stoffen en voor het inzetten op landelijke regelgeving om minimalisatie van ZZS richting lucht, bodem, afval en producten te realiseren.

SCOPE

Alle bedrijven die ZZS emitteren. Alle stoffen die aan ZZS-criteria voldoen (zie Inleiding). Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering/beleid.

DOELSTELLINGEN

- Wij willen blijvend zicht hebben op bedrijven die ZZS emitteren.
- Wij willen blijvend zicht hebben op bedrijven die zich ontdoen van afval met ZZS alsmede op bedrijven die afval met ZZS verwerken.
- Wij willen de uitstoot en lozing van ZZS naar lucht, bodem, afvalwater en via afval(verwerking) minimaliseren.
- Wij willen specifiek en blijvend zicht hebben op emissies van PFAS.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

Bedrijven moeten zoveel mogelijk de verspreiding van ZZS voorkomen. Dat wil zeggen het streven van een bedrijf moet zijn gericht naar 0. Als dat niet kan dan treffen ze reductiemaatregelen. Bij toestemmingen voor het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen (Bbk), houden we extra rekening met ZZS.

VERGUNNINGVERLENING

Indien nodig passen we op basis van de aangeleverde gegevens in het kader van het ZZS-uitvraagproject voor de provinciale bedrijven en/of op basis van de vijfjaarlijkse informatieplicht (ambtshalve) de vergunning aan.

We werken uit hoe we de regulering van ZZS extra aandacht kunnen geven als het gaat om de toestemming die volgt op meldingen Bbk.

TOEZICHT EN HANDHAVING

De DCMR houdt expliciet toezicht op de naleving van de in de vergunning en/of het Bal-gestelde eisen met betrekking tot de emissies van ZZS naar lucht, bodem, afvalwater en/of via afval(verwerking).

Bedrijven moeten onder andere een vermijdings- en reductie programma (V&R) opstellen waarmee de continue aandacht voor de ZZS-emissies wordt gerealiseerd.

Bedrijven moeten onder meer verplicht één keer per vijf jaar rapporteren over de voortgang (informatieplicht) van het Vermijdings- en Reductieprogramma. Wij controleren op de naleving hiervan.

We houden zicht op de keten bij het transport van ZZS-houdende stoffen (bij ontdoener en ontvanger in de regio) en signaleren naar andere regio's ingeval van risicovolle partijen.

ADVISERING/BELEID

Als onderdeel van de aanpak investeren wij ook in het informeren van bedrijven over ZZS. Het gaat dan vooral om regels, mogelijkheden en geleerde lessen.

Wij vragen aandacht voor en leveren input aan het ontwikkelen van landelijk beleid op het gebied van een minimalisatieverplichting ten aanzien van het emitteren van ZZS naar bodem, afval en producten.

INDICATOREN

- Een actueel overzicht van de bedrijven die ZZS emitteren/lozen en om welke ZZS het gaat.
- Aantal uitgevoerde controles op ZZS.
- Percentage gecontroleerde bedrijven dat voldoet aan de emissiegrenswaarden.
- Aantal bedrijven dat door ons is geïnformeerd over regels, mogelijkheden en lessons learned met betrekking tot ZZS.
- Het aantal bedrijven dat in hun acceptatie en verwerkingsbeleid de voorschriften op afvalstoffen doorgevoerd heeft.
- Aantal geactualiseerde vergunningen op het gebied van ZZS

PRIORITEITEN

In het geval DCMR is genoodzaakt in de uitvoering prioriteiten te stellen dan geldt dat kennis en inzicht in de afvalgerelateerde ZZS en inzicht in de bronnen, emissies en minimalisatie van grote bronnen en ZZS-eigenschap de hoogste prioriteit hebben.

[Terug naar tekst](#)

BIJLAGE 1.8 UITSTOOT VAN FIJNSTOF EN STIKSTOF VERMINDEREN

INLEIDING

Bij dit focuspunt gaat het om de vermindering van de uitstoot van fijnstof (PM10 en PM2.5) en stikstof door bedrijven en activiteiten die onder de verantwoordelijkheid van DCMR vallen. Voor de berekening van de uitstoot hebben wij een relatie gelegd met de WHO-advieswaarden. Met stikstof bedoelen we: stikstofverbindingen. Het gaat dus zowel om stikstofoxiden als om ammoniak.

Onder de Omgevingswet is gezondheid een belangrijke beleidsopgave. Fijnstof en stikstofdioxide (NO₂) zijn verantwoordelijk voor ongeveer 3,5 procent van de nationale ziektelast en veroorzaken in Nederland jaarlijks 11.000 doden (RIVM, VTV 2018¹³). Luchtvervuiling is daarmee een belangrijke oorzaak van ziekte en kost de gemiddelde Nederlander volgens RIVM dertien maanden levensverwachting¹⁴.

De huidige wettelijke grenswaarden vormen geen bescherming tegen deze gezondheidseffecten. In 2021 heeft de WHO haar advieswaarden naar beneden bijgesteld (zie

tabel), omdat gezondheidseffecten en sterfte optreden bij zeer lage concentraties. Daarnaast dragen stikstofoxiden, samen met ammoniak (NH₃), bij aan de stikstofdepositie op kwetsbare natuurgebieden. Vanwege deze ernstige effecten op de gezondheid en leefomgeving is daarom besloten dit focuspunt de komende jaren extra aandacht te geven.

Sinds mei 2019 is het na de uitspraak van de Raad van State lastig om nieuwe activiteiten met een stikstofuitstoot te vergunnen. Als gevolg daarvan is het werkelijk terugdringen van stikstofemissie noodzakelijk voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen, bouwplannen en industriële uitbreidingen. Het Schone Lucht Akkoord (SLA), afgesloten en ondertekend door het Rijk, gemeenten en provincies onderschrijft en benadrukt het belang van emissiereductie voor de volksgezondheid.

Binnen ons gebied hebben verschillende participanten het SLA ondertekend en zijn de uitgangspunten door alle participanten onderschreven. Sommige maatregelen vanuit het klimaatakkoord leiden tot een verminderde uitstoot van

fijnstofemissies, maar vooral tot verminderde uitstoot van luchtvervuiling.

Bij het terugdringen van de emissies zijn de eisen uit het Activiteitenbesluit, het BAL en de vergunningvoorschriften leidend. Tevens geeft het SLA richting: het richt zich op het inzetten van een dalende trend van emissies van stikstofdioxide en fijnstof naar de lucht.

BELEIDSOPGAVE Gezondheid en leefbaarheid

GEBIEDSSOORT

Belangrijke bronnen van de uitstoot zijn industrie, energieproductie en het transport over weg en water. Stikstofdioxiden en fijnstof vormen vooral een binnenstedelijk probleem, omdat de meeste mensen hier worden blootgesteld. Daarnaast is het een probleem in landelijk gebied, omdat de effecten van stikstofdepositie

een probleem voor landelijke kwetsbare natuur en stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden vormen. Naast steden en industriegebieden laten ook gebieden met intensieve veehouderij relatief verhoogde concentraties zien.

SCOPE

Het gaat hier vooral om fijnstof, stikstofoxiden en ammoniak. Bij fijnstof gaat het om PM10 en PM2.5. Voor de aanpak gaat het om de processen van vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering/beleid. In 2021 heeft de Gezondheidsraad aandacht gevraagd voor ultrafijnstof. Hoewel er rond ultrafijnstof nog veel onbekend is, zal een

PARAMETER	EU-GRENSWAARDE	OVERZICHT WIJZIGING WHO ADVIESWAARDEN		HUIDIGE RIJNMOND CONCENTRATIE
		2005	2021	
NO ₂	40 µg/m ³	40 µg/m ³	10 µg/m ³	22 à 30 µg/m ³
PM ₁₀	40 / 31 µg/m ³	20 µg/m ³	15 µg/m ³	18 à 20 µg/m ³
PM _{2,5}	25 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³	10 à 12 µg/m ³

¹³ https://www.vtv2018.nl/sites/default/files/2018-08/112810_010513_VTV_kernboodschappen_TG3_1.pdf (pag. 17)

¹⁴ <https://www.vtv2018.nl/milieukwaliteit>

verdergaande reductie van de uitstoot van zwaveloxide ook de vorming van ultrafijnstof verminderen.

DOELSTELLINGEN

Wij willen emissies van fijnstof en stikstofverbindingen zoveel mogelijk beperken, zodat wordt bijgedragen aan de volgende doelstellingen uit het SLA:

- de fijnstof en ammoniakemissie vanuit de landbouw zijn in 2030 ten opzichte van 2017 met 70 procent afgenomen.
- de NO_x- en fijnstofemissie vanuit de industrie vertonen ondanks de groei van de industrie in absolute zin een daling.
- de gezondheidseffecten als gevolg van verkeeremissies zijn in 2030 ten opzichte van 2017 met 70 procent afgenomen.

Wij willen bijdragen aan het terugdringen van de totale jaarlijkse stikstofdepositie op beschermde Natura 2000-gebieden. Het uiteindelijke doel is in 2030 nergens de kritische depositiewaarde (KDW) te overschrijden.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

We willen het SLA implementeren bij Vergunning, Toezicht en Handhaving. Daarvoor gaan we beginnen met het scherper vergunnen van fijnstof- en stikstofemissies op basis van het SLA. We passen het toe bij nieuwe vergunningaanvragen, of als er bij een bedrijf aanleiding is de vergunning te actualiseren. Via toezicht zien we toe op de emissies bij deze bedrijven. Daarnaast zetten we communicatie in om bekendheid te geven aan het SLA.

We willen bedrijven laten zien welke mogelijkheden (technieken/maatregelen) zij hebben om hieraan invulling te geven. Elektrificatie van materieel en vervoer is een

voorbeeld. Tot slot stimuleren we bedrijven om innovatieve projecten te gaan opzetten.

Het is belangrijk dat we bij alle reducerende maatregelen uit het SLA, maar ook het klimaatakkoord, neveneffecten op de stikstofemissie registreren. Op die manier blijft de totale reductie inzichtelijk en zijn er geen onnodige investeringen nodig.

VERGUNNINGVERLENING EN TOEZICHT EN HANDHAVING

We gaan het SLA vertalen naar scherpe voorschriften. Die schrijven we voor via vergunningen, om vervolgens de naleving streng te controleren.

ADVISEREN/BELEID

We gaan communiceren over het SLA en we informeren bedrijven over de mogelijkheden (technieken en maatregelen) hoe ze hieraan invulling kunnen geven.

Elektrificatie van materieel is een voorbeeld. We gaan projecten stimuleren die op innovatieve wijze een positieve bijdrage leveren aan de stikstof- en fijnstofproblematiek.

We registreren alle reducerende maatregelen uit onder andere het klimaatakkoord en het SLA, alsook de neveneffecten op de stikstofemissie.

INDICATOREN

- Het aantal aangescherpte vergunningen met maatregelen vanuit het SLA.
- Het aantal controles waarbij we specifiek toezien op de naleving van maatregelen uit het SLA.
- Een jaarregistratie en trendlijnen van feitelijke en vergunde uitstoot en de luchtkwaliteit.

[Terug naar tekst](#)

- Het aantal bedrijven door ons geïnformeerd over het convenant en de mogelijkheden die bedrijven hebben om hierin een bijdrage te leveren.
- Totale hoeveelheid fijnstof en ammoniakemissie vanuit de landbouw.
- Totale hoeveelheid NO_x- SO₂- en fijnstofemissie vanuit de industrie.

BIJLAGE 1.9 AANWEZIGHEID VAN SCHADELIJKE STOFFEN IN DE BODEM VOORKOMEN

INLEIDING

Het is wettelijk verplicht om de bodem te beschermen tegen de aanwezigheid van schadelijke stoffen.

Bij verschillende bedrijfsactiviteiten is er een risico dat schadelijke stoffen vrijkomen en in de bodem terecht komen. Om de impact op de bodemkwaliteit te beperken, moeten de bedrijfsactiviteiten (in lijn met de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming) voldoen aan een 'verwaarloosbaar bodemrisico'. Als bedrijven hieraan niet voldoen, bestaan er milieurisico's voor het betreffende gebied en het grondwater.

Het bedrijf kan met een maatwerkverzoek een aanvaardbaar bodemrisico aanvragen. Saneringsmaatregelen zijn vaak kostbaarder dan preventieve maatregelen. Het begrip 'verwaarloosbaar bodemrisico' komt niet terug onder de Omgevingswet, maar het uitgangspunt blijft hetzelfde: bodemverontreiniging zoveel mogelijk voorkomen.

Wij voerden een inventarisatie onder de RIE-bedrijven (Richtlijn industriële emissie) uit. Die toonde aan dat lang niet alle bedrijven aan deze wettelijke verplichting voldoen of maatwerk aangevraagd hebben. Als gevolg daarvan is er een aanpak nodig om de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de bodem te voorkomen.

BELEIDSOPGAVE Duurzaamheid

GBIEDSSOORT

Dit probleem speelt met name bij de industrie.

SCOPE

We focussen op de RIE-bedrijven. Het betreft de processen vergunningverlening, toezicht en handhaving.

DOELSTELLING

Wij willen de vergunningen van de hoog-prioritaire RIE-bedrijven actualiseren op verwaarloosbaar of (tijdelijk) aanvaardbaar bodemrisico en erop toezien dat bedrijven de benodigde maatregelen hebben geïmplementeerd.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

Omdat uit de inventarisatie blijkt dat lang niet alle bedrijven voldoen aan verwaarloosbaar bodemrisico of maatwerk aangevraagd hebben, gaan we gefaseerd, voor alle hoog prioritaire RIE-bedrijven, verwaarloosbaar bodemrisico, of ter overbrugging aanvaardbaar bodemrisico, proberen te realiseren. We gaan bedrijven stimuleren om een op de situatie afgestemd nulsituatieonderzoek (op stap 1 en 2 van de Nederlandse richtlijn bodembescherming) uit te voeren en in te dienen. Dat zorgt ervoor dat wij het verwaarloosbaar bodemrisico kunnen toetsen. Wij houden toezicht op het periodieke onderhoud van procesinstallaties en de aanwezige bodembeschermende voorzieningen.

VERGUNNINGVERLENING

Toetsen van nulsituatieonderzoeken die binnenkomen naar aanleiding van de stimuleringsactiviteiten.

Vergunningen actualiseren op verwaarloosbaar of (tijdelijk) aanvaardbaar bodemrisico.

TOEZICHT EN HANDHAVING

We gaan controleren op het periodieke onderhoud van procesinstallaties en de aanwezige bodembeschermende voorzieningen

ADVISEREN/BELEID

Stimuleren van bedrijven om een op de situatie afgestemd nulsituatieonderzoek te doen en in te dienen.

INDICATOREN

- Aantal geactualiseerde vergunningen op basis van verwaarloosbaar of aanvaardbaar bodemrisico.
- Percentage inspecties RIE4 of Brzo-bedrijven waar de benodigde maatregelen zijn genomen om verwaarloosbaar bodemrisico's te voorkomen.
- Bodemverontreiniging als gevolg van leidinglekkages.
- Aantal niet-IPPC bedrijven die (mede door) inspanningen van de DCMR een nulsituatieonderzoek uitgevoerd hebben.

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN

Het focuspunt bodemverontreiniging voorkomen heeft een relatie met de focuspunten gevolgen van incidenten beperken en zeer zorgwekkende stoffen verminderen. Incidenten zijn vaak een oorzaak van bodemverontreiniging en leiden mogelijk ook tot verontreiniging met ZZS.

Bij vergunningverlening en toezicht op die focuspunten moet daarvoor aandacht zijn voor het bodemaspect en het moet leiden tot concrete overwegingen.

BIJLAGE 1.10 ENERGIEVERBRUIK/ UITSTOOT BROEIKASGASSEN VERMINDEREN

INLEIDING

Energiebesparing is noodzakelijk. Het hoort bij de landelijke en lokale klimaataanpak waarin de klimaatdoelen staan. Energiebesparing is daarnaast aantrekkelijk voor de energiegebruiker omdat het tot kostenbesparing leidt. Ook moeten we hernieuwbare bronnen benutten zoals zon, wind of geothermie. En we moeten mobiliteit terugdringen door mobiliteitsmanagement. Het betekent minder inzet van fossiele brandstoffen (met name benzine en diesel).

Bedrijven met een verbruik vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas (equivalent) per kalenderjaar hebben een energiebesparingsplicht.

Op grond van het huidige Bouwbesluit (straks het BBL) moeten in 2023 duizenden kantoorgebouwen in ons gebied voldoen aan de Label C-verplichting en daarbij de huidige erkende maatregelen uit het eerdere activiteitenbesluit toepassen. Het toetsen hierop is een verplichte taak van de gemeente per 1 januari 2023. Er is een grote overlap tussen de circa 10.000 kantoorgebouwen en de 6.000 inrichtingen die onder de energiebesparingsplicht vallen, zodat gecombineerd toezicht een efficiencyvoordeel oplevert. Hierbij stemmen we vooraf met gemeenten de programma's en aanpak af.

In de vorige planperiode (2016-2020) is energiepotentieel verzameld: namelijk datgene wat bedrijven beloofd hebben om tussen 2016 en 2020 zeker aan energiebesparingsmaatregelen te nemen. Dit alles dankzij het MJA3-convenant en de EED-rapportages. Eind 2019 betrof dit opgeteld 175.000 ton CO₂ wat overeenkomt met het energieverbruik van 46.000 huishoudens.

Als gevolg van de maatschappelijke ontwikkeling zijn de energieprijzen spectaculair gestegen en daardoor zijn investeringen in energiebesparingsmaatregelen eerder rendabel. Door landelijke Spuc-geld kan de inzet op het toezicht worden geïntensiveerd. Er komt een wettelijke regeling waarbij de energiebesparingsplicht wordt verbreed naar de verplichting tot het verduurzamen van energiegebruik. Het opwekken van duurzame energie kan daarmee ook een rendabele maatregel zijn. Bovendien groeit de doelgroep van bedrijven waarop de geactualiseerde energiebesparingsplicht van toepassing is (inclusief ETS-bedrijven). De regeling introduceert een onderzoeksplicht voor de energie-zeer-grootverbruikers. Maatregelen die deze bedrijven nemen om energiebesparing te realiseren, kunnen leiden tot een wijziging van de vergunning, en worden dan getoetst aan BBT.

BELEIDSOPGAVE Duurzaamheid

GEBIEDSSOORT

Energiebesparing speelt bij bedrijven, zowel in de gebouwde omgeving (kantoren, scholen, ziekenhuizen), op bedrijventerreinen, bij de glastuinbouw en bij de industrie (bedrijven die niet onder de CO₂-emissiehandel vallen).

SCOPE

In de planperiode voeren we bij circa 30 procent van de energiegrootverbruikers toezicht uit om de (erkende) rendabele energiemaatregelen te implementeren. Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak zijn vergunningverlening en toezicht en handhaving.

DOELSTELLING

We willen dat grootverbruikers van energie in deze regio hun CO₂-uitstoot verminderen met 300.000 ton.

AANPAK EN ACTIVITEITEN

Bedrijven vinden energiebesparing vaak lastig of te kostbaar en proberen dan onder de verplichtingen uit te komen. De overheid kan juist verplichtingen opleggen om energiebesparing te realiseren. Denk aan de vijf jaar terugverdiëntijd, erkende maatregellijsten, EED (Europese energie richtlijn) en de informatieplicht. Door goede voorlichting en het organiseren van kennisuitwisseling binnen branches proberen we daarbij ook te stimuleren.

VERGUNNING

Maatwerk ten behoeve van fasen van het uitvoeren van rendabele maatregelen.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Als wij 6.000 energie relevante grootverbruikers inspecteren met gerichte acties, is energiebesparing en verdere reductie van de CO₂-uitstoot te bereiken. Op jaarbasis kunnen we ruim 500 inspecties doen waarbij we informatie geven en risicogestuurd te werk gaan. Daarmee kunnen we de grootste besparingen behalen.

Beoordelen van de onderzoeksrapportages van de energie-zeer-grootverbruikers.

PRIORITEITEN

Als wij genoodzaakt zijn in de uitvoering prioriteiten te stellen, dan geldt dat we inzetten op de doelgroep die de meeste besparing oplevert (risico-gestuurde aanpak).

INDICATOREN

- Aantal uitgevoerde controles naar financieringsbron.
- Aantal voor energie geactualiseerde vergunningen.
- Energiebesparingspotentieel in terrajoule, windturbines en hectaren zonneveld en Kton CO2.
- Percentage bedrijven dat aan de informatieplicht energiebesparing voldoet.
- Aantal meest voorkomende overtredingen.

[Terug naar tekst](#)

BIJLAGE 1.11 ENERGIETRANSITIE: MEER DUURZAME ENERGIE/NIEUWE BRANDSTOFFEN

INLEIDING

De energietransitie is noodzakelijk omdat de inzet van fossiele brandstoffen tot uitstoot van CO₂ leidt en de klimaatopwarming versterkt. De energie die we niet kunnen besparen, moeten we uiteindelijk groen maken door de inzet van hernieuwbare bronnen.

Terugverdientijden voor bedrijven zijn lang omdat de investeringen hoog zijn. Ook ontbreekt het, zeker bij kleinere bedrijven, vaak aan de benodigde technische kennis. Door grootschalige inzet en verdere technische ontwikkeling kan duurzaam energiegebruik ook tot kostenbesparing leiden.

Soms zit er nog een stap tussen naar fossielarm. Bijvoorbeeld bij het benutten van restwarmte van de industrie. Benutting van restwarmte kunnen we ook als energiebesparing zien, omdat die warmte anders in de lucht of het water belandt en de ontvangers van die restwarmte (in woningen, bij het mkb of de glastuinbouw) dan minder fossiele brandstof hoeven te gebruiken. Bovendien blijft het benutten van restwarmte van de industrie ook van belang, zelfs als het gebruik van fossiele brandstoffen langzaam stopt. Het is immers noodzakelijk dat we hoogwaardige energie efficiënt gebruiken.

De ingrijpende ontwikkelingen rond de oorlog in Oekraïne en de stijgende energieprijzen die daarvan het gevolg zijn, hebben Europa verenigd in de ambitie om de energietransitie verder te versnellen en daardoor minder afhankelijk te worden van fossiele energiebronnen en hun leveranciers. Complicerende factoren hierbij zijn de dreigende (energie)armoede, de stikstofcrisis en de

beschikbaarheid van menskracht en grondstoffen om de energie- en grondstoftransitie te realiseren. De plicht tot verduurzaming van het energieverbruik en de onderzoeksplicht voor energiegrootverbruikers (inclusief ETS) per 2023 ondersteunen het proces.

DCMR heeft in 2021 een programma energietransitie en circulaire economie vastgesteld, waarin vijf meerjarige doelen zijn opgenomen.

- Door kennisnetwerken en samenwerking versterken we onze kennispositie op energietransitie en circulariteit.
- Onze VTH-aanpak zorgt voor een versnelling van duurzame initiatieven.
- Wij hebben kennis van opwekken van duurzame energie en nieuwe energiedragers en hun impact op de leefomgeving
- We bevorderen het gebruik van secundaire grondstoffen op een veilige en verantwoorde manier.
- We willen bijdragen aan regelgeving die bijdraagt aan een landelijk 'level playing field' voor duurzame initiatieven, die de transitie versnellen.

De coalitieakkoorden van de gemeentelijke participanten tonen geen wijziging in 2022 ambitie op het gebied van Energietransitie en Circulaire economie. Lokale partijen die in veel gemeenten een duidelijker stempel drukken op de akkoorden laten wel accentverschuivingen zien waarbij in het algemeen meer aandacht aan de directe leefomgeving wordt geschonken.

BELEIDSOPGAVE Duurzaamheid

GEBIEDSSOORT

De energietransitie is nodig bij alle sectoren, dus niet alleen bij de industrie en op bedrijventerreinen, maar ook bij in de gebouwde omgeving, bij mobiliteit en bij de land- en (glas) tuinbouw.

SCOPE

Energietransitie is bij alle sectoren nodig. Wij hebben veel contacten bij het midden- en kleinbedrijf en kunnen deze bedrijven adviseren, stimuleren, voorlichting geven en processen die verband houden met de energietransitie versnellen. Dit kan door vergunningverlening en toezicht en handhaving. De ruimtelijke inpassing van transitiemaatregelen in relatie tot de veiligheid en leefbaarheidsaspecten, is eveneens van groot belang. Denk aan toepassingen voor warmte uit geothermie of waterstof en ammoniak.

DOELSTELLING

Wij willen de energietransitie bespoedigen en faciliteren met onder meer het instellen van een Kennisteam energietransitie. Dit doen we met initiatieven die gaan over de energietransitie en de daarbij behorende inpassingsvraagstukken met het oog op veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving.

AANPAK EN ACTIVITEITEN

Vooraf stemmen we met gemeenten en provincie de volgende programma's en aanpak af:

BASISINDUSTRIE

Het Rijk wil dat de basisindustrie in 2050 klimaatneutraal is. Het gaat dan om innovatie, radicale opschaling van industriële technieken zoals waterstof, koolstofafvang en -opslag (CCS), elektrificatie, circulaire technieken, infrastructuur en wet- en regelgeving. Haven- en industriegebied Rotterdam is aangewezen als NOVI-gebied. Dit betekent dat het Rotterdamse havencomplex invulling moet geven aan de energietransitie en steeds meer circulair moet produceren. Het doel is het integreren van initiatieven om de energietransitie te versnellen.

Rotterdam, de Provincie Zuid-Holland, het Rijk en het Havenbedrijf Rotterdam hebben een waterstofvisie. Een consortium van bedrijven heeft al een aantal concrete waterstofprojecten. En er zijn 'versnellingshuizen' energietransitie/circulaire met het Rijk, de Provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en DCMR. Dit vraagt specifieke kennis en capaciteit van ons: een programma waarin meedenken, adviseren en versnellen van de verduurzaming van de basisindustrie centraal staat.

BEDRIJVENTERREINEN

We voeren energiescans uit en we werken samen met BIZ-en (Bedrijven investeringszone) om energieneutrale bedrijventerreinen te realiseren. Hierbij zijn vervoersscans inbegrepen. Wij ondersteunen de samenwerking tussen bedrijven aan duurzaamheidsinitiatieven.

GEBOUWEN

We adviseren bij de ontwikkeling en de aansluiting van het warmtenet op gebouwen.

BEDRIJVEN

We passen vergunningen aan waardoor bedrijven maatregelen nemen zodat ze daarna gereed zijn om warmte uit te koppelen. We verkennen de beperking van de inzet van hoogwaardige energie. Dit doen we door bewezen duurzamere technologie als een BBT-maatregel voor te schrijven. Bij vergunningplichtige bedrijven besteden we in vooroverleggen aandacht aan de energietransitie mogelijkheden.

We faciliteren duurzame initiatieven van bedrijven. Dit doen we met extra aandacht en meedenkkracht bij RO-, vergunning- en m.e.r.-procedures (kennisopbouw om initiatief te versnellen).

INDICATOREN

- Inventarisatie van de beschikbare restwarmte bij industriële bedrijven.
- Aantal vergunningen dat via de versnellingstafelaanpak (binnen project doortastend vergunningverlening) bijdraagt aan energietransitie (inclusief doorloopsnelheid).
- Aantal m.e.r.-procedures die aandacht vragen voor de energietransitie en circulaire economie.
- Percentage van energierelevante bedrijven die energietransitie advies hebben ontvangen van het energietransitieteam.
- Hernieuwbare energie-opwekking Rijnmond.
- Aantal kiloton vermeden CO₂ uitstoot door energietransitie.
- Voorbeelden van duurzaamheidsadviezen over ruimtelijke ontwikkelingen aan gemeenten.
- Aantal bedrijven dat mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie benut, gespecificeerd op het soort duurzame energie.

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN

Het focuspunt energietransitie heeft een relatie met veiligheid (focuspunten procesveiligheid en incidenten voorkomen) en leefbaarheid (focuspunten geur- en geluidhinder voorkomen). Dit begint bij het nemen van bronmaatregelen om geur- en geluidemissie te voorkomen. Denk hierbij bijvoorbeeld het gebruik van warmtepompen. Maar daar beperkt het zich niet toe. Het gaat ook over het verantwoord omgaan met veiligheidseisen bij de keuze voor de toepassing van hernieuwbare of nieuwe brandstoffen (waterstof) of duurzame bronnen (geothermie). Tot slot gaat het bij die keuze over de inzet van hernieuwbare of nieuwe brandstoffen ook om het voorkomen van afval of het hergebruik van product bij terugwinning. Bij vergunningverlening en (ruimtelijke) advisering moet daarvoor aandacht zijn en het moet dit leiden tot concrete overwegingen.

[Terug naar tekst](#)

BIJLAGE 1.12 CIRCULAIRE ECONOMIE

INLEIDING

In 2030 moet Nederland 50 procent minder grondstoffen verbruiken en in 2050 moet Nederland een volledige circulaire economie hebben. In deze circulaire economie bestaat geen afval en gebruiken we grondstoffen steeds opnieuw. Zowel nieuwe als bestaande bedrijven zijn bezig met het ontwikkelen van circulaire initiatieven. Ze waarderen reststromen op zodat ze het als product of de grondstof kunnen gebruiken.

In de bijstelling van het focuspunt speelt dat DCMR in 2021 een meerjarig programma Energietransitie en Circulaire heeft vastgesteld (zie focuspunt energietransitie) om kennis en expertise, samenwerking en netwerken te versterken om zo de transitie te versnellen. Het vergroten van de kennis van milieu-effecten van nieuwe circulaire bouw- en grondstoffen en de risico's daarvan zijn benoemd.

BELEIDSOPGAVE

Duurzaamheid, veiligheid en gezondheid

GEBIEDSSOORT

Het gaat om alle gebiedssoorten in het werkgebied van DCMR.

SCOPE

Het betreft alle werkgebieden van DCMR, waarbij vooral aandacht is voor de ketensamenwerking van bedrijven en industrieën en het gebruik van groen en biomassa. Daarbinnen is aandacht voor een beperkt aantal pilotprojecten per jaar. Relevante hoofdprocessen binnen de aanpak zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving, advisering/beleid en ruimtelijke advisering.

DOELSTELLING

- We willen de circulaire economie bevorderen door het vergroten van het gebruik van secundaire grondstoffen.
- We willen dat bedrijven het gebruik van primaire grondstoffen verminderen.
- Het gebruik van hernieuwbare grondstoffen vindt op een veilige en verantwoorde manier plaats.
- We willen dat de bevordering van een circulaire economie een bijdrage levert aan de klimaatdoelstellingen.

AANPAK, ACTIVITEITEN EN PRIORITEITEN

De wet- en regelgeving voorziet nog niet goed in de transitie naar een circulaire economie. Er bestaan knelpunten, bijvoorbeeld als het gaat om de bestaande afvalstatus van een potentiële grondstof (als iets de status van afval heeft gekregen, gelden regels voor hoe bedrijven zich van afval moeten ontdoen). Voor belemmeringen moeten we verantwoorde oplossingen vinden binnen de kaders van gezondheid en veiligheid. Vooraf stemmen we met gemeenten en provincie de volgende programma's en aanpak af.

VERGUNNINGVERLENING

Gebruikmaken van de ruimte in de huidige regelgeving als het gaat om:

- keuze voor grondstoffen (preventie).
- verantwoord opwaarderen en hergebruik van afvalstoffen.
- de aanpak van belemmeringen.

Het uitvoeren van milieu-effectrapportages naar het sluiten van materiaalkringlopen.

TOEZICHT EN HANDHAVING

We gaan controleren (ketentoezicht) of bedrijven hun afvalstromen gescheiden houden en verantwoord gebruik maken van (secundaire) grondstoffen.

We houden toezicht op het verantwoord toepassen van bewerkte grond en circulaire bouwstoffen op of in de bodem.

ADVISEREN/BELEID

- Adviseren bij de transitie naar circulaire bedrijventerreinen.
- Bemensen van het adviesloket voor ondernemers en participanten.
- Adviseren over de opstelling van beleidsregels voor de bevordering van circulariteit.
- Versterken van de samenwerking met gemeenten, provincie, brancheverenigingen en andere Omgevingsdiensten bijvoorbeeld door het opzetten en gebruiken van het kennischakelpunt Circulaire economie en ZZS en het afstemmen van programma's.
- Adviseren over hoe circulariteit een bijdrage kan leveren aan de klimaatdoelstellingen bijvoorbeeld doordat broeikasgasemissies worden verminderd.

RUIMTELIJKE ADVISERING

We gaan ruimte (wettelijke en fysiek) zoeken voor de opslag van grondstoffen, zodat bedrijven de grondstoffen (opnieuw) kunnen gebruiken.

INDICATOREN

- Aantal m.e.r. procedures waarin een hoofdstuk is opgenomen met aandacht voor de energietransitie en/of circulaire economie.

- Actualisatie van vergunningen op basis van lap 3 (landelijk afval beheer plan).
- Aantal adviesvragen bij het Circulaire Economie-adviesloket
- Aantal innovatieve initiatieven op hergebruik van reststromen.
- Volume Grondstoffen gebruik (primaire, secundair)
- Aantal einde-afval oordelen.

VERBINDING ANDERE FOCUSPUNTEN

Het focuspunt circulaire economie heeft een relatie met het focuspunt ZZS. De aanwezigheid van ZZS in lucht, bodem, afval en afvalwater vormt een belemmering voor het veilig kunnen hergebruiken van materialen en grondstoffen. Daarnaast levert circulaire economie, met name door vermindering van het gebruik van primaire (fossiele) grondstoffen, een bijdrage aan het versnellen van de energietransitie en aan energiebesparing.

[Terug naar tekst](#)

BIJLAGE 2 BESCHRIJVING KOSTPRIJSMETHODIEK PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE BEDRIJVEN

GEMEENTELIJK BUDGETMODEL

De hoofdelementen van de nieuwe methodiek zijn:

- indeling van de bedrijven in categorieën, naar zwaarte en type;
- per type en categorie is er één bedrijfskental;
- een deel van het budget wordt besteed aan wettelijk verplichte borgingstaken.

Bedrijven kennen standaard een type en categorie indeling. Type heeft te maken met de juridische status, informatieplicht, meldings- en vergunningplichtig. Binnen elk type zijn bedrijven ingedeeld in categorieën naar zwaarte. In deze indeling zijn twee structurele kenmerken verdisconteerd, die bepalend zijn voor het effect op de omgeving:

- Milieurelevantie (veiligheid, lucht, geluid, bodem enzovoorts);
- Grootte en complexiteit;
- Handhaving, bezwaar en beroep zijn ingeregeld als opslagpercentage;
- Met het berekende totaalbudget per participant is een budget bepaald dat staat voor een basis kwaliteitsniveau. Het vormt daarmee een uitgangspunt voor de werkplanbesprekingen;
- Ten opzichte van het vorige punt is een disclaimer opgenomen voor een gelimiteerd aantal bedrijven.

Het gaat hierbij om bedrijven, die sterk bepalend zijn voor het budget voor een participant en waarvan de feitelijke situatie sterk afwijkt van de vergunde situatie, waardoor de budgettaire situatie overschat wordt. Niet-inrichtingsgebonden taken (bijvoorbeeld meldingen en maatwerk voor lozings buiten inrichtingen), wettelijke

taken die slechts voor enkele specifieke bedrijven gelden (bijvoorbeeld EPRTR beoordelingen) en bestuurlijke wensen (bijvoorbeeld aanvullende horecameetronden, met andere diensten van participanten gezamenlijke garage-acties uitvoeren, et cetera) maken geen deel uit van de systematiek.

Inzet op oprichtingsvergunningen maakt geen onderdeel uit van het basisbudget. Dit is maatwerk per participant en zal van jaar tot jaar sterk variëren.

TYPE CATAGORIE	A	B	C
1	0	3,1	10,45
2	1	3,7	15,55
3	1,6	8,7	20,9
4	1,6	23,6	51,3
5	1,6	23,6	79,4
6	1,6	65	130
7	1,6	65	300

PROVINCIAAL BUDGETMODEL

De uitgangspunten voor de budgetsysteematiek, zoals in hoofdstuk 6 opgenomen, gelden voor alle participanten. Omdat het voor de provincie om een beperkt aantal bedrijven gaat (circa 250), die allemaal vergunningplichtig zijn en relatief omvangrijk en complex, is de uitwerking voor bedrijven die onder bevoegd gezag van de provincie vallen veel gedetailleerder dan die voor gemeenten (circa 28.000 bedrijven). Daarnaast maakt voor de provincie de inzet op voorvallen en incidenten bij bedrijven (nog) geen onderdeel uit van de kostprijsystematiek. Om die redenen zijn beiden

apart beschreven in deze bijlage. De clusterindeling van de werkplannen is voor provincie en gemeenten identiek.

Het gaat om de volgende clusters:

- Reguleren;
- Wabo-toezicht;
- Handhaving;
- Bezwaar en beroep;
- Borgingstaken;
- Seveso/Brzo-toezicht;
- Overige VTH-taken.

Het cluster Seveso/Brzo-toezicht maakt geen onderdeel uit van de gemeentelijke werkplannen, daar alle Seveso/Brzo-plichtige bedrijven onder bevoegd gezag van de provincie vallen. Omdat voor de borgingstaken geldt dat het gaat om een gezamenlijke aanpak voor alle participanten, zijn die uitgewerkt in een apart hoofdstuk.

KOSTENPRIJSBEREKENINGSMODEL PROVINCIALE BEDRIJVEN

Met de uitwerking van het kostprijsberekeningsmodel is een risico-gestuurde budgetteringswijze mogelijk, die aansluit bij de gemeentelijke programmeringsmethodiek. Het kostprijsberekeningsmodel de provincie Zuid-Holland en bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1 De door de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten (OD's) ontwikkelde kengetallen voor de verschillende RIE-installaties en -activiteiten bij de provinciale bedrijven voor de Wabo-VTH-taken.
- 2 Een kwaliteitsboek met beschrijving van de werkzaamheden voor de verschillende RIE-installaties en -activiteiten.

- 3 Een gedetailleerde inventarisatie van alle RIE-installaties en -activiteiten voor alle provinciale inrichtingen.
- 4 Een rekenprogramma waarmee de benodigde tijd voor de diverse VTH-werkzaamheden bij de inrichtingen kan worden berekend.
- 5 Een handleiding voor de werking en het beheer van het rekenprogramma.

De uitkomsten van de berekeningen geven opgeteld een beeld van de totale tijdsbesteding voor de provinciale inrichtingen door de omgevingsdiensten.

De door de experts van de Zuid-Hollandse OD's ontwikkelde kengetallen voor de verschillende RIE-installaties en -activiteiten bij de provinciale bedrijven voor de WABO-VTH-taken

Het kostprijsberekenningsmodel is ontwikkeld om tot een kental te komen voor de uitvoering van de verschillende Wabo-milieutaken bij de provinciale bedrijven, de zogenoemde 'Grijze' Wm-VTH-taken.

Niet alle producten en diensten komen evenveel voor en niet alle producten vragen dezelfde deelwerkzaamheden. Ook binnen een bedrijf kunnen de hoeveelheid werk en de frequentie waarmee producten voorkomen verschillen. Zelfs bij bedrijven waar installaties uit dezelfde categorie staan. Dit geldt zowel voor de vergunningverlening als voor het toezicht en de handhaving. Er zijn daarnaast grote verschillen in de omvang van inrichtingen die tot dezelfde branche of dezelfde zwaarteklasse behoren.

Om die reden is ervoor gekozen voor de ontwikkeling van kentallen de individuele RIE-installatie als basis te nemen, gedifferentieerd naar de verschillende installaties. Hetzelfde doen we voor die activiteiten die niet in de RIE

worden genoemd, maar die wel aanwijsbare milieu- en veiligheidsaspecten kennen.

Een kwaliteitsboek met beschrijving van de werkzaamheden op het adequate niveau voor de verschillende RIE-installaties en -activiteiten

In het kwaliteitshandboek staat welke deelwerkzaamheden worden uitgevoerd in de aangegeven tijd voor de installatie. Het ontwikkelde kental betreft de werkzaamheden voor de vergunningverlening, vanaf het eerste contact met het bedrijf tot en met de definitieve vergunning. Hieronder vallen ook de werkzaamheden van de specialisten die intern bij de OD worden ingeschakeld en de administratieve en juridische handelingen door de vergunningverlener. Dit is niet het geval voor werkzaamheden voor de stap 'Beroep'. Deze werkzaamheden zijn zo uniek dat er geen standaard tijdsbesteding voor is ontwikkeld. De controle voor een individuele RIE-installatie of relevante niet-RIE activiteit bestaat uit diverse, per installatie verschillende deelwerkzaamheden. Die zijn beschreven in de kwaliteitsbeschrijving.

Een gedetailleerde inventarisatie van alle RIE-installaties en -activiteiten voor alle provinciale inrichtingen

Voor de ontwikkeling van de kentallen zijn niet de bedrijven of de branches het referentiepunt, maar de installaties en activiteiten die samen de bedrijven vormen. Om dit mogelijk te maken, zijn voor alle bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag de aanwezige RIE-installaties en overige activiteiten geïnventariseerd. De kentallen voor tijdsbesteding in de VTH-werkzaamheden zijn daarmee geënt op de primaire, voor het milieu en de veiligheid relevante onderdelen van de inrichtingen.

De kentallen per installatie, de standaardtijden, worden omgerekend naar een kental voor de individuele bedrijven. Het rekenmodel is daarvoor het aangewezen instrument. De hieruit voortkomende tijdsbesteding voor het bedrijf wordt vervolgens gekoppeld met de producten uit de PDC.

Een rekenprogramma waarmee op basis van de ontwikkelde kentallen de benodigde besteden tijd (uren) voor de diverse VTH-werkzaamheden bij de inrichtingen wordt berekend

Het gaat in de vergunningverlening alleen bij uitzondering om een veranderingsvergunning voor één nieuwe installatie. In de praktijk bestaan inrichtingen uit meerdere installaties, al dan niet van RIE-categorie. Ook zijn niet-RIE activiteiten vaak onderdeel van een bedrijf. Als meerdere installaties tegelijkertijd vergund worden, is het niet nodig het hele proces voor iedere afzonderlijke installatie te volgen.

Daardoor is een reductie mogelijk ten opzichte van de opgetelde tijdsbestedingen voor de installaties en activiteiten. Om die reductie te berekenen, hebben we in het rekenmodel reductiefactoren opgenomen. Met het rekenmodel wordt de tijdsbesteding per jaar per bedrijf berekend. Hiervoor wordt voor elk vergunningsproduct de frequentie vermenigvuldigd met de tijd. De som van die uitkomsten is tijd die voor een bedrijf jaarlijks nodig is voor vergunningverlening.

Een handleiding waarin de werking is beschreven en het beheer van het rekenprogramma wordt voorgesteld

De kern van de uniforme begrotingssystematiek is dat de kentallen door de vijf diensten op dezelfde wijze worden vastgesteld met het rekenprogramma. Daarvoor is het nodig dat het beheer van de berekeningen en factoren in het rekenmodel in één hand ligt.

Deze beheeractiviteiten zijn:

- Het invoeren van nieuwe kentallen uit het kentallenbeheer.
- Het updaten van het rekenmodel ten behoeve van nieuwe producten of diensten.
- Het wijzigen van reductiefactoren.
- Gebruik van het rekenmodel voor het opstellen van analyses.

Bij het beheer van het rekenmodel hoort ook dat we periodiek de gebruikte rekenwijze tegen het licht houden. De ingangsgegevens, het gebruik van reductiefactoren en de manier waarop de matrix is ingedeeld, kunnen allemaal bijdragen aan een afwijking tussen het berekende kental en de tijdschrijfgegevens. Het beheer van de inventarisatie van de inrichtingssamenstelling ligt bij de OD's zelf. Een verandering waarbij ook het aantal installaties of activiteiten verandert, moet worden doorgevoerd in het inventarisatieblad van het rekenmodel.

CLUSTER BORGINGSTAKEN

De werkzaamheden die nodig zijn om aan de kwaliteitseisen van de Omgevingswet te voldoen, noemen we de 'borgingstaken'. Er gelden eisen voor het beleid en de uitvoering van regulering, inspectie en handhaving. De werkwijze omvat een plan-do-act-cyclus, die helemaal moet worden doorlopen.

Het maximum aantal uren dat wij jaarlijks voor deze taken inzetten, bedraagt 6.500. Dit is nu toereikend om de verplichte borgingsproducten op een voldoende niveau te realiseren.

BORGINGSTAKEN

De volgende activiteiten vallen onder de borgingstaken:

- Meerjarenprogramma
- Jaarprogramma
- Nalevingstrategie
- Kwaliteitsborging
- Beheer risicoanalyse model RIAN
- Volgen ontwikkelingen
- Extern overleg

MEERJARENPROGRAMMA

DCMR actualiseert de meerjarenprogrammering één keer in de vier jaar. Het meerjarenprogramma (MJP) geeft de gezamenlijke visie van de participanten op de zogenaamde focuspunten weer. De focuspunten zijn in het MJP uitgewerkt. Ze dienen als dienstbreed (programmatisch) uitvoeringskader voor de jaarplannen van de verschillende afdelingen. In deze jaarplannen laten de afdelingen zien op welke manier zij aan de visie en doelstellingen gaan bijdragen.

Met duidelijke doelstellingen wil DCMR zichtbaar maken op welke manier haar inspanningen bijdragen aan maatschappelijke doelen en daarmee aan de gezamenlijke visie van participanten. Om de onderbouwing van het meerjarenprogramma op peil te houden zijn monitoring, informatie en analyse nodig. Dat kost elk jaar tijd, net als het bijhouden van relevante ontwikkelingen.

Ook leiden nieuwe focuspunten tot nieuwe protocollen om data verzamelen ten behoeve van de KPI's uit het MJP. De protocollen dienen ook om de datakwaliteit te toetsen en voor de verslaglegging over bereikte doelen.

JAARPROGRAMMA

Het jaarprogramma omvat het programmeren van werkzaamheden voor regulering, toezicht en handhaving in brancheplannen, de doelgroep-analyse en het actualisatieprogramma voor de vergunningverlening. Een groot deel daarvan pakt DCMR planmatig aan. De werkzaamheden omvatten daarom het opstellen van de brancheplannen en het actualisatieprogramma. De vertaling daarvan naar de werkplannen (het uitwerken van de participant-specifieke impact) is niet inbegrepen. Ook de uren voor de projectleiding zijn niet inbegrepen. We zetten tijd in voor data-analyse op strategisch en tactisch niveau. Ook nemen we een evaluatie op van de doelen.

NALEVINGSTRATEGIE (TOEZICHT, SANCTIE, GEDOOG).

Eens in de vier jaar vindt een herziening van de nalevingstrategie plaats. Daarnaast houdt DCMR jaarlijks de ontwikkelingen en de actualiteit bij. De inzet op deze post was de afgelopen jaren vooral gericht op de uitwerking van het instrument doelgroepanalyse. Ook is er aandacht voor de wijze waarop sancties, termijnen en het uitvoeren daarvan worden gehanteerd en afgestemd.

KWALITEITSBORGING

Jaarlijks actualiseren we de protocollen vergunningverlening, toezicht en handhaving, productaudits, intervisie en procesreviews. Op deze post zetten we ook in op digitalisering van handhavingsbevindingen met een digitale checklist en handleidingen voor toezicht en vergunningverlening.

BEHEER RISICOANALYSEMODEL (RIAN)

Het RIAN vraagt onderhoud. Bulkgegevens, zoals de Inspectieview Milieu (IvM) en de Inspectieview Bedrijven (IvB) komen breder beschikbaar. Ook externe gegevens over de naleving binnen branches en individuele bedrijven komen daardoor beschikbaar. Hiervoor zal een model worden ingepast in RIAN. Onder het beheer van het RIAN valt de doorontwikkeling van Rudis en digitale checklists, waarmee we zorgdragen voor de registratie van gegevens.

VOLGEN VAN ONTWIKKELINGEN IN BELEID, REGELGEVING EN JURISPRUDENTIE

In de PUMA-processeisen is het volgen van ontwikkelingen in beleid, regelgeving en jurisprudentie een voorwaarde om VTH-taken op niveau te kunnen uitvoeren. Voor de voorbereiding en implementatie van de omgevingswet wordt een deel van de borgingstaken ingezet.

VOEREN VAN EXTERN OVERLEG, GERICHT OP DE UITVOERING

De PUMA-processeisen omvatten overleg met parket, politie, brandweer en waterkwaliteitsbeheerder. Daarbij gaat het onder meer om het verwerven, beheer en onderhoud van externe data. Het gaat om het deel van het werk dat redelijkerwijs kan worden omgeslagen over alle categorieën bedrijven.

APPENDIX 2 VAN BIJLAGE 2: TAKEN BINNEN BUDGET

Onder het budget vallen alle taken die een direct gevolg zijn van het gegeven dat een participant bevoegd gezag is voor een bedrijf. Dat kan zo zijn door wet- en regelgeving, bindende afspraken of algemeen aanvaarde praktijk. Een participant heeft daardoor geen keuzevrijheid om een bepaalde taak wel of niet uit te voeren. Deze bijlage biedt een overzicht van deze taken. Voor de duidelijkheid geven we ook voorbeelden van taken die niet onder het budget vallen.

DIRECTE TAKEN DIE VERDISCONTEERD WORDEN IN BEDRIJFSKENTALEN

A REGULEREN

Vergunningen

- alle soorten vergunningen: revisie, ambtshalve, wijziging, reguliere en uitgebreide procedures
- actualisatietoetsen
- afgebroken procedures
- specialistisch advies (lucht, veiligheid, geluid, bodem, energie, verkeer)
- wettelijk verplichte coördinatie (VRR, WVO, gemeenten)
- bijdrage juristen
- bijdrage coördinator
- alle onderwerpen die op grond van wet of algemeen aanvaarde praktijk behandeld worden, dus ook verruimde reikwijdte (energie, vervoer), afvalwater
- goedkeuringsbesluiten 4.1
- Relatiebeheer (contacten en adviezen, buiten formele procedures om)
- Opstellen maatwerkvoorschriften
- OBM (Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets)
- Behandelen meldingen

B TOEZICHT EN HANDHAVING

- alle soorten controles, administratief, preventief en repressief
- handhavingstrajecten, bestuursrechtelijk en strafrechtelijk (dwangsommen, PV, bezwaar, beroep)
- BSB-m (bestuurlijke strafbeschikking milieu)
- beoordeling rapportages
- specialistisch advies (lucht, veiligheid, geluid, bodem, energie, verkeer)
- bijdrage juristen
- bijdrage coördinatoren
- taken afvalwater (onder meer monsternamen)
- QRA-beoordeling en -toetsing
- behandeling klachten en incidenten
- relatiebeheer (contacten buiten controles of formele procedures)

C BORGINGSTAKEN

- meerjarenprogramma
- opstellen jaarprogramma
- evaluatie jaarprogramma
- handhavings-, gedoog-, toezicht- en sanctiebeleid
- kwaliteitsborging
- volgen en vertalen ontwikkelingen in beleid, regelgeving, normering, jurisprudentie
- extern overleg gericht op de uitvoering

TAKEN DIE WEL IN HET BASISBUDGET VALLEN, MAAR NIET IN HET BEDRIJFSKENTAL VERDISCONTEERD WORDEN

Specifieke taken die bij een deel van de bedrijven voorkomen en die niet aan één categorie te koppelen zijn:

- BRZO-inspecties, inclusief coördinatie en opleidingen. De overige taken die ook bij BRZO-bedrijven uitgevoerd moeten worden, zoals vergunningverlening en andere inspecties, zijn verdisconteerd in het jaarkental.
- Veiligheidsrapporten, beoordeling (vijfjarencyclus)
- E-PRTR (beoordelen milieujaarverslagen)

VOORBEELDEN VAN TAKEN DIE NIET ONDER HET BUDGET VALLEN

Sommige taken zijn in zekere mate bedrijfsgebonden en hebben ook een wettelijke basis, maar slechts een deel van de participanten heeft de taak bij DCMR belegd. Om die reden handhaven we voor deze taken de huidige vorm van financiering. Deze taken worden niet onder het basisbudget gebracht.

Dit geldt voor de volgende vier soorten taken:

- WABO-regie (provincie, Rotterdam, Bernisse)
- BIBOB-toetsingen (provincie en Rotterdam)
- Handelingen (niet-locatiegebonden activiteiten die milieubelasting met zich meebrengen)
- BRIKS-taken (WABO)
- WBB bodemsaneringen

APPENDIX 3 VAN BIJLAGE 2: STANDAARDCORRECTIES DCMR OP VNG-INDELING

Voor een aantal branches is de gehanteerde VNG-indeling in de praktijk niet passend. Daarom worden voor die branches standaard de categorie-indelingen aangepast. Deze handelwijze zetten we voort. DCMR categorieën 6 en 7 zijn toegevoegd voor de branches afvalbedrijven, droge bulk, scheepswerven en spoorweginrichtingen. Het gaat om de volgende correcties:

SOORT INRICHTING	VNG	DCMR	TOELICHTING
Autodemontage	3	6	
Radarinstallaties	6	1	
Gasdruk- en regelininstallatie < 200 MVA	2	1	
Gasdruk- en regelininstallatie 200 – 1000 MVA	4	2	
Gasdruk- en regelininstallatie > 1000 MVA	5	4	
Garages, diverse categorieën, alle	2	3	
Benzine-servicestation zonder LPG	2	3	met LPG ongewijzigd (cat 4)
Sporthal, sportcomplex	3	2	
Detailhandel. met vuurwerk	1	5	
Ziekenhuizen	2	3	
Chemische wasserijen	2	3	
Treinstations	3	2	
Windmolens	4	1	
Opslag butaan propaan, LPG,			
Droge bulk	4	6	
Op-overslag/puinbrekers	3	6	
Scheepswerven	5	6	
Composteerders top/dop	5	6	
Spoorweginrichtingen ⁴	4	7	
bovengronds, < 2 m ³	2	1	2 tot 8 m ³ ongewijzigd (cat 3)

BIJLAGE 3 TOELICHTING OP TOEZICHTSTRATEGIE

Toezichtstrategie heeft betrekking op de wijze waarop DCMR het toezicht vormgeeft. Toezicht is maatwerk. De methodiek om de maatwerkaanpak vorm te geven, bestaat uit twee stappen:

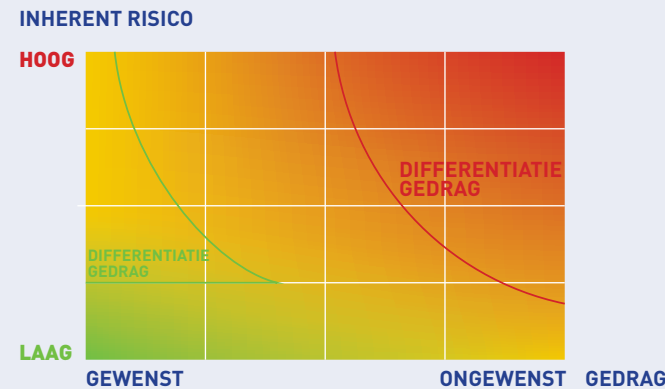
STAP 1: KOPPELING ANALYSEMODEL - TOEZICHTSTRATEGIE

De koppeling tussen het risiconiveau en de inzet van toezicht komt als volgt tot stand:

- 1 DCMR analyseert het bedrijvenbestand op basis van het risiconiveau volgens het risico-analysemodel RIAN.
- 2 Bij provinciale bedrijven, zoals raffinaderijen en chemiebedrijven, wordt ook het risiconiveau per (type) RIE-installatie of activiteit bepaald.
- 3 DCMR deelt de branches op basis van de risicoanalyse in naar hun zogenoemde toezichtintensiteit. Per branche bepaalt DCMR vervolgens aan de hand van een nadere analyse welke aandacht een afzonderlijk bedrijf krijgt.

Het in kaart brengen van de verschillende risico's is een voorwaarde om de maatwerkaanpak op een goede manier vorm te geven. Binnen DCMR worden risico's geanalyseerd aan de hand van het Risico-analysemodel (hierna: RIAN). Het RIAN is richtinggevend bij het vaststellen van het risiconiveau van de branches en bedrijven en installaties. Het RIAN stelt DCMR in staat om binnen het gehele bedrijvenbestand prioriteiten te stellen. Dit gebeurt aan de hand van de eerdergenoemde elementen van risico: 'effect' en 'kans'.

Het bedrijvenbestand wordt in RIAN geanalyseerd aan de hand van de twee aspecten van risico: het effect dat kan optreden en de kans dat het effect daadwerkelijk optreedt. In het model is gedrag als maatgevend genomen voor de kans dat een effect zal optreden. Op basis van dit inzicht - en aangevuld met branche kennis - stelt DCMR de intensiteit van het toezicht vast.

Figuur 1: Schema toezicht intensiteiten

De gebieden waar gedragsaspecten een rol spelen worden gemarkeerd door de groene (betere prestatie dus minder aandacht nodig) en rode lijn (meer aandacht door minder goede prestatie) in het schema. Hoe grijszer hoe meer toezicht.

Door de indeling vindt op twee manieren differentiatie in de aanpak plaats:

1. Verticale (y-las)

Op de y-as worden branches ingedeeld op basis van het inherente risico. Hier gaat het om de risicoscores van de branches op de milieuthema's inclusief de weging van focuspunten uit het MJP. De hoogste score op een van de milieuthema's en de aanwezigheid van focuspunten uit het MJP per thema bepaalt de plaatsing. Onderaan de as bevinden zich de branches met het laagste inherente risico. Bovenaan de as bevinden zich de branches met het grootste inherente risico.

Aan elke branche is bij 'gemiddeld' gedrag een basis-toezichtniveau gekoppeld. Uitgangspunt voor de mate van aandacht, is dat het toezichtniveau intensiever is, naarmate het inherente risiconiveau inclusief het aantal focuspunten van de branche groter is.

Binnen complexe bedrijven zoals raffinaderijen en tank op- en overslagbedrijven is er bovendien sprake van milieuthemascores per type installatie. Dit is nodig, omdat veel milieuthema's al resulteren in een hoogste score (zie bijlage 3) en er gezien de complexiteit ook binnen die hoogste score een onderverdeling noodzakelijk is om effectief toezicht uit te kunnen voeren.

2. Horizontale (x-las)

De horizontale as differentieert de bedrijven binnen branches ten opzichte van elkaar op basis van gedragsaspecten (kans). Deze indeling maakt het mogelijk het basis-toezichtniveau van de in positieve zin (minder toezichtlast) of in negatieve zin (meer toezichtlast) bij te

¹⁵ Zie bijlage 5 met definitie voor maatwerk

¹⁶ zie bijlage 5 met definitie voor risico

stellen. Het gedrag is ook bepalend voor het al of niet aanpassen van het in te zetten instrumentarium.

De groene en rode lijn in het schema markeren de gebieden waar gedragsaspecten een rol spelen. Deze (gekromde) lijnen laten zien dat gedragsaspecten een grotere rol spelen naarmate het inherente risiconiveau groter wordt. Dit wil zeggen dat bij bedrijven die in de hoogste risicocategorie vallen, eerder sprake is van een individuele aanpak op basis van gedragsaspecten dan bij bedrijven die in een lagere risicocategorie vallen.

Op basis van gedragsaspecten deelt DCMR de bedrijven binnen een branche in drie groepen in:

Bedrijven met gedragscore neutraal (score RIAN: 1 of 2)

Bij deze bedrijven spelen gedragsaspecten minder of geen rol. De toezichtintensiteit op deze bedrijven wordt niet aangepast op basis van de gedragsaspecten.

Bedrijven met ongewenst gedrag (score RIAN: 3)

De bedrijven met een slecht naleefgedrag bevinden zich aan de rechterzijde van de rode lijn in het schema. Voor deze bedrijven wordt, in afwijking van het basis-toezichtniveau, extra toezichtcapaciteit gereserveerd. Dit is gerechtvaardigd omdat het slechte naleefgedrag van de bedrijven de kans op overtredingen verhoogt.

Bedrijven met gewenst gedrag (score RIAN: 0)

Bedrijven met een bewezen goed naleefgedrag en verdient vertrouwen, bevinden zich aan de linkerzijde van de groene lijn in het schema. Deze bedrijven verdienen minder toezichtlast omdat de kans op overtredingen minder aanwezig is. De verminderde toezichtlast komt tot uiting in de aanpassing van de instrumentenmix¹⁷.

STAP 2: GEMOTIVEERDE KEUZEVRIJHEID INSTRUMENTENMIX

De 'aanpak op maat' kent dus meerdere toezichtintensiteiten voor branches en bedrijven met daarbinnen differentiatiemogelijkheden op basis van gewenst of ongewenst gedrag. En bij provinciale bedrijven is bovendien sprake van differentiatie voor installaties en activiteiten. Iets dergelijks geldt ook voor de gemeentelijke bedrijven maar daarbij wordt de noodzaak voor maatwerk vooral bepaald door het inherent risiconiveau en het gedrag.

De 'aanpak op maat' gaat ervan uit dat per branche/bedrijf een afweging plaatsvindt met betrekking tot de in te zetten toezichtinstrumenten om tot een juiste mix van deze instrumenten te komen. Ter ondersteuning daarvan is er sinds 2018 binnen DCMR een zogeheten toezichtslab actief. Een gedragskundige, een criminoloog, een communicatie-expert en een beleidsmedewerker werken samen met branchetrekken aan effectiever toezicht. Het doel is om via experimenten – opgezet en uitgevoerd in samenwerking met de afdeling Inspectie en Handhaving – preventieve en repressieve instrumenten te verbeteren en uit te breiden. Steeds vanuit de ambitie om het toezicht effectiever te maken. Deze werkwijze heeft mogelijk ook invloed op de sanctiestrategie (zie hoofdstuk 5).

Voorbeelden van een 'instrumentenmix op maat' zijn combinaties van informeren over wetgeving, het in samenwerking met brancheorganisaties starten van informatiecampagnes, begeleiden van buurtleden, inzet van mediation, toezicht op systemen, fysieke controle op maatregelen, het verplichten tot het uitvoeren van een live-test en/of een onderzoek naar de veiligheidscultuur.

De verdere professionalisering van het toezicht leidt tot nieuwe inzichten, het gebruik van nieuwe technieken en aanpassingen in de organisatie. Een ontwikkeling die nu al zichtbaar is, is het toenemende gebruik van remote sensing, evenals andere innovatieve vormen van digitaal toezicht. Bij dit laatste gaat het bijvoorbeeld om het op afstand uitlezen van registraties. Daarnaast speelt gerichte communicatie, in welke vorm dan ook, een steeds grotere rol bij het realiseren van een hogere nalevinggraad.

UITGANGSPUNTEN BIJ TOEZICHTSTRATEGIE

De toezichtstrategie kent de volgende zes hoofduitgangspunten. Deze hoofduitgangspunten zijn een dwarsdoorsnede van de uitgangspunten uit beleidsdocumenten van onze participanten. Dit zijn de bijlage risicogericht toezicht van de nota VTH, het Integraal HandavingsPlan (IHP) Rotterdam en afspraken met regiogemeenten.

- 1 Het toezicht is risicogericht.
- 2 Het toezicht is maatwerk. De intensiteit van het toezicht is gerelateerd aan het risico en de prestatie van de bedrijven. DCMR baseert de keuze van het toezichtinstrument op het te verwachten effect op regelnaleving en overlastreductie.
- 3 In het geval van provinciale bedrijven zijn aandachtspunten beschreven, die bij onderdelen van installaties of activiteiten in ieder geval aandacht vragen bij preventief toezicht.
- 4 De branchepunten toezicht beschrijven hoe het maatwerk eruitziet.
- 5 De verantwoordelijkheid voor het naleven van wet en regelgeving ligt primair bij het bedrijf.

Bij het toezicht wordt gebruik gemaakt van een breed palet van toezichtinstrumenten. Preventieve aanpak is vooral gericht op de thema's veiligheid, lucht, bodem, afval en afvalwater. In branches waar deze thema's een essentiële

¹⁷ In plaats van een fysieke controle kan bijvoorbeeld worden ingezet op toezicht op afstand of de zelfcontrole.

score (3) hebben, is jaarlijks aandacht voor het thema vereist. De thema's geluid en geur worden voornamelijk repressief aangepakt. Mobiliteit wordt, waar aan de orde, meegenomen bij het thema energie. Voor een aantal bedrijven binnen enkele branches zijn voor sommige thema's afspraken met externen gemaakt. Het toezicht hier vindt projectmatig plaats. Bij de thema's lucht en afvalwater nemen de ZZS-stoffen een belangrijke plek in. Bij het thema afval wordt specifiek aandacht besteed aan circulaire economie.

DCMR hanteert bij de uitvoering van risicogericht toezicht daarnaast de volgende uitgangspunten:

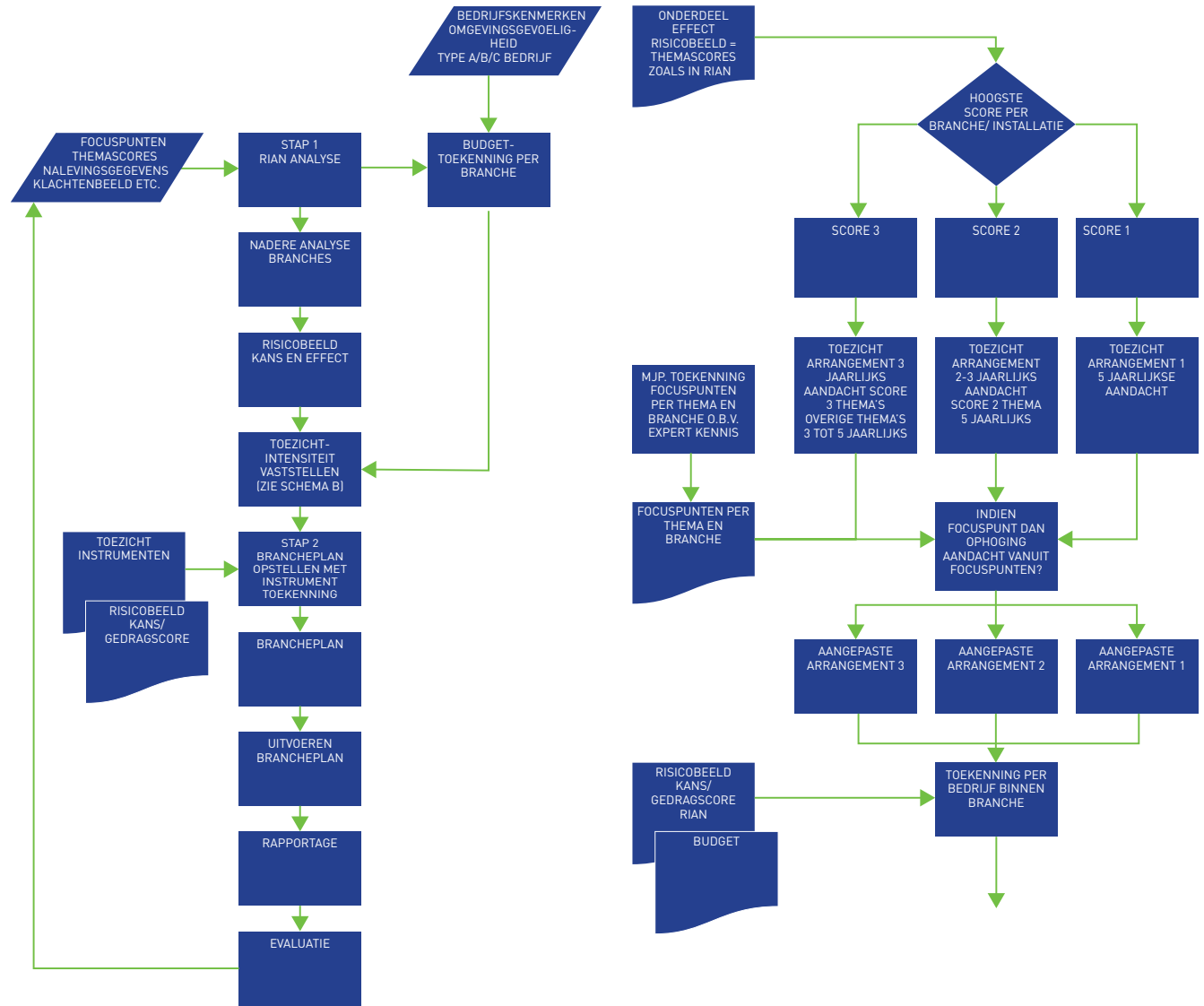
- Toezicht vindt plaats aan de hand van een branchegerichte benadering.
- De risico's worden ingeschat op basis van:
 - de potentiële gevolgen van de activiteiten voor het milieu, de veiligheid en gezondheid in de omgeving en duurzaamheid, op brancheniveau, per bedrijf, per installatie of activiteit.
 - de mate van naleving en het daarbij vertoonde gedrag.
 - de blinde vlek, ofwel: als DCMR 'lang' niet is geweest.
 - opkomende problemen en lokale prioriteiten.
 - klachten of incidenten.
 - inschatting en bevindingen van de toezichthouder.
 - in het geval van Brzo/RIE-4-bedrijven en andere risicorelevante bedrijven ook de veiligheidsprestatie van het bedrijf, de procesveiligheid en de heersende veiligheidscultuur.
 - het (actuele) overzicht van het vergunningenbestand.
- Bij alle PZH-bedrijven scoort minimaal één thema van de preventieve aanpak een 3. Daardoor zal hier jaarlijks

toezicht plaatsvinden, meestal in de vorm van een inspectie ter plaatse. Dit is overeenkomstig Europese eisen in de RIE. Bij de provincie is het onderscheid gemaakt tussen jaarlijks (score 3) en vijfjaarlijks (score 1 of 2) op basis van themascores. De toezichtfrequentie kan daardoor binnen een bedrijf per installatie en thema variëren.

- Bij de meeste gemeentelijke bedrijven zal de aandacht meer variëren, omdat thema's bij veel van deze bedrijven lager scoren dan 3. De toezichtfrequentie bij gemeentelijke bedrijven is daardoor meestal lager. Ook bij bedrijven die vallen onder gemeentelijk bevoegd gezag, betekent een themascore 3 dat het bedrijf jaarlijks aanlicht krijgt. Een score 1 betekent dat een bedrijf elke vijf jaar aandacht krijgt. Bij een score 2 is dat eens per drie jaar.
- De wijze en frequentie van toezichthouden hangt voor alle bedrijven af van een branchegerichte benadering en de uitgangspunten van het risicogericht toezicht.
- De branchegerichte benadering passen we daarnaast toe op meer ketengerelateerde activiteiten en activiteiten buiten inrichtingen, zoals asbest, evenementen en bodemverontreiniging.
- Door de branchegerichte benadering werd het noodzakelijk hulpstructuren op te zetten. Zo zijn er gebiedscoördinatoren aangesteld. Wanneer de omgevingswet van kracht wordt, moet deze afstemming nog meer aandacht krijgen.
- Voor toezicht maken we gebruik van op de branche toegesneden mix van toezichtinstrumenten, eventueel per bedrijf of groep bedrijven aangepast aan het naleefgedrag en klachten.

18 Voor gemeentelijke bedrijven betekent aandacht niet dat ieder bedrijf incidenteel aandacht krijgt, maar wel het thema binnen die branche.

Schematische toelichting bij de toezichtstrategie en de hiervoor beschreven uitgangspunten (zie ook paragraaf 4).

Figuur 1: Schema A. schematische weergave proces toezichtstrategie – Schematische toelichting bij het onderdeel toezichtintensiteit vaststellen zoals in bovenstaand schema is opgenomen.

Figuur 2: Schema B. Nadere uitwerking onderdeel toezichtintensiteit bepalen.

INHERENTE RISICOSCORE THEMAS PER BRANCHE

- 0** branchecluster heeft (potentieel) geen invloed/bijdrage aan thema in Rijnmondgebied
- 1** branchecluster heeft (potentieel) enige invloed/bijdrage aan thema in Rijnmondgebied
- 2** branchecluster heeft (potentieel) belangrijke invloed/bijdrage aan thema in Rijnmondgebied
- 3** branchecluster heeft (potentieel) zeer veel invloed/bijdrage aan thema in Rijnmondgebied

BRANCHE	LUCHT	STANK	VEILIG-HEID	GELUID	BODEM	ENERGIE	AFVAL	AFVAL-WATER	VERVOERS-MANAGE-MENT	TOTAAL SCORE
Akkerbouw	1	1	1	0	2	0	1	1	0	7
Afval (beheer) (provinciale bedrijven)	2	2	2	2	3	2	3	2	3	21
Autodemontagebedrijven	1	1	1	2	2	2	3	2	1	15
AWZI en Tankcleaners	1	2	1	2	2	3	3	3	3	20
Bouwnijverheid	1	0	1	1	1	1	1	0	2	8
Chemie (provinciaal bevoegd gezag)	3	2	3	2	2	3	2	3	2	22
Chemie (gemeentelijk bevoegd gezag)	3	2	3	2	2	3	2	2	2	21
Textiel (reinigings-) bedrijven	2	1	1	0	2	2	1	2	0	11
Composteerders-TOP-DOP	1	3	1	2	2	2	3	3	1	18
Droge bulk	2	0	1	2	2	2	0	0	2	11
Spoorweginrichtingen	1	0	3	2	2	1	0	1	1	11
Energie en water excl gasdruk meet en regelstations cat B en C	1	0	1	0	0	1	0	1	0	4
Energie en water gasdruk meet en regelstations cat B en C	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Energiebedrijven	3	1	2	2	1	3	1	1	2	16
Motorvoertuigen en -herstelinrichtingen	1	1	1	1	2	1	2	2	0	11
Glastuinbouw	2	0	1	1	1	3	2	3	2	15
Grafische activiteiten	1	0	1	1	1	2	1	2	1	10
Groot- en detailhandel	0	0	0	1	0	2	1	1	2	7

BRANCHE	LUCHT	STANK	VEILIG-HEID	GELUID	BODEM	ENERGIE	AFVAL	AFVAL-WATER	VERVOERS-MANAGE-MENT	TOTAAL SCORE
Horeca	0	2	0	3	0	1	2	2	1	11
Installaties	1	0	1	1	1	1	0	1	0	6
Metaalrecycling	1	2	2	2	2	2	3	3	2	19
Metaalelektro	1	1	1	1	2	1	1	1	1	10
Onderwijs	0	0	1	1	0	2	1	0	1	6
Op- en overslag (tank)	3	2	3	1	3	3	1	2	2	20
Op- en overslag afvalbedrijven	1	2	1	2	2	2	3	3	3	19
Op- en overslag gev.stoffen	1	0	3	1	1	1	1	1	2	11
Op- en overslag overig	0	0	1	1	1	1	1	1	2	8
Overige dienstverlening	0	0	0	1	0	2	1	0	2	6
Raffinaderijen	3	3	3	2	3	3	2	3	3	25
Rubber en kunststof	2	1	1	1	2	2	1	2	2	14
Scheepswerven	1	1	1	2	2	2	1	1	1	12
Sport en recreatie	0	0	0	2	0	1	1	1	2	7
Tankstations	2	1	2	1	3	2	0	1	0	12
Veehouderijen	2	2	1	1	1	1	1	1	0	10
Voedingsmiddelenindustrie	0	2	1	1	1	2	2	2	2	13
Concumentenvuurwerk	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Zorg excl. ziekenhuizen	1	0	1	1	0	2	2	2	2	11
Zorg ziekenhuizen (niet psychiatrisch)	2	0	2	1	2	3	3	2	2	17

APPENDIX 1 BEGRIPPENLIJST BIJ DE TOEZICHTSTRATEGIE

DEFINITIE 1: RISICO = KANS (GEDRAG) X EFFECT

Risico is het product van het effect (omvang van de schade) en de kans dat het effect daadwerkelijk optreedt. Binnen DCMR zijn deze twee aspecten van risico als volgt vertaald:

KANS = GEDRAGSASPECTEN

De kans dat de effecten daadwerkelijk optreden, is gerelateerd aan gedragsaspecten. Dit zijn bijvoorbeeld de staat waarin het bedrijf verkeert en het onderhoud ervan, het niveau waarop het bedrijf de wet- en regelgeving naleeft, de houding van personeel en leiding (cultuur) en de mate waarin het bedrijf overlast veroorzaakt en incidenten voorkomt.

EFFECT = INHERENT RISICO

Het effect is de potentiële impact die een bedrijf kan hebben op de omgeving. Dit noemen we het inherente risiconiveau van een bedrijf. Het gaat dan over de bron (hoeveel schade de inrichting kan veroorzaken), de ontvanger (hoe kwetsbaar de omgeving is; vergelijk industriegebied en woongebied

met scholen en bejaardentehuizen) en de in het bedrijf te behalen milieuwinst.

DEFINITIE 2: NALEVINGSSTRATEGIE

De nalevingsstrategie beschrijft hoe we naleving bevorderen en wat de rol daarbij is van handhaving. Deze strategie bestaat uit de toezichtstrategie (hoe voer ik toezicht uit?) de sanctiestrategie (hoe treed ik op bij overtredingen?) en gedoogstrategie (wanneer zie ik af van handhaving?).

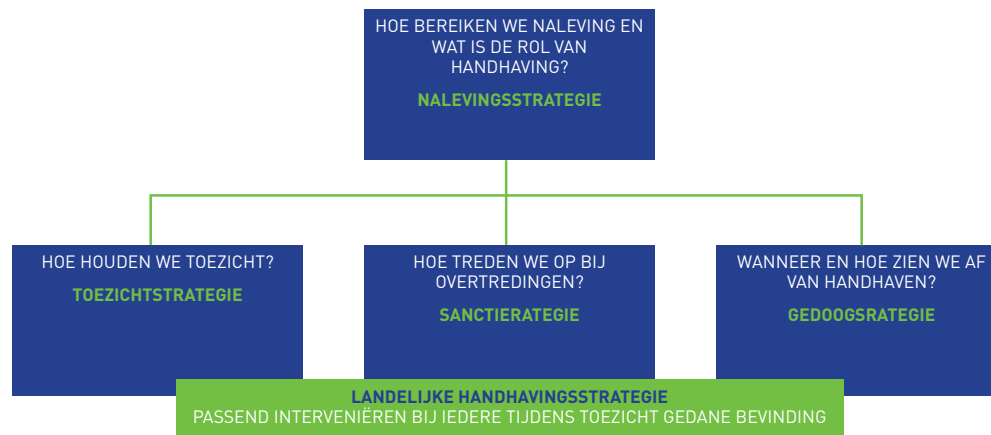
DEFINITIE 3: TOEZICHT

Toezicht bestaat uit preventief en repressief toezicht. Preventief toezicht is gericht op gedragsbeïnvloeding en het bevorderen van spontane naleving van wetten en regels, om zo overtredingen te voorkomen. Voorlichting en informatieverstrekking aan belanghebbenden inspecties ter plaatse zijn daarbij de belangrijkste middelen. Repressief toezicht omvat dwang door toezichthouders om te bewerkstelligen dat mensen zich aan wetten en regels houden of onderzoek doen naar klachten of incidenten.

De Toezichtstrategie concentreert zich op de planbare, preventieve aanpak.

DEFINITIE 4: MILIEUTHEMA

- DCMR heeft de potentiële impact van overtredingen op de omgeving in het analysemodel RIAN per branche vertaald naar scores op milieuthema's. De provincie hanteert hiervoor de term aspecten. In deze notitie gebruiken we de term thema.
- Voor alle bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag zijn deze scores ook bepaald voor de aanwezige installaties.
- De milieuthema's voor DCMR zijn: afval, afvalwater, bodem, energie, geluid, lucht, geur, veiligheid.
- Het risiconiveau kan oplopen van 0 of 1/laag/niet relevant, naar 2/gemiddeld/relevant en uiteindelijk de hoogste 3/hoog/essentieel. In de tekst gebruiken we de termen laag, gemiddeld en hoog.
- In het meerjarenprogramma heeft DCMR in overeenstemming met de participanten voor bepaalde thema's focuspunten bepaald, die extra aandacht krijgen.

DEFINITIE 5: MAATWERK

- Maatwerk is de variatie in intensiteit die past bij het risico en de prestatie in een branche of bij een bedrijf of installatie.
- Toezicht kan op verschillende aspecten gevarieerd worden. De aanpak, frequentie en diepgang kunnen uiteenlopen van weinig intensief tot zeer intensief.
- De aanpak kan bijvoorbeeld een inspectie ter plaatse zijn, of het geven van voorlichting tijdens een bijeenkomst met bedrijven.
- De diepgang bepaalt de intensiteit waarmee een beheersmaatregel wordt bekeken. Tijdens de inspectie hiervan kan de diepgang variëren van een steekproef op de storingen tot een uitgebreid onderzoek van diverse aspecten van de installatie, zoals onderhoud en inspectie, of de opleiding van het bedienend personeel.
- De frequentie bepaalt hoe vaak toezicht plaatsvindt.

**Uitvoeringsbeleidsplan MJP
2023-2026 is een uitgave van
DCMR Milieudienst Rijnmond**

contact: Astrid Poppelaars

november 2022

